Ročenka
2022

Národní
hřebčín
Kladruby
nad Labem

Ročenka
2022

OBSAH

PŘEDMLUVA MINISTRA ZEMĚDĚLSTVÍ 4

ÚVODNÍ SLOVO 6

POSLÁNÍ 8

CHOV STAROKLADRUBSKÉHO KONĚ 10

KRAJINA PRO CHOV A VÝCVIK CEREMONIÁLNÍCH KOČÁROVÝCH KONÍ V KLADRUBECH NAD LABEM 14

STAROKLADRUBŠTÍ KONĚ V AKCI 20

SPORTOVNÍ VÝSLEDKY A OCENĚNÍ 32

VYSTOUPENÍ A PREZENTACE STAROKLADRUBSKÝCH KONÍ V ZAHRANIČÍ 46

NÁVŠTĚVNICKÉ AKCE 50

PŘEDNÁŠKY A SEMINÁŘE 56

PROHLÍDKOVÉ OKRUHY 60

SPOLUPRÁCE S KRÁLOVSKÝMI STÁJEMI 62

SPOLUPRÁCE SE ZEMSKÝMI HŘEBČINCI 66

SPOLUPRÁCE SE STŘEDNÍ ŠKOLOU CHOVU KONÍ A JEZDECTVÍ KLADRUBY NAD LABEM 68

SPOLUPRÁCE S NÁRODNÍM ZEMĚDĚLSKÝM MUZEEM A ZÁMKEM KAČINA 70

SPOLUPRÁCE S MÍSTNÍMI SAMOSPRÁVAMI A OSTATNÍMI INSTITUCEMI 74

ČINNOST NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA KLADRUBY NAD LABEM JAKO UZNANÉHO CHOVATELSKÉHO SDRUŽENÍ 80

ÚSTŘEDNÍ EVIDENCE KONÍ 86

PREZENTAČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST 90

V CENTRU POZORNOSTI 94

PROGRAMOVÉ A PROJEKTOVÉ FINANCOVÁNÍ V ROCE 2022 102

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ INVESTICE A PROJEKTY V ROCE 2022 104

KALENDÁŘ AKCÍ 2023 110

PŘEDMLUVA MINISTRA ZEMĚDĚLSTVÍ

Ministr zemědělství Zdeněk Nekula

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

jsem velmi rád, že, po dvou předešlých letech silně ovlivněných koronavirovou pandemií se loňský rok v Národním hřebčíně v Kladrubech nad Labem nesl ve znamení návratu k jeho tradičním aktivitám. Mezi ně patřily jak výjezdy se starokladrubskými koňmi na přehlídky a závody doma a v zahraničí, tak i mnoho akcí pro odbornou a širokou veřejnost přímo v hřebčíně. Z těch nejvýznamnějších zmíním alespoň mezinárodní závody spřežení Rudolfův pohár a Den starokladrubského koně, nad kterými jsem také převzal záštitu. Jedinečná Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, zapsaná v roce 2019 na Seznam světového dědictví UNESCO, se tak návštěvníkům představila různými způsoby. A je potěšující, že o prezentaci starokladrubských koní z národního hřebčína byl velký zájem na prestižních zahraničních výstavách koní – především v Německu, a to na celosvětově známé Equitaně v Essenu, Pferd & Jagd v Hannoveru nebo Pferd Bodensee ve Friedrichshafenu.

Za podpory Ministerstva zemědělství loni po téměř dvou letech skončila rozsáhlá rekonstrukce Výcvikového střediska v Heřmanově Městci, kam se letos na jaře vrátí starokladrubští koně a jehož prostory se otevřou i návštěvníkům. Z našeho příspěvku byla zvelebována také krajina v Kladrubech nad Labem, kde byly dosázeny dubové aleje a dokončena obnova historických jabloňových alejí v okolí stájového dvora Josefov a Na Kmínce. Začala i adaptace bývalého objektu vrátnice na nové moderní návštěvnické centrum, které zahájí činnost v příštím roce.

Národní hřebčín Kladruby nad Labem zřídilo Ministerstvo zemědělství s cílem chránit a rozvíjet výjimečné světové kulturní dědictví, včetně chovu a výcviku nejstaršího původního českého plemene koní – koně starokladrubského. Jako jeho zřizovatel si výjimečnost tohoto našeho bohatství plně uvědomujeme, a proto je pro nás podpora zdejší vzácné symbiózy koní, lidí a krajiny prioritou. Děkuji všem, kteří o tuto unikátní krajinu a starokladrubské plemeno koní pečují. Ať se jim práce daří tak jako doposud.

Zdeněk Nekula
ministr zemědělství

ÚVODNÍ SLOVO

Foto Michaela Purnochová

Vážení příznivci národního hřebčína a starokladrubských koní,

děkujeme všem za podporu v uplynulém roce 2022. Tento rok byl pro nás všechny v národním hřebčíně velmi náročný. Vlivem Covidu-19 bylo v předešlých dvou letech mnoho činností utlumeno, naproti tomu byl rok 2022 ve znamení návratu k aktivitám, které nám byly v době pandemie upřeny, a nebylo jich málo. Především pořadatelé akcí pro veřejnost včetně národního hřebčína měli napilno, díky tomu byla i možnost prezentovat častěji naše koně v zahraničí.

Celkem 73 narozených hříbat, 17 nově zařazených klisen do chovu a 2 licentovaní mladí hřebci po výkonnostních zkouškách, to je stručná bilance chovu starokladrubských koní v národním hřebčíně v uplynulé chovatelské sezóně. Tradičně nechyběly výkonnostní zkoušky klisen a hřebců, jarní a podzimní třídění koní v obou hřebčínech (Kladruby nad Labem, Slatiňany).

Národní hřebčín je od roku 1994 dvorním dodavatelem starokladrubských koní do dánských královských stájí. Jednou z našich nejvýznamnějších událostí uplynulého roku byla osobní účast zástupců hřebčína při slavnostním předání starokladrubského bělouše Rudolfo Raggiera V-54 dánské královně Markétě II. při příležitosti výročí 50 let jejího panování. Řád Dannebrog, rytíř Dánského království, nám udělený při této příležitosti dánskou královnou, byl nesmírnou poctou pro národní hřebčín a oceněním všem, kteří se podílejí nejenom na chovu a výcviku starokladrubských koní, ale i na veškerém chodu hřebčína.

V uplynulém roce jsme pořádali mnoho akcí, na kterých se prezentovali především starokladrubští koně. Zlatým hřebem programu Dne starokladrubského koně bylo společné vystoupení dvaceti dvojspřeží. Skutečnost, že všechna spřežení byla z národního hřebčína, činila toto vystoupení naprosto výjimečným. Tento bod programu byl i připomínkou jednoho z významných výročí – hřebčín v Kladrubech nad Labem spolu s kmenovým stádem starokladrubských běloušů je již 20 let národní kulturní památkou. Součástí programu byla také oslava výročí založení Národního hřebčína Kladruby nad Labem, který byl před třiceti lety vyčleněn z tehdejších státních plemenářských podniků. Z větších námi pořádaných akcí je ještě třeba uvést mezinárodní závody spřežení Rudolfův pohár, kde náš jezdec Jiří Nesvačil jun. zvítězil ve dvou kategoriích včetně soutěže čtyřspřeží, a Kladruby naruby jako akci zaměřenou především pro rodiny s dětmi.

Již tradičně se zástupci hřebčína účastní prestižních zahraničních výstav koní. Z celosvětového hlediska je za největší z nich považována německá Equitana. V roce 2022 na ní v Essenu nechyběli ani starokladrubští koně a tentokrát se předvedli v rekordním počtu 12 koní. Dvě šestispřeží předvedená v hlavním večerním programu Hop top show sklidila zasloužený obdiv. Dvě šestispřeží jsme měli možnost také předvést v hlavním programu galashow Nacht der Pferde v rámci mezinárodní výstavy Pferd & Jagd v německém Hannoveru a celkem osm starokladrubských koní se předvedlo v hlavních bodech večerní show veletrhu Pferd Bodensee 2022 v německém Friedrichshafenu.

Co se týká stavební obnovy národního hřebčína, byla dokončena rozsáhlá rekonstrukce Výcvikového střediska v Heřmanově Městci a dále byla dokončena stavba nového skladu v Kladrubech nad Labem. V krajině v Kladrubech nad Labem pak proběhla dosadba dubových alejí a byla dokončena obnova historických jabloňových alejí dlouhých 2450 m, v rámci ní bylo vysazeno celkem 549 stromů.

Nové poštovní známky na téma Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem vydané v měsíci říjnu byly pomyslnou třešničkou na dortu daného roku. Také se nám podařilo vydat novou publikaci, kterou je překlad knihy od bývalého ředitele kladrubského hřebčína Rudolfa Motlocha z roku 1886 „Historie a chov kladrubského plemene", a uspořádat výstavu „Ušlechtilá krása" o historii chovu starokladrubských koní v průběhu staletí.

Sezona národního hřebčína roku 2022 byla náročná, nicméně veškeré hlavní cíle byly naplněny, a to díky podpoře našeho zřizovatele a úsilí našich zaměstnanců, za což jim patří velký dík. Zachovejte nám přízeň a těšíme se na Vás v nadcházející sezoně.

Jiří Machek
ředitel Národního hřebčína Kladruby nad Labem

POSLÁNÍ

Foto archiv NHK

Národní hřebčín Kladruby nad Labem je jedním z nejstarších hřebčínů na světě a zároveň domovem nejstaršího původního českého plemene koní – koně starokladrubského. Tradice chovu koní v Kladrubech nad Labem sahá až do poloviny 14. století. Více než 300 let (v letech 1579 až 1918) byl hřebčín císařským dvorním hřebčínem, který zajišťoval koně pro císařský a královský dvůr ve Vídni a v Praze. Národní hřebčín Kladruby nad Labem je na světě nyní jediným dodnes fungujícím hřebčínem, kde bylo k ceremoniálním účelům panovnického dvora speciálně vyšlechtěno kočárové plemeno koní.

Chov starokladrubského koně v národním hřebčíně spočívá v udržovacím šlechtění, kdy je cílem toto unikátní plemeno uchovávat v nezměněné podobě s důrazem na typické znaky galakarosiéra. Bílé a vrané kmenové stádo starokladrubských koní chované národním hřebčínem bylo v roce 1995 prohlášeno Ministerstvem kultury za kulturní památku. V roce 2002 bylo bílé stádo prohlášeno za národní kulturní památku, a to jako součást národní kulturní památky Hřebčín v Kladrubech nad Labem. Zároveň je toto plemeno zařazeno do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství. Národní hřebčín chrání nejen plemeno samotné ale i specifické podmínky jeho chovu, které daly tomuto plemeni jeho podobu. Zároveň udržuje tradiční chovatelské postupy, které plemeno formují. Je institucí, která se ve své muzejní roli zaměřuje na ochranu hmotného i nehmotného kulturního dědictví, jež svým významem překračuje hranice České republiky. Národní hřebčín pečuje o Krajinu pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, která byla 10. července 2019 zapsána na Seznam světového dědictví UNESCO.

Celosvětově vede národní hřebčín Plemennou knihu starokladrubského koně, navazuje spolupráci s institucemi a jednotlivci a prezentuje hřebčín návštěvníkům z celého světa. Jeho posláním je pečovat o hřebčín v Kladrubech nad Labem a hřebčín ve Slatiňanech s cílem držet kontinuitu tradice chovu starokladrubského koně v Kladrubském Polabí a v krajině Slatiňansko-Slavicka, uchovat jedinečnou hodnotu hřebčína a vzájemnou symbiózu člověka s okolní charakteristickou krajinnou scenérií pro budoucí generace.

CHOV STAROKLADRUBSKÉHO KONĚ

Foto archiv NHK

Národní hřebčín chová přes 500 ks starokladrubských koní, a to ve dvou barevných variantách: bílé a vrané. V Kladrubech nad Labem je ustájeno přibližně 250 běloušů. O vraníky, jichž je také 250, se národní hřebčín stará v někdejších stájích knížecího rodu Auerspergů ve Slatiňanech u Chrudimi. Starokladrubský kůň i v současné době plní svou původní roli ceremoniálního koně, zejména na královském dvoře v Dánsku a ve Švédsku.

Úsek Chov koní a kulturní krajina vede v národním hřebčíně náměstek Vlastimil Váňa. Hřebčín v Kladrubech nad Labem vedou zootechničky Ing. Jitka Raichová a Magdaléna Musilová, ve Slatiňanech Ing. Kateřina Neumannová. Funkci šlechtitele vykonává Ing. Zuzana Šancová.

K 31. prosinci 2022 je v České republice evidováno 1952 starokladrubských koní, na 551 chovných klisen připadá 115 živě narozených hříbat.

Národní hřebčín Kladruby nad Labem se 162 chovnými klisnami a 37 plemennými hřebci má za úkol produkovat každoročně dostatečné množství hříbat. Zdravé chovné stádo je zásadním předpokladem pro dobré reprodukční ukazatele, vyrovnané ročníky hříbat z pohledu kvantity i kvality umožňují opět výběr těch nejlepších jedinců do chovu. V příštích letech přispěje k realizaci chovného cíle i 73 živě narozených hříbat v roce 2022 v NHK – 33 hříbat v Kladrubech nad Labem a 40 hříbat ve Slatiňanech.

V květnu proběhly výkonnostní zkoušky starokladrubských hřebců v Kladrubech nad Labem. Ke zkouškám nastoupilo 10 hřebců (8 hřebců v majetku NHK, bílý hřebec z chovu Favory Benice v majetku MVDr. Josefa Taberyho a vraný hřebec z chovu Prof. Bořivoje Grody). 4 hřebci splnili podmínky pro zařazení do plemenitby. Někteří hřebci i přes vynikající přípravu ke zkouškám a prokázanou ochotu pracovat nedosáhli na sedmibodovou hranici v typu, exteriéru, mechanice pohybu. I tak je jejich účast ve výkonnostních zkouškách cenná pro hodnocení jejich otců, plemenných hřebců.

Dva hřebci byli na podzim licentováni a byla jim přidělena kmenová čísla. Favory Corelia XXXIV bude aktivně působit v plemenitbě v hřebčíně v Kladrubech nad Labem, posílit kmen Favory je pro následující období prioritou. Sacramoso Montera XXVI bude zapůjčen na stanici Maršov k zapouštění klisen chovu firmy Maneo, s.r.o. Koně tohoto chovu vykazují dlouhodobě vysokou kvalitu, čemuž odpovídají vynikající výsledky klisen účastnících se výkonnostních zkoušek.

Licentovaný hřebec Favory Corelia XXXIV. *Foto archiv NHK*

V září se konaly výkonnostní zkoušky klisen ve Slatiňanech, k nim nastoupilo 8 klisen domácích a 11 klisen soukromých (6 vranek, 5 bělek). Kolekce privátních klisen byla vesměs nadprůměrná, klisny byly velmi dobře připravené a vysoce hodnocené, 7 z nich bylo zapsáno do hlavní plemenné knihy. Nejvyššího oddílu PK dosáhly také čtyři slatiňanské vranky. Podobně jako v minulém roce se stala vítězkou zkoušek klisna chovu Maneo, s.r.o. Renesme – 30, výborných výsledků dosáhly i její dvě polosestry po otci Sacramoso Majorita IV.

Po úspěšném absolvování výkonnostních zkoušek domácích klisen v Kladrubech nad Labem bylo do základního stáda bělek zatříděno nově všech 10 účastnících se klisen, 4 z nich splnily podmínky pro zápis do hlavní plemenné knihy. Vítězkou výkonnostních zkoušek se téměř symbolicky stala klisna Rabita - 42, dcera významného plemenného hřebce Generale Aversa XLIX, který byl v září 2022 pro zdravotní komplikace ve věku 26 let uspán. Z jeho celkem 48 potomků byli do plemenitby zařazeni 4 hřebci a 14 chovných klisen, z nichž 12 bylo začleněno do základního stáda hřebčína v Kladrubech nad Labem.

Plemenný hřebec Rudolfo Rydia XI. *Foto archiv NHK*

Rabita - 42, vítězka výkonnostních zkoušek starokladrubských klisen. *Foto archiv NHK*

Tradičně se konala jarní a podzimní třídění starokladrubských koní v hřebčíně v Kladrubech nad Labem a ve Slatiňanech. Při třídění jsou komisi předvedeny všechny kategorie koní, zvláštní pozornost je věnována mladým koním v odchovu. Obecně patří mezi nejčastější důvody k negativní selekci v ročnících hříbat zdravotní problémy, hrubé exteriérové vady, nedostatečně vyjádřený typ. Hodnoceni jsou také plemenní koně, zejména podzimní třídění je rozhodující pro obměnu základního stáda. Důvod vytřídění konkrétního jedince je uveden v zápisu ze třídění, při každém třídění rozhoduje tříčlenná komise. Proběhla tato třídění:

Jarní třídění starokladrubských koní v Kladrubech nad Labem, 18. 5. 2022

Jarní třídění starokladrubských koní ve Slatiňanech, 19. 5. 2022

Podzimní třídění starokladrubských koní ve Slatiňanech, 12. 10. 2022

Podzimní třídění starokladrubských koní v Kladrubech nad Labem, 13. 10. 2022

V NHK bylo v sezóně 2022 zapuštěno 118 klisen. Z toho v Kladrubech nad Labem bylo mezi 9 plemenných hřebců rozděleno 66 klisen, 42 zjištěno březích, ve Slatiňanech bylo přiděleno 8 hřebcům 62 klisen, 41 zjištěno březích.

Díky spolupráci se Zemským hřebčincem Tlumačov bylo dvěma starokladrubskými hřebci v majetku NHK, působícími v inseminaci čerstvým spermatem, zapuštěno 22 klisen v privátním chovu.

Stádo klisen s hříbaty. *Foto archiv NHK*

KRAJINA PRO CHOV A VÝCVIK CEREMONIÁLNÍCH KOČÁROVÝCH KONÍ V KLADRUBECH NAD LABEM

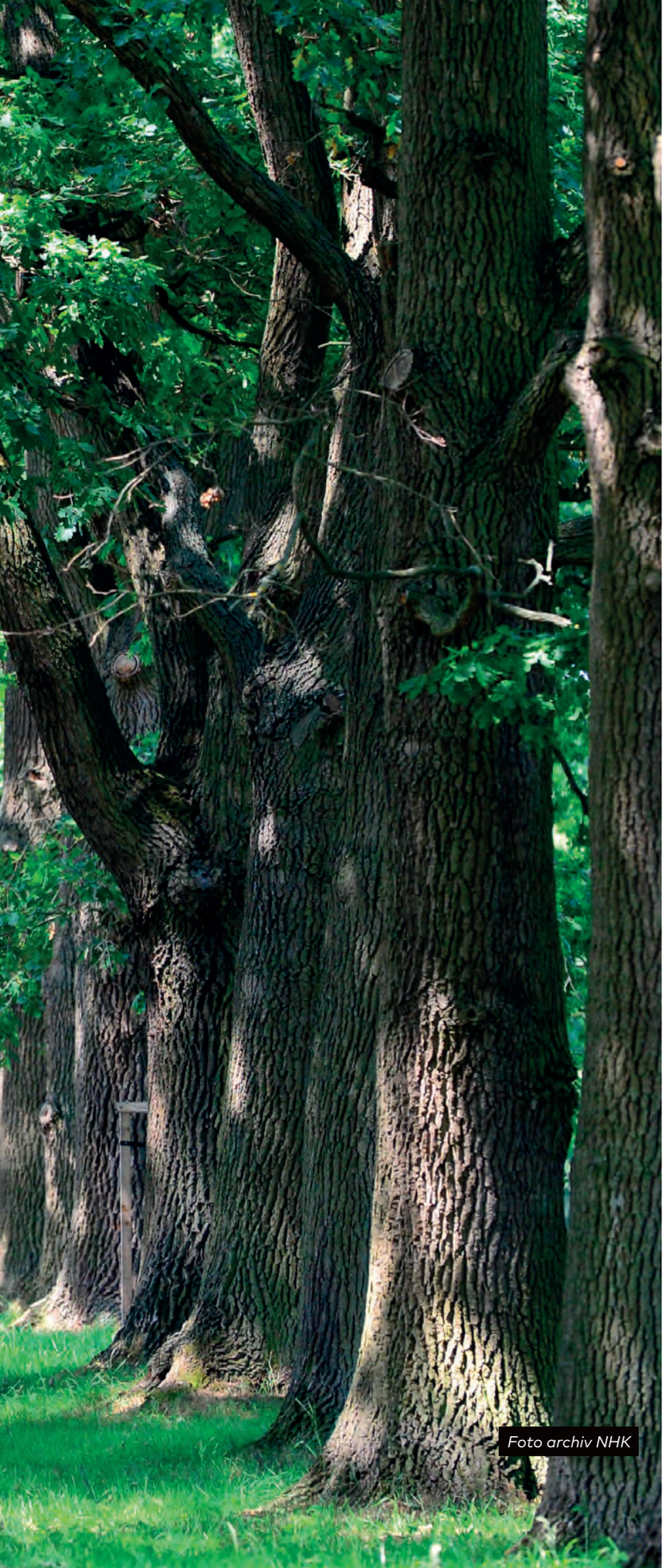

Foto archiv NHK

Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem je unikátní krajinný systém přírodní a uměle vytvořené kulturní krajiny, který byl poslední půltisíciletí významně ovlivňován tradičním způsobem chovu starokladrubských koní. Je to místo, kde byla krajina modelována pro potřeby koně, ovšem s citlivým zachováním jejích přírodních hodnot. Kouzlo, pro které byla krajina krásných koní zapsána na seznam Světového dědictví UNESCO vedle tak známých divů světa, jako jsou egyptské pyramidy nebo historické centrum Říma s Vatikánem, nelze jednoduše popsat slovy, je nutné ho zažít a zhlédnout nejlépe z perspektivy jezdce na koni nebo kočáru.

VÝSADBY DŘEVIN V ROCE 2022

Název latinsky	*Název česky*	*Počet (ks)*
Quercus rubra	dub červený	9
Quercus robur	dub letní	46
Tilia cordata	lípa srdčitá	84
Malus domestica	jabloň domácí	261
Celkem stromů		**400**

REVITALIZACE OVOCNÝCH ALEJÍ

Na podzim roku 2022 byla uzavřena jedna z velmi významných akcí v Krajině pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, a to dokončení kompletní obnovy ovocných alejí v okolí stájí Josefov a na Kmínce. Jedná se o jabloňové aleje pravděpodobně vysazené okolo roku 1925, složené z vysokokmenů starých krajových odrůd. Původní stromy byly zachovány v maximálním možném počtu a arboristicky ošetřeny převážně zdravotním řezem. Jejich stav je stabilizován a je předpoklad, že by tito jedinci mohli další roky zdárně prosperovat.

Bylo dosazeno celkem 2,8 km alejí a malý sádek u Černé pěšiny v konceptu a sponu daném z archivních dokumentů, a to celkem v počtu 549 ks nových stromů. V okolí Josefova byl krajině navrácen její historický ráz, včetně zcela zaniklé třířadé aleje vedoucí od stájí jižně k Labi. Tato polní cesta navíc opět rozděluje obrovské 40hektarové pole (scelené v 80. letech minulého století) na dvě poloviny a přiblížilo se svou podobou k původním pastevním dílcům.

Na zdárném vývoji tohoto rozsáhlého krajinného projektu se mimo zaměstnanců Správy kulturní krajiny podíleli odborníci z oblasti památkové péče a samozřejmě ovocnářství. Nesčetné konzultace ochotně podával Mgr. Michal Drkula z oddělení kultury a památkové péče Krajského úřadu Pardubického kraje a veliké díky patří i Prof. Dr. Ing. Krškovi za napěstování a dodání adekvátního a velmi kvalitního výsadbového materiálu z Výzkumného a šlechtitelského ústavu ovocnářského v Holovousích. Díky vzájemné dohodě budou naše aleje mimo jiné sloužit i jako genofond téměř zaniklých 39 odrůd jabloní.

Obnova jabloňových alejí. *Foto archiv NHK*

REVITALIZACE LIPOVÝCH ALEJÍ

V blízkém okolí hlavního stájového dvora se nachází doprovodná zeleň, složená výhradně z lip srdčitých. Jedná se o stromořadí lemující dvě hlavní cesty směřující k obcím Řečany nad Labem a Selmice. Zelený prstenec, propojující obě tyto kompoziční osy a vedoucí vně oplocení, je rovněž složen z jedinců *Tilia cordata*. Ačkoliv v této lokalitě nebylo v posledních letech káceno, zmíněné linie vykazují značné mezery již několik let. Na původní místa bylo tímto vysázeno 45 nových medonosných lip, aby opět tvořily zelenou kulisu nádvoří i stín frekventovaným cestám.

Stejným způsobem, jakým byly v loňském roce obnoveny dubové aleje (Volfova a Ferdinandova), se pokračuje v revitalizaci dalších navazujících stromořadí. Například 800 metrů dlouhé lipové stromořadí vedoucí od východního konce obce Kladruby nad Labem okolo Borku až k rybníku Cihlák nebo 200 metrů dlouhá alej lemující příjezdovou cestu v Selmicích od sochy sv. Gotharda ke stájovému dvoru Františkov. Obě tyto zelené linie vykazovaly nekompletnost a žádaly si dosadbu chybějících jedinců stejného druhu. Výsadba byla provedena z celkem 39 ks lip srdčitých na místa odfrézovaných starých pařezů v identickém sponu původní kompozice, která je díky vysokému stupni zachování dosud snadno čitelná. Sazenice stromů splňovaly ukazatele jakosti dle ČSN 46 4902 ve velikosti OK 10–12. Technologie výsadby byla provedena dle arboristického standardu SPPK A02 001:2021.

Revitalizace lipových alejí. *Foto archiv NHK*

REVITALIZACE DUBOVÝCH ALEJÍ

Území mezi obcemi Kladruby nad Labem a Selmice je výrazně členěno do pastevních dílců v pravidelném tvaru, kde je z praktického hlediska i cestní síť značně hustá. Tyto polní cesty jsou lemovány převážně duby letními a postrádají novou generaci stromů, která by doplnila senescentní jedince. V letošním roce byla provedena první fáze dosadeb čítající 700 metrů stromořadí vedoucích kolmo od Selmické aleje severně k lesu, v úrovni aleje zvané Kaštanka. Bylo vysazeno 46 ks vzrostlých *Quercus robur* o velikosti sazenic OK 12–14, které by měly relativně rychle plnit svou krajinotvornou funkci.

Revitalizace dubových alejí. *Foto archiv NHK*

ARBORISTICKÉ ZÁSAHY

Střípky kdysi bohatého vegetačního *sfumata* v okolí stájových dvorů jsou dochovány dodnes a doplňují monumentální architekturu celého hřebčína. Tyto dřeviny si zasloužily řádnou arboristickou péči, aby zdárně prosperovaly další desítky let. Prioritně byl rozkreslen návrh pěstebních zásahů na jednotlivých dřevinách na hlavním nádvoří v Kladrubech nad Labem a v blízkosti stájí Františkov, z důvodu provozní bezpečnosti v těchto lokalitách. Díky práci čtyř vysoce profesionálních certifikovaných arboristů se povedlo zajistit tři klíčové lokality pro chov starokladrubských koní, kde stromolezeckou technikou provedli zásahy na celkem 126 stromech. Rozsah prací byl specifikován s ohledem na zdravotní stav a vitalitu každé dřeviny, převládaly však bezpečnostní řezy a lokální redukční řezy za účelem odlehčení koruny, či směrem k překážce (budově). Práce bezpodmínečně odpovídaly arboristickému standardu SPPK A02 002:2015.

Arboristické zásahy. *Foto archiv NHK*

KOČÁROVÁ CESTA PO PRAVÉM BŘEHU LABE

V zimních měsících roku 2022 byl započat další z významných krajinných projektů vedený Správou kulturní krajiny NHK bez subdodavatelských služeb. Obnova kočárové cesty po pravém břehu Labe je vizí na několik příštích let, nicméně první etapa již proběhla a bude pokračovat v období vegetačního klidu. Z historických dokumentů, terénní konfigurace a reliktní doprovodné zeleně byl znovu vytyčen průběh této mezipolní cesty, která čítá téměř 8 km délky. Svůj počátek má v Kančinách u rybníka Cihlák, probíhá na dohled stájí Josefov k řečanskému mostu, dále celou jižní částí krajinářského parku Mošnice a pokračuje podél obce Selmice až na Jitra (oblast Chvaletického přístaviště). Aktuálně je po kopytě sjízdných přes 2 km plánované trasy a můžeme k tomuto číslu připočíst i 400 m dlouhou nově vysázenou třířadou jabloňovou alej, která je právě komunikační spojnicí mezi Josefovem a labskou cestou. Tato kočárová cesta má za cíl rozmělnit stávající provoz v centrální části zapsaného statku a zpřístupnění původních cest, které v době scelování zemědělské půdy ztratily svůj tvar i účel. Vnímavému pozorovateli se tak opět naskytnou staronové pohledy na řeku Labe nebo zapomenuté krajinné scenérie a dovedou ho do míst, která byla prvotně utvářena živelnou přírodou (řekou) a člověk jen uchopil jejich potenciál.

Kočárová cesta. *Foto archiv NHK*

VĚDECKÝ PROJEKT NAKI II

Ministerstvo kultury dlouhodobě podporuje projekty studující národní kulturní bohatství a z Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II) byl financován také projekt vedený pod identifikačním kódem DG20P02OVV012, nazvaný Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem. Projekt svým zaměřením odpovídá aplikovanému výzkumu v oboru Umění, architektura, kulturní dědictví a pracovalo na něm několik autorů působících v Národním zemědělském muzeu, Fakultě životního prostředí ČZU a Národním hřebčínu Kladruby nad Labem. Výstupy projektu byly prezentovány na výstavě s názvem Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem v prostorách Národního zemědělského muzea. Vernisáž výstavy proběhla 20. září 2022 a jako doprovodný program akce byla zorganizována série odborných přednášek přímo ve výstavním prostoru muzea. Jednu z nich vedl 18. října ředitel NHK Ing. Jiří Machek na téma Chov a výcvik starokladrubského koně v Kladrubech nad Labem a Slatiňanech a 15. listopadu pak následovala debata na téma Praktická péče o hodnoty Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, Slatiňanech a Heřmanově Městci, prezentovaná vedoucí střediska Správa kulturní krajiny Ing. Janou Votrubovou a náměstkem ředitele pro služby a správu majetku Ing. Martinem Lacinou. Čtyřicet výstavních panelů a dvacetiminutové video byly v Praze k vidění do konce měsíce ledna 2023 a následně poputují do národního hřebčína, kde budou v roce 2023 vystaveny na zámku v Kladrubech nad Labem.

Vědecký projekt NAKI II. *Foto archiv NHK*

EVL LOUKY U PŘELOUČE

Evropsky významná lokalita s názvem Louky u Přelouče (CZ0537011) byla zařazena do národního seznamu evropsky významných lokalit nařízením vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění doplněném mimo jiné nařízením vlády č. 29/2020 Sb. Předmětem ochrany v této lokalitě jsou modrásek bahenní, modrásek očkovaný a jejich biotop. Oba uvedené druhy patří mezi zvláště chráněné druhy živočichů, dle ZOPK zařazené do kategorie silně ohrožených druhů. Z celkové rozlohy 134 ha úsekovitě rozložených půdních bloků v okolí řeky Labe od obce Lohenice až po Chvaletice se nachází 12 ha na území obhospodařovaném národním hřebčínem. Jedná se o Malou kladrubskou louku u řečanského mostu a veškeré trvalé travní porosty na Jitrech za Selmicemi. Zajištění ochrany populací modrásků je možné pouze v návaznosti na nastavení vhodného režimu hospodaření, které se samozřejmě dotklo i senosečí na pozemcích hřebčína. Krajský úřad Pardubického kraje, jakožto orgán ochrany přírody, stanovuje subjektům hospodařícím na EVL, že seč musí být realizována mimo období nadzemní aktivity uvedených druhů, tj. mimo období od 10. 6. do 15. 9.; s tím, že v plochách jsou ponechány neposečené části. Dále je žádoucí realizovat seč porostů alespoň 7 cm nad zemí, vynechat hnojení, vláčení je možné pouze z jara, mulčování porostů je však nepřípustné. Tento specifický management trvalých travních porostů je pracovníky střediska Rostlinné výroby dodržován v plné míře, a proto můžeme v letních měsících potěšit oko rejem motýlů rodu *Phengaris* na výše zmíněných loukách.

Evropsky významná lokalita Louky u Přelouče. *Foto archiv NHK*

RADA KRAJINY PRO CHOV A VÝCVIK CEREMONIÁLNÍCH KOČÁROVÝCH KONÍ V KLADRUBECH NAD LABEM

Rada Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, která je zřízena ministry zemědělství, kultury, životního prostředí a pro místní rozvoj, má 11 členů. Jsou jimi Ing. Roman Línek, MBA (předseda), Ing. Zdeněk Novák, Mgr. Miluše Horská, Ing. arch. Tomáš Drdácký, Ing. Radek Václavík, MSc., Ing. David Koppitz, Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D., Ing. Vlastislav Ouroda, Ph.D., Ing. arch. Naděžda Goryczková a Ing. Jiří Machek. Jednání Rady se pravidelně jako hosté účastní i starostové dotčených obcí. Zasedání Rady se v roce 2022 uskutečnilo v termínech 1. července, 6. září a 16. prosince.

STAROKLADRUBŠTÍ KONĚ V AKCI

Foto Michaela Purnochová

NOVOROČNÍ VYJÍŽĎKA

Národní hřebčín Kladruby nad Labem přivítal rok 2022 tradiční novoroční vyjížďkou. Jezdci v sedlech starokladrubských koní vyjeli v pondělí 3. ledna do krajiny Kladrubského Polabí. Jako každý rok nechyběl v průběhu vyjížďky skok do nového roku. Lot třinácti jezdců vedl ředitel národního hřebčína Jiří Machek s koněm Generalissimus Ruana III, dále se vyjížďky účastnili Josef Tabery s Generale Corinzia XLIX-26, náměstek ředitele pro chov koní a kulturní krajinu Vlastimil Váňa se Sacramoso Sorga X-16, šlechtitelka Zuzana Šancová s Rudolfo Rydia XI, zootechnička v Kladrubech nad Labem Jitka Raichová s Generale Animosa II-22, zootechnička ve Slatiňanech Kateřina Neumannová a Sacramoso Aversa XI-5, vedoucí střediska Správa kulturní krajiny Jana Votrubová a Generale Pastorella VII, vedoucí chovu v Kladrubech nad Labem Simona Horáková s Rudolfo Raggiera IX, vedoucí výcviku v Kladrubech nad Labem Jakub Mack s Rudolfo Eredita V-40, vedoucí výcviku ve Slatiňanech Karel Dvořák s Generalissimus Adivina XLI-28, vedoucí odchovu Selmice Josef Pelant se Solo Paladia XXVI-9, koordinátorka aktivit Blanka Popílková s Generalissimus Roncha VI a Jiří Nesvačil jun. s Favory Risa XXXII.

Novoroční vyjížďka. *Foto archiv NHK*

VYSTOUPENÍ STAROKLADRUBSKÝCH HŘEBCŮ NA JARNÍ PŘEHLÍDCE PLEMENNÝCH KONÍ V PÍSKU

Zemský hřebčinec Písek pořádal v sobotu 5. března 2022 tradiční Jarní jihočeskou přehlídku plemenných koní. V rámci odpoledního programu vystoupili i starokladrubští koně z Národního hřebčína Kladruby nad Labem. Mladé plemenné hřebce Rudolfo Rydia XI a Generale Albuza XI představily v ukázce „Pas de deux" Veronika Brázdová a Anežka Navrátilová. Nedílnou součástí programu bylo předvedení kolekcí plemenných hřebců rozmanitých plemen působících v plemenitbě v rámci Zemského hřebčince Písek i soukromých chovatelů ČR.

Jarní přehlídka v Písku. *Foto Jiří Kvasnovský*

ČTYŘSPŘEŽÍ STAROKLADRUBSKÝCH VRANÍKŮ SOUČÁSTÍ SLAVNOSTÍ NAVALIS

V neděli 15. května 2022 se v Praze konaly Svatojánské slavnosti Navalis, které jsou oslavou nejznámějšího českého světce sv. Jana Nepomuckého. Součástí oslav bylo také spřežení starokladrubských koní. Čtyři vraní hřebci Sacramoso Siria XV, Siglavi Pakra Montilla XI, Solo Moravita XXXIV a Solo Pavia XXXVII pod vedením Františka Kollerta přivezli kardinála Dominika Duku na slavnostní mši svatou, jež se konala v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě. Akce začala na Hradčanském náměstí před Arcibiskupstvím pražským, kde za přítomnosti slavnostního čtyřspřeží z Národního hřebčína Kladruby nad Labem proběhlo žehnání koním. Po slavnostní mši byl kočár se starokladrubskými vraníky součástí Svatojánského procesí, které šlo od Pražského hradu Nerudovou ulicí až na Karlův most.

Slavnosti Navalis. *Foto Dalibor Gregor*

DEN STAROKLADRUBSKÉHO KONĚ

V sobotu 28. května 2022 se v Národním hřebčíně Kladruby nad Labem uskutečnil Den starokladrubského koně. Galaprogram na nádvoří hřebčína byl oslavou 30. výročí založení Národního hřebčína Kladruby nad Labem, který byl v roce 1992 vyčleněn z tehdejších státních plemenářských podniků, a zároveň oslavou 20 let od prohlášení hřebčína v Kladrubech nad Labem spolu s kmenovým stádem starokladrubských běloušů národní kulturní památkou. Den starokladrubského koně je oslavou výjimečného plemene starokladrubských koní, je ukázkou účelu, k jakému byl tento kůň vyšlechtěn, a ukázkou jezdeckého a chovatelského umu pracovníků hřebčína. Program na samotném nádvoří hřebčína započal již v 11 hodin půlhodinovou chovatelskou ukázkou starokladrubských plemenných hřebců spolu s plemennými klisnami a jejich hříbaty. V rámci tradičního, již 5. ročníku Dne starokladrubského koně, který se konal naposledy v roce 2019, byl ve 13 hodin úderem zvonu kostela sv. Václava a Leopolda na nádvoří národního hřebčína zahájen pro více než 2 tisíce přihlížejících návštěvníků galaprogram čtrnácti vystoupení, v rámci kterých bylo návštěvníkům prezentováno téměř jedno sto koní. Galaprogram činností hřebčína s více než čtyřsetletou historií slavnostně zahájil v sedle hřebce Generalissimus Rarita II ředitel Jiří Machek. Následovaly ukázky různých typů historické či sportovní zápřeže kočárového ceremoniálního koně typu galakarosiér starokladrubského plemene, jako například slavnostní zápřež císařského šestispřeží. Naprostým unikátem byla ukázka 20 dvojspřeží starokladrubských koní, která symbolicky připomenula 20 let od prohlášení kladrubského hřebčína národní kulturní památkou. V historii hřebčína to bylo vůbec poprvé, kdy v jednom vystoupení byl předveden takový počet spřežení. Dvojspřeží v tomto vystoupení předvedli Jakub Mack, Pavlína Lupínková, Kateřina Nesvačilová, Jiří Nesvačil jun., Šárka Zahradníková, Veronika Starečková, Michaela Chylíková, Veronika Brázdová, Petr Pazderka, Roman Vyskočil, David Myška, Josef Pelant, Petr Novák, Vladimír Moudrý, Milan Závorka, Ing. Karel Dvořák, Ing. Kateřina Neumannová, Samuel Sluka, František Kollert a Martin Zach. Nechyběla divácky atraktivní uherská pošta, kočárový rej, voltižní ukázka, dámy v sedle či předvedení stáda starokladrubských klisen s hříbaty. Hosté ze Zemského hřebčince Písek odprezentovali skokovou ukázku a společně se Zemským hřebčincem Tlumačov předvedli čtverylku v podání chladnokrevných hřebců. Své umění prezentovala sportovní exhibicí koňského fotbalu též Střední škola chovu koní a jezdectví v Kladrubech nad Labem a nechybělo vystoupení

zástupce zemského chovu starokladrubského koně, jezdecké stáje Maneo, a to jak v sedle, tak v zápřeži. Hlavní program byl připraven pod vedením Ing. Jitky Raichové, Jakuba Macka a Jiřího Nesvačila jun. V rámci doprovodného programu byla dopoledne zpřístupněna císařská jízdárna s prezentací historického kočáru typu landauer z přelomu 19. a 20. století, který v minulém roce rozšířil sbírku hipomobílií národního hřebčína. Volně přístupné byly i vybrané stáje a historická kočárovna.

Den starokladrubského koně. *Foto Michaela Purnochová*

PŘEHLÍDKA KONÍ URČENÝCH K PRODEJI

Ve středu 15. června 2021 uspořádal Národní hřebčín Kladruby nad Labem přehlídku koní určených k prodeji. Přehlídka byla slavnostně zahájena v 9.00 hod. na hlavním nádvoří ukázkou dvojspřeží starokladrubských koní pod vedením Františka Šebka. Následovalo samotné předvedení prodejních koní. Od 10.45 hod. byli předvedeni mladí koně na odchovně Františkov v Selmicích. Ve 13.00 hod. proběhlo zahájení přehlídky koní ve výcvikové stáji Slatiňany. Představeno bylo celkem 48 koní, z toho 29 v Kladrubech nad Labem a 19 ve Slatiňanech.

Přehlídka koní k prodeji. *Foto archiv NHK*

STAROKLADRUBŠTÍ VRANÍCI DOPROVODILI VÍTĚZE JEDNOTLIVÝCH SOUTĚŽÍ KE SLAVNOSTNÍMU DEKOROVÁNÍ

Od středy 22. do neděle 26. června 2022 se v Equine Sport Centru Olomouc konal devátý ročník mezinárodních parkurových závodů J&T BANKA CSI3*-W Olomouc. V neděli 26. června starokladrubští vraníci z Národního hřebčína Kladruby nad Labem doprovodili vítěze jednotlivých soutěží ke slavnostnímu dekorování, a to celkem třikrát. Jednalo se o tři jezdecké dvojice z hřebčína Slatiňany – Ing. Karel Dvořák v sedle Solo Bandira XXXV, Michaela Dobrovolná se Sacramoso Mantova X a Blanka Popílková s koněm Sacramoso Romy XVIII. Výsledky hlavní soutěže mezinárodních parkurových závodů J&T BANKA CSI3*-W Olomouc Grand Prix se započítávají do Světového poháru.

Starokladrubští vraníci doprovodili vítěze jednotlivých soutěží ke slavnostnímu dekorování mezinárodních parkurových závodů J&T BANKA CSI3-W v Olomouci. *Foto Jan Andrash*

NÁRODNÍ MYSLIVECKÉ SLAVNOSTI NA ZÁMKU OHRADA V HLUBOKÉ NAD VLTAVOU

Českomoravská myslivecká jednota spolu s Národním zemědělských muzeem pořádala v sobotu 25. června 2022 Národní myslivecké slavnosti. K zámku Ohrada tyto slavnosti neodmyslitelně patří již po mnoho let. V bohatém programu byla zahrnuta i prezentace starokladrubských koní z Národního hřebčína Kladruby nad Labem. Prvním vystoupením byl tandem v podání Samuela Sluky s Generalissimus Montilla XLIX-6 a Sacramoso Xatina X-31. Tento typ zápřeže byl využíván mimo jiné při cestování na hon. První kůň byl před začátkem honu vypřažen, osedlán a jezdec se na něm účastnil honu. Následovalo jezdecké Pas-de-deux Samuela Sluky v sedle Generalissimus Montilla XLIX – 6 a Zuzany Hovorkové se Sacramoso Xatina X-31. Jako poslední bylo předvedeno jednospřeží vedené opět Samuelem Slukou se Sacramoso Xatina X-31.

CHOVATELSKÝ DEN ZEMSKÉHO HŘEBČINCE TLUMAČOV

V neděli dne 26. června 2022 pořádal Zemský hřebčinec Tlumačov chovatelský den. Galaprogram byl slavnostně zahájen ve 13 hodin na centrálním dvoru hřebčince nástupem praporečníků, mezi nimiž nechyběla jezdecká dvojice z národního hřebčína v podání Jiřího Nesvačila jun. v sedle hřebce Generalissimus Rarita II. Bezmála 1200 návštěvníků mohlo zhlédnout 23 bodů hlavního programu, v rámci kterého prezentovali své umění i starokladrubští koně a jezdci z národního hřebčína. Jezdeckou čtverylku předvedli Veronika Brázdová v sedle hřebce Rudolfo Rydia XI, Jiří Nesvačil jun. v sedle hřebce Generalissimus Rarita II, Zuzana Hovorková v sedle hřebce Sacramoso Xatina X-31 a Samuel Sluka v sedle hřebce Siglavi Pakra Mantada X-12. Chovatelský den byl zakončen ukázkou šestispřeží vedeného Jiřím Nesvačilem jun. Národní hřebčín Kladruby nad Labem spolupracuje se Zemským hřebčincem Tlumačov dlouhodobě, a to zejména v oblasti reprodukce starokladrubských koní.

Chovatelský den v Tlumačově. *Foto Dalibor Gregor*

NÁRODNÍ HŘEBČÍN NA SLAVNOSTNÍM ZAHAJOVACÍM VEČERU 26. GENERÁLNÍ KONFERENCE ICOM

Mezinárodní rada muzeí (ICOM) je nevládní organizace sdružující muzea a muzejní pracovníky z celého světa. Byla založena v roce 1946 a má sídlo v Paříži. Jednou za tři roky se koná valná hromada v některém ze členských států. V roce 2022 proběhla v České republice za účasti zástupců ze 124 zemí 26. generální konference ICOM. Národní hřebčín coby člen Asociace muzeí a galerií ČR se v pondělí 22. srpna prezentoval v Praze na Letné na Slavnostním zahajovacím večeru ukázkou zápřeže čtyřspřeží starokladrubských běloušů.

Generální konference ICOM. *Foto Národní zemědělské muzeum*

STAROKLADRUBSKÝ HŘEBEC RUDOLFO RYDIA XI OCENĚN NA ZEMI ŽIVITELCE

V rámci 48. ročníku mezinárodního agrosalonu Země živitelka získal starokladrubský hřebec Rudolfo Rydia XI ocenění Zlatý klas. Tento šestiletý plemenný hřebec je typickým zástupcem plemene starokladrubský kůň a především pak otcovského kmene Rudolfo. Výkonnostní zkoušky úspěšně absolvoval v roce 2020 s celkovým hodnocením 8,10 bodu. Vedle dobré mechaniky pohybu hřebec vyniká velmi dobrým charakterem, a proto je mnohostranně využitelný. Je v sedlové drezurní přípravě, využíván je pro ukázky v dámském sedle, ochotně pracuje ve spřežení. Rudolfo Rydia XI je evidován jako genetický zdroj plemene starokladrubský kůň. Hřebce v Českých Budějovicích před odbornou porotou předvedla jeho stálá jezdkyně Veronika Brázdová. Zlatý klas osobně převzal dne 25. 8. 2022 ředitel národního hřebčína Jiří Machek z rukou ministra zemědělství Zdeňka Nekuly na společenském setkání konaném v prostorách Národního zemědělského muzea v zámku Ohrada v Hluboké nad Vltavou.

V rámci 48. ročníku Mezinárodního agrosalonu Země živitelka získal starokladrubský hřebec Rudolfo Rydia XI ocenění Zlatý klas. *Foto archiv NHK*

CHOVATELSKÝ DEN V PÍSKU ZA ÚČASTI STAROKLADRUBSKÝCH KONÍ

Poslední srpnovou sobotu se v Zemském hřebčinci Písek konal chovatelský den. Hřebčinec si zároveň připomínal 120 let od svého založení a u tohoto slavnostního okamžiku nemohl chybět ani Národní hřebčín Kladruby nad Labem. Od jedenácti hodin byli předváděni plemenní hřebci, mezi kterými byli i plemenní hřebci národního hřebčína Generale Raggiera IX a Sacramoso Ecrasita XXIV. Od jedné hodiny byla na venkovním kolbišti k vidění pestrá škála jezdeckých vystoupení. Po úvodním slavnostním defilé představili zaměstnanci národního hřebčína starokladrubské koně ve čtyřspřeží vedeném Jakubem Mackem. Později prezentovali národní hřebčín ve velké jezdecké čtverylce, spolu se svěřenci Zemského hřebčince Písek a Zemského hřebčince Tlumačov, Jakub Mack v sedle Sacramoso Aversa XI-5 a Petr Pazderka s Generale Raggiera IX. Čtverylky v sulkách se zúčastnil opět Jakub Mack se Sacramoso Aversa XI-5 a Michaela Chylíková se Sacramoso Ecrasita XXIV.

Chovatelský den v Písku. *Foto Martina Kůstková*

BUDOUCÍ PRVŇÁČCI POPRVÉ DO ŠKOLY SE STAROKLADRUBÁKY

Je již tradicí, že starokladrubští koně z národního hřebčína doprovází budoucí školáčky na jejich první cestě do první třídy, a nejinak tomu bylo i v roce 2022. Celkem osm prvňáčků z Kladrub nad Labem přivezly k základní škole v Řečanech nad Labem dva kočáry. Starokladrubské bělouše vedl František Šebek a starokladrubské vraníky Josef Pelant. Stejná spřežení svezla k základní škole v Řečanech nad Labem i řečanské předškoláčky. Další dvě spřežení starokladrubských běloušů, vedená vozataji Jakubem Mackem a Michaelou Chylíkovou, svezla žáky prvních tříd i v nedaleké Přelouči.

Prvňáčci v Kladrubech nad Labem. *Foto archiv NHK*

STAROKLADRUBŠTÍ KONĚ NA DOŽÍNKÁCH NA LETNÉ

První zářijovou sobotu se v Praze konaly Dožínky na Letné 2022. V bohatém programu vystoupili ve třech představeních také starokladrubští koně. Nejdříve byla divákům předvedena čtverylka v podání Milana Závorky se Sacramoso Samba XIX, Michaely Dobrovolné se Solo Samanada XXIX-10, Zuzany Hovorkové se Sacramoso Xatina X-31 a Blanky Popílkové se Sacramoso Capeta XVII. V pořadí druhá ukázka starokladrubských koní patřila jednospřeží Ing. Kateřiny Neumannové se Sacramoso Samba XIX. Poslední ukázka byla věnována jízdě v dámském sedle, které se zhostily Michaela Dobrovolná se Solo Samanada XXIX-10 a Zuzana Hovorková se Sacramoso Xatina X-31.

Dožínky na Letné. *Foto archiv NHK*

STAROKLADRUBŠTÍ VRANÍCI NA VÝSTAVĚ KONĚ V AKCI V PARDUBICÍCH

Již 24. ročník výstavy Koně v akci se konal 10.–11. září v Pardubicích. Tématem ročníku byla harmonie. Tato výstava je druhou největší akcí po Velké pardubické, pořádané na Pardubickém závodišti, a tak na ní nemohli chybět ani zástupci Národního hřebčína Kladruby nad Labem. V prvním vystoupení starokladrubští vraníci Sacramoso Secada XX a Sacramoso Selandia XXIII předvedli drezurní ukázku v podání Vladimíra Moudrého a Milana Závorky. Ve svém druhém vystoupení se starokladrubští hřebci ukázali v zápřeži vedené Vladimírem Moudrým.

Koně v akci. *Foto Dostihové závodiště Pardubice*

NÁRODNÍ HŘEBČÍN NA VÝSTAVĚ KŮŇ 2022 V LYSÉ NAD LABEM

Ve dnech 16. až 18. září 2022 se na Výstavišti v Lysé nad Labem uskutečnil již 29. ročník mezinárodní výstavy koní – Kůň 2022. Starokladrubští koně se zúčastnili dopolední přehlídky koní a čtyřspřeží běloušů zahajovalo odpolední program. Národní hřebčín reprezentovali bělouš Sacramoso Aversa XI-5 s Jakubem Mackem a vraník Sacramoso Xatina X-31 se Zuzanou Hovorkovou, kteří předvedli v rámci večerní galashow pas de deux, následovalo vystoupení Rychlá kola. V rámci tohoto čísla zapřahala Michaela Chylíková s přísedící Anežkou Navrátilovou koně Sacramoso Ecrasita XXIV a Sacramoso Eneis XIV-7 a Jakub Mack s přísedící Dominikou Vyskočilovou koně Favory Risa XXXII a Sacramoso Aversa XI-5. Součástí prezentace Národního hřebčína Kladruby nad Labem byl i informační stánek.

Výstava Kůň 2022 Lysá nad Labem. *Foto Dalibor Gregor*

STAROKLADRUBŠTÍ KONĚ Z NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA SOUČÁSTÍ 132. VELKÉ PARDUBICKÉ

Je již tradicí, že starokladrubští koně přiváží na místo startu startéra Velké pardubické. Nejinak tomu bylo i druhou říjnovou neděli roku 2022. Slavnostní šestispřeží starokladrubských běloušů a čtyřspřeží starokladrubských vraníků byla opět součástí jednoho z největších dostihových svátků. Šestispřeží vedené Jiřím Nesvačilem jun. přivezlo na start našeho nejdelšího a nejtěžšího překážkového dostihu startéra Petra Hochmana. Vítězem 132. Velké pardubické se Slavia pojišťovnou se stal osmiletý hnědý valach Mr Spex, zástupce stáje Lokotrans, s žokejem Lukášem Matuským.

Velká pardubická. *Foto Marcela Kvochová*

SPŘEŽENÍ NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA SOUČÁSTÍ MEMORIÁLU OKTAVIÁNA KINSKÉHO

Rodina Kinský dal Borgo pořádala druhou říjnovou sobotu již třetí ročník honu na počest jednoho ze zakladatelů Velké pardubické Oktaviána Kinského. Honební družinu akce Oktavián Memorial doprovázely i dva kočáry z národního hřebčína, vedené Františkem Šebkem a Jakubem Mackem.

Memoriál Oktaviána Kinského. *Foto Michaela Purnochová*

HUBERTOVA JÍZDA V KLADRUBECH NAD LABEM

V sobotu 29. října 2022 proběhla v Kladrubech nad Labem tradiční Hubertova jízda pro zaměstnance národního hřebčína. Projížďku podzimní kladrubskou krajinou absolvovalo 12 kočárů, 1 výletní vůz a 26 jezdců rozdělených do tří lotů, které vedli zkušení masteři. První lot vedl ředitel národního hřebčína Jiří Machek v sedle klisny slovenského teplokrevníka Sagira-K, druhý lot Jakub Hlávka v sedle českého teplokrevníka Lucero-K, třetí lot Jan Holec v sedle starokladrubského koně Favory Roncha XXVII-14 a kočárový lot Jiří Nesvačil jun. Jedním z hostů Hubertovy jízdy byla ředitelka Zemského hřebčince Písek Hana Stránská, která ji absolvovala v sedle českého teplokrevníka Quido-K. Trasa Hubertovy jízdy měřila přibližně 21 kilometrů a koně překonali téměř 80 přírodních skoků. Jednou z překážek byl již tradičně atraktivní průjezd Kurkovým jezírkem. Následovalo halali na kladrubském závodišti, kde se podařilo chytit liščí ocas jezdcům Milanu Závorkovi, Elišce Sobotkové, Gabriele Sršňové a Janu Holcovi. Hubertova jízda byla zakončena v Císařském hostinci slavnostní večeří a taneční zábavou.

Hubertova jízda Kladruby nad Labem. *Foto archiv NHK*

HUBERTOVA JÍZDA VE SLATIŇANECH

V pátek 4. listopadu 2022 ukončili jezdeckou sezónu zaměstnanci národního hřebčína ze Slatiňan tradiční Hubertovou jízdou. Projížďku úpatím Železných hor absolvovalo 7 kočárů v čele s dvojspřežím starokladrubských vraníků vedených Františkem Kollertem a 11 jezdců, které vedl zkušený master Ing. Karel Dvořák v sedle Solo Bandira XXXV. Závěrečné halali se bohužel kvůli nepříznivému počasí nekonalo.

Hubertova jízda Slatiňany. *Foto archiv NHK*

STAROKLADRUBŠTÍ KONĚ SOUČÁSTÍ PRAGUE PLAYOFFS 2022

Je již tradicí, že starokladrubští koně jsou součástí Prague PlayOffs, největší parkurové show pořádané v České republice. Dne 18. listopadu, v rámci galashow světového parkuru GC Prague Playoffs, mohli diváci opět sledovat napínavou soutěž tří čtyřspřeží vedených otcem a bratry Nesvačilovými. Zástupce národního hřebčína Jiří Nesvačil jun. předvedl nejlepší výsledek. Čtyřspřeží starokladrubských běloušů mělo ještě jednu důležitou úlohu, přiváželo dekorující na slavnostní vyhodnocení každé soutěže.

Prague Playoffs. *Foto Marcela Kvochová*

SPORTOVNÍ VÝSLEDKY A OCENĚNÍ

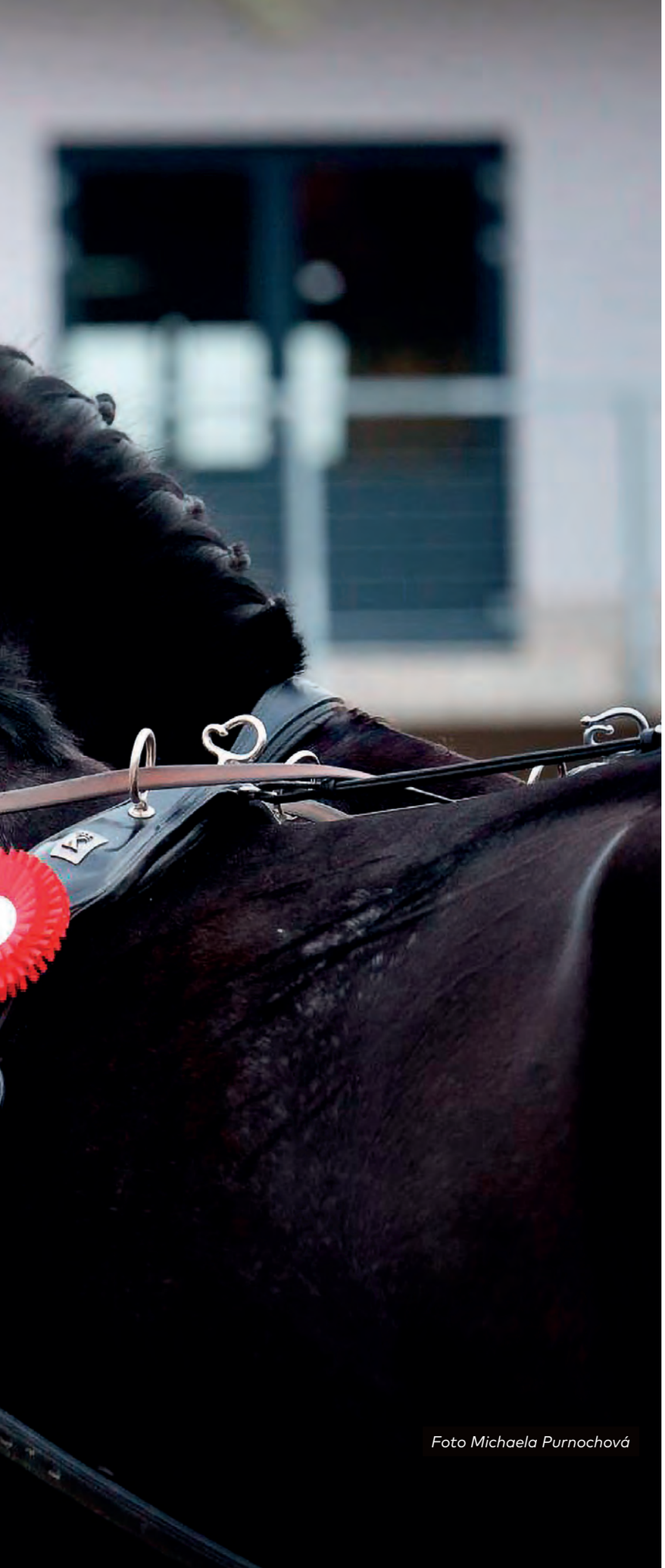

Foto Michaela Purnochová

ČTYŘSPŘEŽÍ VRANÍKŮ VÍTĚZNÉ VE SLATIŇANSKÉ HALE

V sobotu 12. února 2022 hostil Národní hřebčín Kladruby nad Labem druhé kolo vozatajského Zimního jezdeckého poháru 2022. V nově zrekonstruované hale Hřebčína Slatiňany se utkalo v kategoriích jednospřeží, dvojspřeží a čtyřspřeží rekordních padesát pět startujících. Národní hřebčín reprezentovali jezdci Samuel Sluka, Ing. Kateřina Neumannová, Veronika Starečková, Michaela Chylíková, Jiří Nesvačil jun. a Petr Novák. Halové závody odstartovaly v dopoledních hodinách soutěží jednospřeží – hobby, ve které se nejlépe umístil domácí Samuel Sluka se Sacramoso Xatina X-31. Soutěž jednospřeží ovládla Kateřina Muchová reprezentující Ranč Ladná. Z reprezentantů národního hřebčína si nejlépe vedla Ing. Kateřina Neumannová, která s koněm Esea-22 zaujala pátou pozici. Na pátém místě se Ing. Kateřina Neumannová umístila i ve dvojspřeží, kde startovala s koňmi Sacramoso Capeta XVII a Sacramoso Samba VI-29. Nejlepší výsledek v soutěži dvojspřeží měl Martin Zakršmíd z JK Trojan. Zlatou medaili si z královské disciplíny čtyřspřeží odvezl domácí Petr Novák, který startoval za národní hřebčín se starokladrubskými vraníky Sacramoso Belisa X-22, Berta-31, Montada-34 a Monza-5.

Zimní jezdecký pohár Slatiňany - vítězný Petr Novák. *Foto Petr Šimerda*

ZÁVODY SPŘEŽENÍ VE SLATIŇANECH

První venkovní akcí Národního hřebčína Kladruby nad Labem byly jednodenní závody spřežení ve Slatiňanech, které se uskutečnily v sobotu 2. dubna 2022. Za chladného počasí doprovázeného sněžením absolvovali soutěžící na novém venkovním kolbišti Na Rembáni drezurní zkoušku, následně je čekala v prostředí zámeckého parku Slatiňany (ve správě NPÚ) překážková jízda mezi kužely. Národní hřebčín reprezentovali jezdci Samuel Sluka, Veronika Starečková, Petr Novák, Vladimír Moudrý, Michaela Chylíková a Ing. Kateřina Neumannová. Ve dvouhvězdičkové soutěži jednospřeží zvítězil David Soukup s koněm Cortina 13, čtvrté místo zaujal domácí Samuel Sluka s Generalissimus Montilla XLIX-6. Kategorii jednospřeží tři hvězdy ovládla dvojice Jiří Ziegler a Harold 2. Ve dvojspřeží si nejlépe vedl Petr Kafka s koňmi Amado XLIV a Dante XXIV. Na třetím místě se umístil reprezentant národního hřebčína Petr Novák se starokladrubskými vraníky Camba (SP X) a Montada-34.

Petr Novák s klisnami Monza a Saboga. *Foto Michaela Purnochová*

NÁRODNÍ HŘEBČÍN KLADRUBY NAD LABEM POŘÁDAL SEDMNÁCTÝ ROČNÍK RUDOLFOVA POHÁRU

Čtvrtý dubnový týden od 21. do 24. dubna 2022 patřily Kladruby nad Labem mezinárodním závodům spřežení Rudolfův pohár. Téměř sedmdesát účastníků ze sedmi zemí světa absolvovalo ve čtyřech dnech drezuru, maraton a překážkovou jízdu spřežení. V královské disciplíně čtyřspřeží vybojoval zlatou příčku reprezentant národního hřebčína Jiří Nesvačil jun. se starokladrubskými koňmi. Jezdci z České republiky, Německa, Slovenska, Polska, Rakouska, Maďarska a Itálie soutěžili v kategoriích dvojspřeží pony 3*, jednospřeží 3*, dvojspřeží 2*, dvojspřeží 3* a čtyřspřeží 3*. První příčka z nejobsazenější kategorie jednospřeží patřila polské reprezentantce Weronice Kwiatek. V dvojspřeží pony si nejlépe vedl Aleš Fiala. Dvouhvězdičkovou soutěž dvojspřeží ovládl Jiří Nesvačil jun., který se starokladrubskými bělouši vyhrál všechny tři disciplíny – drezuru, maraton i překážkovou jízdu spřežení. Výborné výsledky měl v kategorii dvojspřeží tři hvězdy německý jezdec Sandro Koalick, který se dvěma dvojspřežími holandských teplokrevníků obsadil první příčky napříč všemi disciplínami. Memoriál Ing. Jiřího Davida vyhrál se čtyřspřežím starokladrubských koní domácí Jiří Nesvačil jun., který předvedl nejlepší drezuru a maraton, v překážkové jízdě mezi kužely zaujal druhou pozici. Ředitelem závodů byla Ing. Jitka Raichová, příprava závodiště a závodní tratě probíhala pod vedením Jakuba Macka. Záštitu nad akcí převzali ministr zemědělství Zdeněk Nekula a hejtman Pardubického kraje Martin Netolický.

Vladimír Moudrý s Romke Fagia X – 25 a Sacramoso Selandia X – 44. *Foto Jan Kameník*

JAN HOLEC A SAGIRA-K VÍTĚZNÍ V KVALIFIKAČNÍM KOLE STŘÍBRNÉ PODKOVY V TĚŠÁNKÁCH

O víkendu 30. dubna až 1. května 2022 proběhly v Těšánkách závody všestrannosti, které byly vypsány jako první kvalifikační kolo seriálu soutěží všestrannosti Zlaté podkovy 2022. Za Národní hřebčín Kladruby nad Labem startoval v rámci Stříbrné podkovy Jan Holec s desetiletou klisnou kladrubského chovu SAGIRA-K. V konkurenci jedenácti dvojic, v soutěži všestranné způsobilosti obtížnosti L1*, předvedl reprezentant národního hřebčína nejlepší drezuru a po bezchybném překonání parkuru zaujal po prvním dnu soutěže první místo s výsledkem 30,33 trestných bodů. V nedělní krosové zkoušce byla dvojice penalizována 3,20 trestného bodu za překročení časového limitu. S celkovým počtem 33,53 trestných bodů Jan Holec s klisnou SAGIRA-K zvítězil před Kateřinou Benediktovou s LAIDAL (33,67 tr. b.) a Petrem Rydvalem se SAMARIS (35,33 tr. b.), kompletní soutěž dokončilo osm dvojic.

Jan Holec a Sagira - K v Těšánkách. *Foto Marcel Runštuk*

DREZURNÍ ZÁVODY V HŘEBČÍNĚ SLATIŇANY

První květnovou sobotu se v Hřebčíně Slatiňany, který je součástí Národního hřebčína Kladruby nad Labem, konaly drezurní závody. Na programu bylo osm soutěží od obtížnosti st. Z do st. S. Za národní hřebčín startovali se starokladrubskými koňmi jezdci Anežka Navrátilová, Alice Nováková, Blanka Popílková, Veronika Brázdová, Eliška Čečerová, Barbora Hanžlová, Oldřiška Jarolímová, Vladimír Moudrý, Ing. Karel Dvořák, Michaela Dobrovolná, Petr Novák, Kateřina Nesvačilová a Diana Pazderková. Na úrovni st. S zaujal Ing. Karel Dvořák s koněm Solo Bandira XXXV v úloze S0/2022 třetí místo, stejné umístění tato dvojice obdržela i v úloze JD/2022. V obtížnosti stupně L získala z reprezentantů národního hřebčína nejlepší umístění Blanka Popílková, která sedlala koně Esea-22 a v úloze L0/2022 obsadila druhou pozici. Třetí místo patřilo Kateřině Nesvačilové s Generalissimus Represa XXXIV-21. V drezurní úloze Z5/2022 měl z domácích jezdců nejlepší výsledek Petr Novák v sedle klisny Montada-3. Součástí drezurních závodů byly i dvě soutěže HOBBY na úrovni st. Z. Obě soutěže vyhrála Anežka Navrátilová v sedle starokladrubského bělouše Generale Albuza XLIX-31.

Alice Nováková a Monza - 5 na květnových drezurních závodech ve Slatiňanech. *Foto archiv NHK*

JAKUB HLÁVKA A LUCERO-K VÍTĚZNÍ V SOUTĚŽI NADĚJÍ VE VŠESTRANNOSTI VE DVOREČKU

Soutěže ve všestranné způsobilosti v rámci Zlaté podkovy 2022 pokračovaly ve dnech 7. a 8. května v areálu občanského sdružení Military centrum Dvoreček u Jindřichova Hradce. Za národní hřebčín startoval v soutěži Nadějí stupně Z Jakub Hlávka s koněm LUCERO – K. V poli jedenácti soutěžících zvítězil ve všech disciplínách. Reprezentantka národního hřebčína Denisa Listíková startovala s koněm QUIDO – K na stupni obtížnosti Z v Křišťálové podkově, mezi osmnácti účastníky předvedla tato dvojice nejlepší drezuru, v celkovém výsledku zaujali jedenácté místo.

Jakub Hlávka a Lucero - K vítězní v soutěži Nadějí ve všetrannosti ve Dvorečku. *Foto Marcel Runštuk*

HLÁVKA PRVNÍ V PŘEŠTĚNICÍCH

První červnový víkend se reprezentanti národního hřebčína představili též pod sedlem, a to na jezdeckých závodech ve všestrannosti v Přeštěnicích. Za Národní hřebčín Kladruby nad Labem startoval v rámci Stříbrné podkovy Jan Holec s desetiletou klisnou kladrubského chovu SAGIRA-K. V konkurenci třiceti dvou dvojic v soutěži všestranné způsobilosti obtížnosti L1* předvedl v páteční drezuře třetí nejlepší výkon (33,15 bodu). Druhý den se po bezchybném překonání parkuru ujal průběžného vedení soutěže. V nedělní terénní zkoušce byla dvojice penalizována trestnými body za nedodržení časového limitu, což ji odsunulo na konečnou sedmou příčku. V Soutěži nadějí stupně Z startoval Jakub Hlávka s koněm LUCERO – K. Mezi patnácti účastníky nenašla tato kladrubská dvojice přemožitele ani v jedné disciplíně. Zvítězili s celkovým zatížením 28,33 bodů.

NESVAČIL PÁTÝ V MAĎARSKU

Ve dnech 3. až 5. června 2022 proběhly v maďarském městě Vecsés mezinárodní závody spřežení. Jiří Nesvačil jun. zahájil v pátek vozatajskou soutěž v královské kategorii čtyřspřeží výborným druhým místem v drezuře. V sobotním maratonu obsadil i přes technické problémy deváté místo a v nedělním překážkovém závodě se umístil na bronzové příčce. Průběžné výsledky tak reprezentantovi Národního hřebčína Kladruby nad Labem zajistily v závodě CAI, zařazeném do prestižní série World Cup, v konkurenci 15 čtyřspřeží celkové páté místo. S dvojspřežím starokladrubských vraníků se závodů zúčastnil také Petr Novák, který v soutěži čítající 24 startujících dojel na celkovém jedenáctém místě.

ČJF OCENILA JEZDCE NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA

Východočeská oblast České jezdecké federace uspořádala v úterý 7. června 2022 na dostihovém závodišti v Pardubicích slavnostní vyhodnocení nejúspěšnějších jezdců východočeské oblasti v jezdecké sezóně 2020 a 2021. Nechyběli mezi nimi také reprezentanti z národního hřebčína. Jezdci Jiří Nesvačil jun. a Petr Novák byli oceněni za umístění na mistrovství ČR spřežení v soutěži čtyřspřeží, které se konalo v Kladrubech nad Labem 2020, kde Jiří Nesvačil jun. zvítězil a Petr Novák obsadil čtvrté místo. Dále byl zasloužilému zaměstnanci národního hřebčína a bývalému reprezentačnímu jezdci soutěží ve všestrannosti Františku Machkovi udělen čestný odznak za dlouholetou práci pro rozvoj jezdectví.

V dubnu t.r. také Česká jezdecká federace na základě nominací komisí disciplín vyhlásila nejlepší jezdce jezdecké sezóny 2021. Z jezdců národního hřebčína byl v kategorii dvojspřeží jako druhý nejlepší vyhlášen Petr Novák a v kategorii čtyřspřeží byl nejlepším jezdcem roku 2021 vyhlášen Jiří Nesvačil jun.

MICHAELA CHYLÍKOVÁ V TĚŠÁNKÁCH BRONZOVÁ

Na závodech spřežení v Těšánkách , které se konaly ve dnech 11.–12. 6. 2022, reprezentovala národní hřebčín v soutěži dvojspřeží Michaela Chylíková s koňmi Rudolfo Eredita V-40, Sacramoso Ecrasita XXIV a Rudolfo Pastilla V-57. V kompletní soutěži dvojspřeží CAN3* se umístila na celkovém třetím místě z 11 startovních dvojic. Nejlépe si vedla v překážkové jízdě, ve které se jí podařilo zvítězit, v drezuře obsadila 5. místo a v maratonu zaujala 7. příčku. Výsledky závodů jsou započítávány do kvalifikace na finále Zlaté podkovy 2022.

Michaela Chylíková v Těšánkách. *Foto Dalibor Gregor*

JAKUB HLÁVKA OPĚT ZLATÝ

Reprezentant národního hřebčína Jakub Hlávka s valachem kladrubského chovu Lucero–K přivezl další vítězství ze seriálu závodů všestrannosti Zlatá podkova 2022, které probíhaly o víkendu 18.–19. června 2022 v Lošticích v areálu zámeckého parku Žádlovice. Jakub Hlávka startoval v Soutěži nadějí obtížnosti stupně „Z" s hodnocením 31,33 trestných bodů. Startovní pole čítalo 17 jezdců.

Jakub Hlávka a Lucero-K v Lošticích. *Foto Marcel Runštuk*

JIŘÍ NESVAČIL JR. NA SVĚTOVÉM JEZDECKÉM FESTIVALU CHIO AACHEN

V rámci tradičního Světového jezdeckého festivalu CHIO Aachen se ve dnech 28. června až 3. července 2022 konala soutěž čtyřspřeží. Zúčastnit se jí mohou jen ti nejlepší jezdci světa a to jen na základě pozvání. To obdržel i náš vozataj Jiří Nesvačil jun., který se starokladrubskými koňmi Favory Risa XXXII, Generalissimus Roncha VI, Generalissimus Ruana III, Generalissimus Adivina VIII a Sacramoso Aversa XI-5 reprezentoval Národní hřebčín Kladruby nad Labem. Světový jezdecký festival v Cáchách je mezinárodní jezdeckou událostí roku a řadí se k nejprestižnějším jezdeckým závodům světa. Letos se královské disciplíny čtyřspřeží zúčastnilo 22 jezdců z 10 zemí světa, mezi nimi nechyběl Boyd Exell (AUS), Chester Weber (USA), József Dobrovitz (HUN) nebo Bram Chardon (NED). V úvodní drezuře obsadil Jiří Nesvačil jun. 11. místo, v maratonu 14. příčku a v závěrečné překážkové jízdě 10. místo, v celkovém hodnocení kompletní soutěže zaujal 13. místo a potvrdil tak, že patří mezi patnáct nejlepších jezdců světa. V doplňkovém honebním parkuru obsadil 17. příčku.

Jiří Nesvačil jr. na CHIO Aachen. *Foto archiv NHK*

JEDNODENNÍ ZÁVODY SPŘEŽENÍ CAN1*

V sobotu 9. července 2022 pořádal národní hřebčín na kladrubském závodišti jednodenní závody spřežení CAN1*. V kombinované soutěži účastníci absolvovali drezurní zkoušku a parkur. Národní hřebčín reprezentovali jezdci Samuel Sluka, Petr Novák, Vladimír Moudrý, Michaela Chylíková a Ing. Kateřina Neumannová. Ve dvouhvězdičkové soutěži jednospřeží zvítězil Jiří Ziegler s koněm Harold 2, čtvrté místo zaujal domácí Samuel Sluka s koněm Generalissimus Montilla XLIX-6. Kategorii jednospřeží tři hvězdy ovládl opětovně Jiří Ziegler a Harold 2 s výborným výsledkem 61,79 tr. bodu. Na druhém místě se umístila dvojice Vladimír Moudrý a Romke Majesty XI. Ve dvojspřeží si nejlépe vedl Alexandr Soukup s koňmi Enna-39 a Esa-35. Na třetím místě se umístila reprezentantka národního hřebčína Michaela Chylíková se starokladrubáky Rudolfo Pastilla V-57 a Sacramoso Ecrasita XXIV.

Jednodenní závody spřežení v Kladrubech nad Labem. *Foto archiv NHK*

PETR NOVÁK V MAĎARSKÉM SZILVÁSVÁRAD V MARATONU PÁTÝ

Mezinárodní soutěže dvojspřeží v maďarském Szilvásváradu se ve dnech 13.–17. 7. 2022 zúčastnil reprezentant národního hřebčína Petr Novák se starokladrubskými vranými klisnami Berta-31, Camba-9, Montada-34. Mezi 21 závodníky z Maďarska, Rumunska a Lucemburska byl jediným zástupcem České republiky v soutěži CAI3*. V drezuře získalo kladrubské dvojspřeží 65,76 trestného bodu, což stačilo na 16. místo. V maratonu se Petru Novákovi dařilo, dokončil ho se 107,29 trestného bodu na výborném 5. místě a v celkovém hodnocení se jeho spřežení posunulo na průběžné 14. místo. V parkuru přibylo na konto Petra Nováka 14,47 trestného bodu a dokončil jej na 16. místě. S celkovým hodnocením 188,16 trestného bodu se Petr Novák s přísedícími Ivetou Mackovou a Ondřejem Vrbovským, umístili na 14. místě. Zlatý skončil se 164,87 trestnými body maďarský závodník Marcell Dani. Soutěž dokončilo 20 spřežení.

Petr Novák v Szilvásvárádu. *Foto archiv NHK*

DVĚ STŘÍBRA Z 9. KVALIFIKAČNÍHO KOLA 57. ROČNÍKU SERIÁLU ZLATÁ PODKOVA

Dostihový spolek a.s. pořádal ve dnech 15.–17. 7. 2022 na pardubickém závodišti 9. kvalifikační kolo 57. ročníku seriálu Zlatá podkova. V soutěži Křišťálová podkova prezentovala šestiletého valacha QUIDO-K reprezentantka národního hřebčína Denisa Listíková. Do soutěže nastoupilo celkem 43 dvojic, z nichž 35 dvojic soutěž dokončilo. Denisa Listíková s Quidem-K obsadili vynikající 2. místo, když v drezuře získali 71,11 % (28,9 trestného bodu), absolvovali čistý parkur a terénní jízdu taktéž bez trestných bodů. Jejich ztráta na vítěze činila 1,1 bodu. V rámcové soutěži ZL Cena EQUITRANS reprezentovali v poli 37 startujících Národní hřebčín Kladruby nad Labem Jakub Hlávka a pětiletý LUCERO-K. Drezura této dvojice byla hodnocena 70,28 % (29,7 trestného bodu), parkur i crossovou zkoušku absolvovali bez penalizace a mezi 35 účastníky, kteří dokončili soutěž, získali 2. místo. Na vítěznou dvojici ztratili 2,2 trestného bodu.

PŘEKÁŽKOVOU JÍZDU DVOJSPŘEŽÍ NA MČR OVLÁDLI JEZDCI NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA

Vozatajské mistrovství České republiky se konalo ve dnech 28.–31. 7. 2022 v Zemském hřebčinci Tlumačov. Kategorie dvojspřeží CAN3* se zúčastnilo celkem 13 soutěžících včetně dvou reprezentantů národního hřebčína, Michaely Chylíkové a Petra Nováka. Velmi úspěšní byli naši závodníci především v parkuru, kde brala Michaela Chylíková s časem 175,85 s a třemi trestnými body zlato. Stříbro si z překážkové jízdy odváží s časem 176,78 s a třemi trestnými body Petr Novák. Petr Novák zakončil mistrovství se 144,77 tr. bodu na celkovém čtvrtém místě. Od bronzové příčky ho dělilo 59 setin tr. bodu. Michaela Chylíková se celkově umístila se 145,41 tr. bodu na páté pozici. Zlatý byl Josef Drábek reprezentující JK Hubička Telnice.

Petr Novák s klisnami Montada a Camba v Tlumačově. *Foto archiv NHK*

MEZINÁRODNÍ ZÁVODY CAI V NIZOZEMSKÉM BEEKBERGENU

Od 28. do 31. července 2022 se v nizozemském Beekbergenu konaly mezinárodní závody spřežení CAI. Na těchto prestižních závodech v soutěži čtyřspřeží kategorie CAI3*, která je bodovaná do Světového poháru, reprezentoval národní hřebčín Jiří Nesvačil jun. Soutěž zahájil páteční drezurou, kde se za účasti 30 spřežení umístil dvacátý. Sobotní maraton absolvoval na výborném třináctém místě, což jej po dvou disciplínách posunulo průběžným pořadím vzhůru na místo šestnácté. Závody zakončilo čtyřspřeží patnáctou pozicí v nedělním parkuru. V konkurenci vozatajů z 11 zemí zařadil konečný součet 173,36 tr. bodu Jiřího Nesvačila jun. na konečné 16. místo. Zlato vyhrál suverénní Bram Chardon.

Jiří Nesvačil jun. na mezinárodních závodech spřežení CAI v nizozemském Beekbergenu. *Foto archiv NHK*

ÚČAST JEZDCŮ NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA NA ZÁVODECH VE VŠESTRANNOSTI V HUMPOLCI

Ve dnech 30.–31. 7. 2022 se v Humpolci konaly závody ve všestrannosti a to kvalifikační kolo 57. ročníku Seriálu závodů Zlaté podkovy. Národní hřebčín Kladruby nad Labem reprezentovali na těchto závodech celkem tři jezdci s koňmi kladrubského chovu. Denisa Listíková s valachem Quido-K pro zranění koně Křišťálovou podkovu nedokončila, Jakub Hlávka s valachem Lucero–K v soutěži všestrannosti st. „ZL" s celkovým výsledkem 37,38 tr. bodu obsadil celkové čtvrté místo a Jan Holec se Sagirou-K s výsledkem 36,83 tr. bodu obsadil ve Stříbrné podkově celkové sedmé místo.

DÁMSKÝ DEN OPĚT VE SLATIŇANECH

Po více než pětileté pauze (poslední Dámský den se konal v roce 2016) Národní hřebčín Kladruby nad Labem uspořádal 13. srpna 2022 Dámský den ve Slatiňanech. Vůbec poprvé se závody v dámských sedlech odehrávaly na novém venkovním kolbišti Na Rembáni. Závodů se zúčastnilo celkem dvanáct dvojic v sedmi soutěžních disciplínách, celkem se jednalo o 46 startů. Mimo třech disciplín (Kür, Šampaňská výzva a Drezura st. „L") obsadily reprezentantky národního hřebčína první vítězná místa.

Dámský den začínal v 10 hodin drezurou st. Z, které se zúčastnilo devět jezdkyň, z nichž nejlépe si vedla zástupkyně národního hřebčína Alena Chrbolková se Solo Samanada XXIX-10 s výsledkem 76,74 %. Druhou disciplínou byla drezura st. L. Tu absolvovaly dvě závodnice a lépe si vedla Kamila Rohanková s Fabien van de Pluum. Následovala jízda zručnosti, při které dámy na koni absolvovaly trasu s několika „překážkami", např. slalom či průjezd brankou. Každá správně projetá překážka byla hodnocena max. 10 b. O vítězce rozhodoval celkový počet získaných bodů. I v této disciplíně zvítězila reprezentantka národního hřebčína, tentokráte Marie Králová se Solo Bandira XXXV. Divácky zajímavou dílčí soutěží byla Šampaňská výzva, kdy dáma musela překonat dvojskok se skleničkou sektu v ruce. Tuto výzvu nejlépe zvládla Pavla Placáková s Britny. Další, neméně zajímavou soutěžní disciplínou, byla volná sestava v kostýmech s hudebním doprovodem – drezura kür. Tu ovládla Karolina Fränkelová se Solo Famara XXI-5. Pátá v pořadí se jela „pas de deux" drezura ve dvojici za doprovodu hudby. Také v této soutěži zvítězily zástupkyně národního hřebčína v podání Veroniky Brázdové v sedle Rudolfo Rydia XI a Anežky Navrátilové v sedle Generale Albuza XLIX-31. Bohatý soutěžní program zakončila jízda elegance, kdy ve finále měla každá dáma 1 minutu na zaujetí poroty. Nezávislá odborně-laická porota zhodnotila jako nejlepší dvojici opět reprezentantku národního hřebčína Denisu Listíkovou s valachem Sacramoso Sorga X-16 s 25 b. Zajímavý „souboj" se svedl o druhé a třetí místo. Jelikož dvě účastnice skončily se stejným počtem 24 bodů, o výsledku druhého místa pro Alenu Chrbolkovou se Solo Samanada XXIX-10 a třetího místa pro Elišku Bártovou se Sacramoso Xatina X-31 rozhodl starosta města Slatiňany MVDr. Ivan Jeník.

Dámský den ve Slatiňanech, zleva Anežka Navrátilová a Generale Albuza XI, Veronika Brázdová a Rudolfo Rydia XI.
Foto Michaela Purnochová

JAKUB HLÁVKA VÍTĚZNÝ V SOUTĚŽI NADĚJÍ VE FINÁLE ZLATÉ PODKOVY

Od 19. do 21. srpna se v Humpolci konalo finále 57. ročníku Zlaté podkovy ve všestrannosti a spřežení. Soutěž nadějí (běžná ZL) ovládl závodník národního hřebčína Jakub Hlávka v sedle valacha Lucero - K s celkovými 28,53 tr. b. Denisa Listíková s valachem Quido - K obsadili v soutěži Křišťálová podkova sedmé místo s 36,07 tr. b. Vozatajové národního hřebčína se účastnili soutěže Mistři opratí dvojspřeží, přičemž krásné třetí místo obsadila Michaela Chylíková se 143,76 tr. b. Devátá dojela Kateřina Neumannová s 162,84 tr. b.

Michaela Chylíková (třetí zleva) při dekorování v Humpolci. *Foto Marcel Runštuk*

NESVAČIL ŠESTÝ V SOUTĚŽI ČTYŘSPŘEŽÍ CAIO BABORÓWKO

O prodlouženém víkendu 2.–4. září probíhaly v polském Baborowku mezinárodní závody CAIO, kterých se zúčastnili i reprezentanti národního hřebčína, v kategorii dvojspřeží Petr Novák a v kategorii čtyřspřeží Jiří Nesvačil jun. První den patřil drezuře, v níž si Jiří Nesvačil junior vedl velmi dobře a skončil na krásném čtvrtém místě. O den později závodníci absolvovali maraton, ve kterém Jiří Nesvačil jun. obsadil osmou příčku a Petr Novák šestou. Jako již tradičně byl poslední den věnován parkuru. I zde si zástupci národního hřebčína nevedli špatně, Jiří Nesvačil jun. skončil na místě pátém a Petr Novák na místě osmém. V celkovém pořadí soutěže čtyřspřeží obsadil Jiří Nesvačil jun. šesté místo se 189,27 tr. b. Petr Novák se celkově v soutěži dvojspřeží umístil na devátém místě se 177,50 tr. b.

Jiří Nesvačil jun. na CAIO Baborówko. *Foto archiv NHK*

JAN HOLEC S KLISNOU SAGIRA-K BYLI ČLENY VÍTĚZNÉHO DRUŽSTVA NA MČR VE VŠESTRANNOSTI

Od čtvrtka 8. do neděle 11. září probíhalo v Borové u Chvalšin na Českokrumlovsku Mistrovství České republiky ve všestrannosti. V soutěži družstev CNC1* zvítězil tým Východočeská oblast 1 s reprezentantem národního hřebčína Janem Holcem v sedle klisny Sagira-K. Ten přispěl do svého družstva nejlepším výsledkem a to 36,9 tr. b., který byl zároveň i úplně nejlepším výsledkem z celého závodního pole. Klisna Sagira-K, která je odchovancem národního hřebčína, byla zároveň vyhodnocena jako nejlépe připravený kůň ke kondiční zkoušce.

Jan Holec a Sagira - K na Mistrovství České republiky ve všestranosti v družstvech. *Foto Marcel Runštuk*

JIŘÍ NESVAČIL JUN. NA MISTROVSTVÍ SVĚTA ČTYŘSPŘEŽÍ V ITALSKÉM PRATONI DEL VIVARO

Vozataj Národního hřebčína Kladruby nad Labem Jiří Nesvačil jun. vyrazil se svým týmem: Kateřinou Nesvačilovou, Magdalenou Musilovou, Pavlínou Lupínkovou a Romanem Vyskočilem a starokladrubskými koňmi: Generalissimus Ruana III, Generalissimus Roncha VI, Generalissimus Adivina VIII, Generalissimus Represa XXXIV-21 a Generale Pastorella VII reprezentovat Českou republiku na Mistrovství světa čtyřspřeží do italského Pratoni del Vivaro nedaleko Říma. Ve středu 21. září koně úspěšně absolvovali veterinární inspekci. Jiří Nesvačil jun. se čtyřspřežím starokladrubských běloušů zahájil účast na Mistrovství světa v Pratoni del Vivaro v pátek dopoledne drezurní zkouškou. V silné konkurenci 37 nejlepších spřežení světa se umístil na 16. místě s výsledkem 55,64 tr. b. V sobotu dokončil maraton s 134,17 tr. b. na 22. místě. V neděli 25. září vyvrcholilo Mistrovství světa čtyřspřeží v italském Pratoni del Vivaro vozatajským parkurem. Jiří Nesvačil jun. nastoupil do této zkoušky se starokladrubskými bělouši Generale Pastorella VII, Generalissimus Adivina VIII, Generalissimus Roncha VI a Generalissimus Ruana III. Reprezentant národního hřebčína absolvoval parkur v čase 214,45 sekund, celkově obdržel 19,23 tr. b. a umístil se tak na 21. místě. Výsledný součet ze všech disciplín činil 209,04 tr. b., což pro jediné české reprezentanty znamenalo výsledné 23. místo z 37 účastníků. Vítězem MS čtyřspřeží se stal Boyd Exell.

Jiří Nesvačil jun. na Mistrovství světa čtyřspřeží v italském Pratoni del Vivaro. *Foto archiv NHK*

BAŽANTNICE V HEŘMANOVĚ MĚSTCI HOSTILA MEMORIÁL JIŘÍHO ŠKODNÉHO

Poslední zářijovou neděli se v Bažantnici Heřmanova Městce konal tradiční Memoriál Jiřího Škodného. Soutěžilo se v kategorii jednospřeží a dvojspřeží. V drezuře jednospřeží exceloval Vladimír Štursa, v drezuře dvojspřeží se v konkurenci 10 závodníků s 50,05 tr. body nejlépe umístil Alexandr Soukup. Výbornou formu tito vozatajové potvrdili i v parkuru, což jim oběma vyneslo celkové první místo. V kategorii dvojspřeží se dařilo i reprezentantům Národního hřebčína Kladruby nad Labem, z nichž nejlépe drezurní zkoušku zajel Vladimír Moudrý s koňmi Sacramoso Secada XX a Sacramoso Selandia XXIII. S 54,49 tr. body obsadil výborné druhé místo. Na třetí příčce se umístila Ing. Kateřina Neumannová s koňmi Esea-22 a Sacramoso Samba XIX, na místě čtvrtém Michaela Chylíková s koňmi Sacramoso Eneis XIV-7 a Sacramoso Ecrasita XXIV. Ta získala i krásné druhé místo v parkuru. Petr Novák s koňmi Saboga-52 a Monza-5 získali v parkuru 4. místo. V celkovém hodnocení kombinované soutěže dvojspřeží byl Vladimír Moudrý stříbrný, bronzová Michaela Chylíková, čtvrté místo obsadila Ing. Kateřina Neumannová, šesté místo Petr Novák a na místě devátém skončil Samuel Sluka.

Memomiál Jiřího Škodného v Heřmanově Městci, Michaela Chylíková s koňmi Sacramoso Eneis XIV-7 a Sacramoso Ecrasita XXIV. *Foto Jan Kameník*

PETR NOVÁK DOKONČIL MEZINÁRODNÍ ZÁVODY SPŘEŽENÍ V LIPICI V TOP 20

Od 29. září do 2. října proběhly ve slovinské Lipici mezinárodní závody spřežení, které se konaly jako obnovený Dunajsko-alpský pohár. Zúčastnil se jich s dvojspřežím vraníků i jezdec národního hřebčína Petr Novák. Nejlépe si vedl v sobotním maratonu, kdy obsadil osmé místo. V součtu všech disciplín nakonec získal sedmnácté místo.

Petr Novák na Mezinárodních závodech spřežení v Lipici. *Foto archiv NHK*

MICHAELA CHYLÍKOVÁ ZÍSKALA 3. MÍSTO V ČESKÉM POHÁRU SPŘEŽENÍ 2022

Komise spřežení České jezdecké federace vyhlásila výsledky Českého poháru spřežení pro rok 2022. Bodování probíhalo v rámci jednotlivých závodů sezóny. Na výborném 3. místě se v kategorii dvojspřeží v konkurenci 24 vozatajů umístila reprezentantka Národního hřebčína Kladruby nad Labem Michaela Chylíková, která v průběhu sezony zapřahala koně Sacramoso Eneis XIV-7, Sacramoso Ecrasita XXIV, Rudolfo Pastilla V – 57 a Rudolfo Eredita V-40. Petr Novák skončil na místě 9., Vladimír Moudrý na děleném místě 17. a Kateřina Neumannová na děleném místě 21.

KOLBIŠTĚ NA REMBÁNI HOSTILO DREZURNÍ ZÁVODY VE SLATIŇANECH

V sobotu 8. října uspořádal Národní hřebčín Kladruby nad Labem drezurní závody, které probíhaly ve Slatiňanech. Jezdci absolvovali drezurní úlohy obtížnosti Z0/2022 Hobby až S0/2022. Soutěž Z0/2022 Hobby vyhrál Vladimír Moudrý s koněm Siglavi Pakra Ramilla XI-21, třetí místo získala Alice Nováková s klisnou Saboga-52. V úloze DU-A/2022 zvítězila Tereza Kamínková se ziskem 67,160 %, velmi dobře se umístili i zástupci národního hřebčína, Blanka Popílková s koněm Esea-22 na třetím místě, Michaela Dobrovolná se Solo Samanada XXIX-10 na místě čtvrtém, pátý byl Vladimír Moudrý. V kategorii Z5/2022 získala 1. místo Lucie Žítková s 65,866 %, Blanka Popílková obsadila s 65,481 % 3. místo se starokladrubským vraníkem Sacramoso Capeta XVII a 4. místo s klisnou Esea-22. Úlohu L0/2022 ovládla Denisa Vegrichtová, která si odvezla 1. i 2. místo, ze zástupců národního hřebčína si nejlépe vedl Vladimír Moudrý s Romke Majesty XI na místě 4. Úlohy DD/2022 a S0/2022 vyhrála Šárka Kosařová. V kategorii DD/2022 se umístila Alice Nováková s klisnou Monza-5 na 5. místě a Ing. Karel Dvořák na místě 6. s vraníkem Solo Bandira XXXV.

Říjnové drezurní závody ve Slatiňanech, Vladimír Moudrý a Solo Xamira XXIX-32. *Foto Jan Kameník*

ČJF OCENILA VOZATAJE NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA JIŘÍHO NESVAČILA JUN.

V pátek 16. prosince se po dvouleté pauze uskutečnil tradiční galavečer České jezdecké federace s udílením výročních cen. Tentokráte se akce odehrávala v Cubex Centru na pražské Pankráci. Sjeli se sem představitelé sedmi jezdeckých disciplín, které zastřešuje Česká jezdecká federace. Mezi oceňovanými byli i vozatajové. Osobností roku 2022 v kategorii spřežení – čtyřspřeží byl vyhlášen Jiří Nesvačil jun., jezdec a reprezentant národního hřebčína. Mezi největší úspěchy Jiřího Nesvačila jun. v tomto roce bezesporu patří celkové vítězství v Rudolfově poháru – mezinárodních závodech spřežení, 13. místo na mezinárodních závodech v německých Cáchách a 23. místo na mistrovství světa v Pratoni del Vivaro v Itálii.

VYSTOUPENÍ A PREZENTACE STAROKLADRUBSKÝCH KONÍ V ZAHRANIČÍ

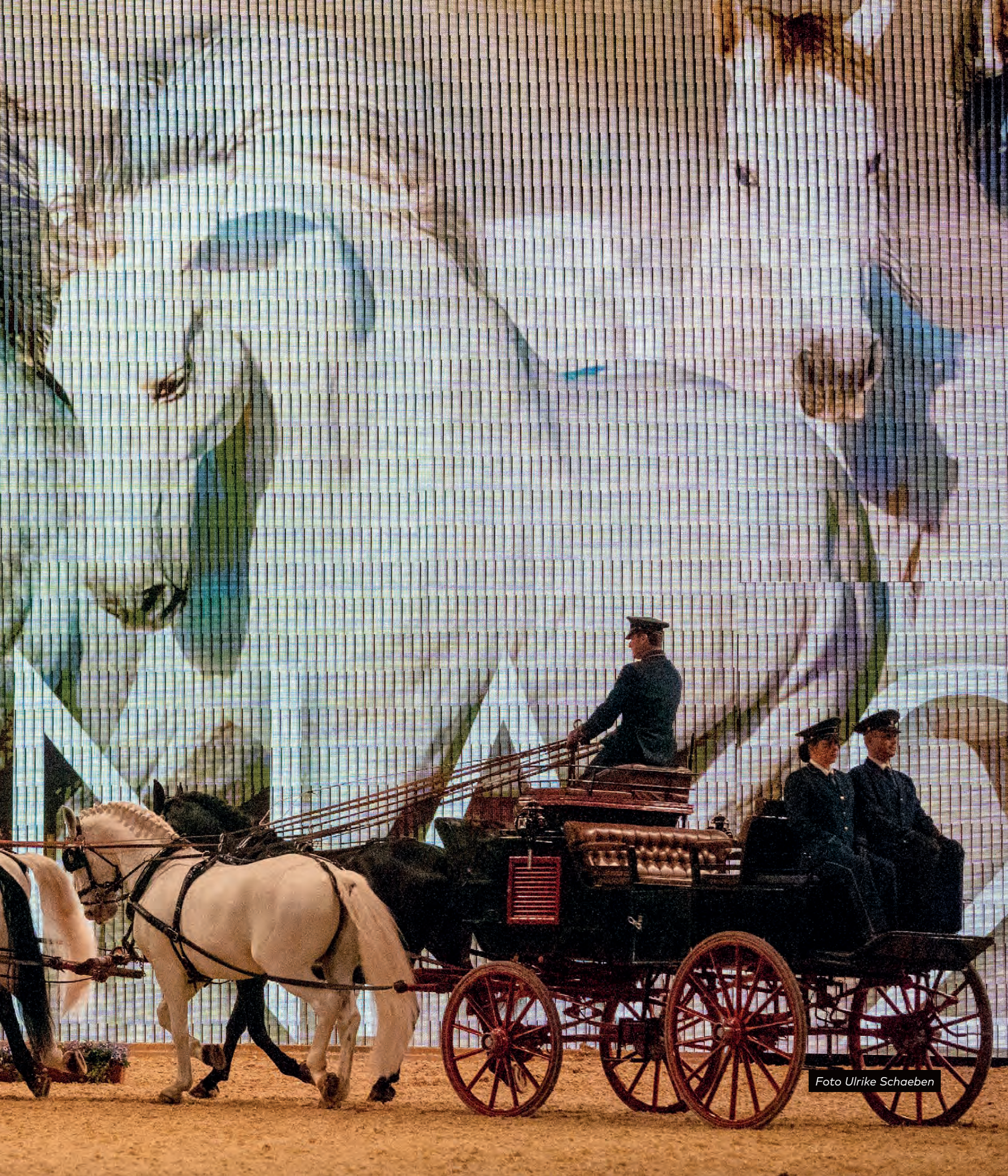

Foto Ulrike Schaeben

STAROKLADRUBŠTÍ KONĚ Z NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA MEZI NEJVĚTŠÍMI HVĚZDAMI EQUITANY

Ve dnech 7. až 13. dubna 2022 se Národní hřebčín Kladruby nad Labem na základě pozvání zúčastnil prestižního Světového jezdeckého veletrhu a výstavy koní Equitana 2022 v německém Essenu. Starokladrubští bělouši i vraníci byli zařazeni do vystoupení v rámci denního programu i večerní Hop Top Show. Od roku 1995, kdy se v Essenu národní hřebčín prezentoval vůbec poprvé, se jednalo o rekordní účast dvanácti starokladrubských koní a na Equitaně o první prezentaci hřebčína jako památky zapsané na Seznamu světového dědictví. V denním programu jezdeckého veletrhu měli diváci od čtvrtka do neděle možnost vidět domino šestispřeží pod vedením Jiřího Nesvačila jun. Toto spřežení se představilo hned první výstavní den při slavnostním zahájení. Ve večerní show byla spřežení starokladrubských koní představena ve čtverylce tří šestispřeží. V choreografii německého jezdce Ludwiga Weinmayera, který zároveň vedl třetí spřežení, předvedl bílé starokladrubské koně Jiří Nesvačil jun. s přísedícími Veronikou Brázdovou a Romanem Vyskočilem, vrané spřežení ze Slatiňan prezentoval Petr Novák s přísedícími Samuelem Slukou a Milanem Závorkou. V pondělí 11. dubna 2022 vystoupila spřežení starokladrubských koní v ukázce štafetových halových závodů. V této soutěži Jiří Nesvačil jun. se čtyřspřežím běloušů zvítězil a Petr Novák s vraníky obsadil třetí místo. Členem týmu byla dále ošetřovatelka koní Iveta Macková a Magdalena Musilová, která měla na starosti veškeré organizační záležitosti.

Stánek na výstavě Equitana v Essenu. *Foto archiv NHK*

Šestispřeží vedená Petrem Novákem, Jiřím Nesvačilem jun. a Ludwigem Weinmayerem v Essenu. *Foto Ulrike Schaeben*

STAROKLADRUBŠTÍ KONĚ V HLAVNÍCH BODECH VEČERNÍ SHOW VE FRIEDRICHSHAFENU

Národní hřebčín Kladruby nad Labem se ve dnech 14. až 16. října zúčastnil veletrhu Pferd Bodensee 2022 v německém Friedrichshafenu. Starokladrubští koně Generale Pastorella VII, Favory Risa XXXII, Sacramoso Aversa XI-5, Generalissimus Represa XXXIV-21, Sacramoso Belisa X-22, Monza-5, Montada-34 a Camba-9 byli součástí odpoledního a večerního programu. Odpoledne byli koně předvedeni na ruce, ve večerní show byli zařazeni do tří ukázek. Prvním vystoupením byla čtverylka sedlových koní a šestispřeží starokladrubských koní vedené Jiřím Nesvačilem jun. Hřebci byli zapřaženi spolu s klisnami v zápřeži typu „domino". Následovalo společné vystoupení koní v sulkách a jezdců v sedle z několika různých hřebčínů. Sulky vedli Jiří Nesvačil jun. a Petr Novák, koně pod sedlem předvedli Zuzana Hovorková a Jan Holec. Společně s reprezentanty Národního hřebčína Kladruby nad Labem vystoupily německé hřebčíny Marbach a Schwaiganger, švýcarský Avenches a hřebčín Fohlenhof Ebbs, zaměřený na chov haflingů. Velmi působivým vystoupením byla závěrečná kočárová čtverylka osmi čtyřspřeží, které se zúčastnily dvě čtyřspřeží starokladrubských koní v bílé i vrané variantě vedené Jiřím Nesvačilem jun. a Petrem Novákem. Toto vystoupení bylo připraveno pod taktovkou švýcarského jezdce Daniela Würglera, mezi osmi vozataji byl například i Michael Brauchle, který si letos odvezl bronz z MS čtyřspřeží.

Domino šestispřeží vedené Jiřím Nesvačilem jun. ve Friedrichshafenu. *Foto Pferd Bodensee, Messe Friedrichshafen*

DVĚ ŠESTISPŘEŽÍ Z NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA NA VÝSTAVĚ V HANNOVERU

V rámci mezinárodní výstavy Pferd & Jagd, která probíhala od 8. do 11. prosince v německém Hannoveru, vystoupila po dva večery v hlavním programu galashow Nacht der Pferde před zaplněnými tribunami haly pro 3 000 diváků dvě šestispřeží starokladrubských koní. Bělouše vedl Jiří Nesvačil jun. s přísedícími Janem Holcem a Veronikou Brázdovou a vraníky předvedl Petr Novák se Samuelem Slukou a Zuzanou Hovorkovou. Součástí Driving show bylo i šestispřeží Ludwiga Weinmayra. Na tomto veletrhu vystoupil národní hřebčín vůbec poprvé.

Dvě šestispřeží v galashow Nacht der Pferde v rámci mezinárodní výstavy v Hannoveru. *Foto Pferd* & Jagd

NÁVŠTĚVNICKÉ AKCE

Foto archiv NHK

V POLOLETÍ KONĚ LETÍ

O pololetních prázdninách a následujícím víkendu, tj. ve dnech 4.–6. února 2022, se Národní hřebčín Kladruby nad Labem otevřel veřejnosti. Návštěvníci měli možnost prohlédnout si stáje v Kladrubech nad Labem a ve Slatiňanech a dozvědět se zajímavosti z chovu, historie a využití starokladrubských koní. V Kladrubech nad Labem se otevřel i císařský zámek a historická kočárovna. Pro děti byl v obou hřebčínech připraven soubor zábavných starokladrubských omalovánek, hádanek a kvízů. Každý školák, který přinesl vysvědčení se samými jedničkami nebo s vyznamenáním, získal za odměnu volný vstup na jednu prohlídku.

JARNÍ PRÁZDNINY V NÁRODNÍM HŘEBČÍNĚ

O jarních prázdninách pro okres Pardubice a Chrudim, tj. 28. 2. až 6. 3. 2022, se národní hřebčín opět otevřel návštěvníkům. V Kladrubech nad Labem se odehrávaly komentované prohlídky hlavních stájí, císařského zámku a expozice historických kočárů, saní a postrojů. Ve Slatiňanech se návštěvníci mohli vydat na prohlídku hřebčína, která vás zavede jak do stájí s vraníky, tak i do kočárovny a knížecí sedlovny Auerspergů.

LETNÍ POHÁDKOVÉ PROHLÍDKY NA KLADRUBSKÉM ZÁMKU

V letních měsících bylo na kladrubském zámku rušno. Veselá pohádka *„Co je světem svět, nejde všechno hned"* zpestřila především dětským návštěvníkům návštěvu národního hřebčína. Animované prohlídky zámku se konaly o letních prázdninách každé úterý v režii Divadélka Kůzle.

Letní animované prohlídky zámku. *Foto archiv NHK*

KOMENTOVANÉ PROJÍŽĎKY KRAJINOU ZAPSANOU NA SEZNAM SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ UNESCO

Národní hřebčín Kladruby nad Labem pořádal v roce 2022 čtyři komentované projížďky krajinou ve výletním voze taženém dvojspřežím starokladrubských koní. Výletní vůz projel starobylými alejemi, krajinářským parkem Mošnice i okolím dvora Josefov.

Komentovaná projížďka krajinou UNESCO. *Foto archiv NHK*

MUZEJNÍ NOC V NÁRODNÍM HŘEBČÍNĚ

Národní hřebčín uspořádal dne 28. května od 18 hodin v kostele sv. Václava a Leopolda koncert španělské kytary v podání Martina Cáby. Ve večerních hodinách od 19 do 23 hodin proběhly v rámci muzejní noci prohlídky zámeckého interiéru a hřbitovní kaple Povýšení sv. Kříže.

Muzejní noc, císařská jídelna na zámku. *Foto archiv NHK*

S VYZNAMENÁNÍM DO NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA

Začátek letních prázdnin si mohly děti zpříjemnit v Národním hřebčíně Kladruby nad Labem. Každý školák, který nás 30. června nebo první prázdninový den 1. července 2022 navštívil a přinesl vysvědčení se samými jedničkami nebo s vyznamenáním, získal za odměnu volný vstup na jednu prohlídku.

HRADOZÁMECKÁ NOC V NÁRODNÍM HŘEBČÍNĚ

Hradozámecká noc v národním hřebčíně proběhla v sobotu 27. srpna. Kladrubský zámek a hřbitovní kaple otevřely své brány netradičně ve večerních hodinách. Návštěvníci mohli zavítat do prostor, kde pobýval například císař František Josef I. Na konci prohlídky bylo připraveno malé překvapení, po roce se opět rozezněly v kostele sv. Václava a Leopolda varhany. Druhý prohlídkový okruh zájemce zavedl do prostor hřbitovní kaple s přilehlým hřbitovem, kde jsou pochovány významné osobnosti spjaté s historií hřebčína.

Hradozámecká noc, hřbitovní kaple. *Foto archiv NHK*

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ V NÁRODNÍM HŘEBČÍNĚ

Dny evropského dědictví jsou významnou celoevropskou kulturně vzdělávací akcí, při které nejzajímavější památky a paměťové instituce každoročně v měsíci září otevírají návštěvníkům prostory, které nejsou veřejnosti běžně přístupné. Národní hřebčín Kladruby nad Labem, člen Asociace muzeí a galerií ČR, se do této nadnárodní akce zapojil v pátek 16. září. Návštěvníci měli možnost vyrazit na prohlídku přímo s naším správcem sbírek a kurátorem výstav Mgr. Renátou Tetřevovou. Další prohlídka vedla do stájí, kde hlavní zootechnička kladrubského hřebčína Ing. Jitka Raichová přiblížila návštěvníků chov a výcvik starokladrubských koní.

Dny evropského dědictví, prohlídka stájí se zootechničkou Ing. Jitkou Raichovou. *Foto archiv NHK*

ŠESTÝ ROČNÍK ZÁBAVNÉHO RODINNÉHO ODPOLEDNE KLADRUBY NARUBY

Kladruby naruby. *Foto archiv NHK*

V sobotu 17. září 2022 uspořádal Národní hřebčín Kladruby nad Labem již šestý ročník zábavného rodinného odpoledne KLADRUBY NARUBY. Nabitý program zahrnoval koncerty, divadelní vystoupení, ukázky řemesel, stánky s tradičními výrobky, hry pro děti a mnoho dalšího. Nechybělo ani předvedení starokladrubských koní, které symbolicky odstartovali vlajkonoši národního hřebčína Jakub Hlávka v sedle Generalissimus Rarita II a Jan Holec s Generale Animosa II-22. Následovala ukázka různých druhů zápřeže, kde bylo k vidění jednospřeží se Sacramoso Erca XIV-12 vedené Šárkou Zahradníkovou, dvojspřeží s Generale Raggiera IX a Rudolfo Raggiera IX vedené Petrem Lukšíkem, einhorn s Generalissimus Ecraseé XLVIII, Generalissimus Manida I a Favory Albuza XXVII vedené Františkem Šebkem a zlatým hřebem bylo čtyřspřeží s Rudolfo Estrena V-49, Generalissimus Represa XXXIV-21, Rudolfo Ecrasita II-34 a Rudolfo Pastorella VI-4 vedené Jiřím Nesvačilem jun. Žáci ze SŠChKJ Kladruby nad Labem a děti Sokola Kladruby nad Labem předvedli ukázku voltiže. Čtyřspřeží vedené Jiřím Nesvačilem jun., které bylo k vidění již v ukázce spřežení, se divákům předvedlo ještě jednou a to s ukázkou jízdy mezi kužely. Své samostatné vystoupení měla také Střední škola chovu a jezdectví Kladruby nad Labem. Vedoucí odborného výcviku Jana Cincibuchová se svými žákyněmi předvedly ukázku výcviku koní pod sedlem. Jako poslední byla k vidění jezdecká čtverylka v podání starokladrubských koní Generale Albuza XI s Denisou Listíkovou, Rudolfo Rydia XI s Veronikou Brázdovou, Generalissimus Rarita II s Jakubem Hlávkou a Generale Animosa II-22 s Janem Holcem. Na

podiu vystoupila kapela Kůzle a zpěvák Pavel Callta. Návštěvníci měli také možnost svézt se výletním vozem taženém starokladrubskými vraníky.

Kladruby naruby. *Foto archiv NHK*

ADVENTNÍ KONCERT V NÁRODNÍM HŘEBČÍNĚ

Třetí prosincový pátek mohli návštěvníci načerpat vánoční atmosféru v prostorách národního hřebčína. Od 17 hodin na návsi před kostelem zpříjemnily čekání na adventní koncert vánoční koledy v podání dechové hudby Josefa Pecky. Na zahřátí byl podáván čaj a svařené víno. Kdo měl zájem, mohl také využít připravený kočár tažený starokladrubskými bělouši ke krátké vyjížďce. Od 18 hodin se v kostele sv. Václava a Leopolda odehrál instrumentální koncert s názvem *„Poslán jest od Boha anděl…“* v podání Jindřicha Macka s loutnou a Jitky Baštové s akordeonem. Tato již tradiční akce je pořádána ve spolupráci s obcí Kladruby nad Labem.

Advetní koncert. *Foto archiv NHK*

ZIMNÍ KRÁLOVSTVÍ STAROKLADRUBSKÝCH KONÍ

Národní hřebčín Kladruby nad Labem byl veřejnosti otevřen i mezi vánočními svátky. V pondělí 26. 12. a v úterý 27. 12. 2022 si mohli návštěvníci přijít odpočinout od vánočního shonu do krásného prostředí areálu Hřebčína Kladruby nad Labem nebo Slatiňany. Prohlídky probíhaly od 10 do 15 hodin. V obou hřebčínech měli návštěvníci možnost zavítat do stájí a dozvědět se zajímavosti o chovu, historii a využití starokladrubských koní. V Kladrubech nad Labem byla také otevřena postrojovna s kočárovnou a zámek.

PŘEDNÁŠKY A SEMINÁŘE

Foto Dalibor Gregor

SEMINÁŘ A SETKÁNÍ CHOVATELŮ A PŘÍZNIVCŮ STAROKLADRUBSKÝCH KONÍ

Po odmlce v roce 2021 byl v sobotu 19. 2. 2022 v Národním hřebčíně Kladruby nad Labem uspořádán tradiční seminář. Akci navštívilo téměř sedmdesát účastníků, především dlouholetí chovatelé a majitelé starokladrubských koní, kteří se věnují tomuto unikátnímu plemeni profesionálně či ve svém volném čase. Přítomni byli mimo jiné členové Rady plemenné knihy starokladrubského koně, zástupci Střední školy chovu koní a jezdectví Kladruby nad Labem, člen komise spřežení pan Jaroslav Pavel.

Seminář a setkání chovatelů a příznivců starokladrubských koní. *Foto Michaela Purnochová*

Seminář byl zahájen ředitelem hřebčína Ing. Jiřím Machkem, který shrnul aktivity hřebčína za uplynulý rok. Jakým způsobem je v NHK sestavován připařovací plán přiblížila hlavní zootechnička Ing. Jitka Raichová, popsala systém přípravy klisen na reprodukční období, intenzitu využití jednotlivých plemenných hřebců. Na přednášku Ing. Raichové navázal smluvní veterinární lékař NHK MVDr. Ondřej Dobrovolný velice přehledným výkladem o hlavních aspektech reprodukce koní a z reakcí účastníků semináře bylo patrné, že právě toto téma je v předjaří velmi aktuální a je přínosné se seznámit s novými pojmy a připomenout si i význam těch notoricky známých. Vyprávění o cestopisu Českem na koňském hřbetu bylo uvedeno podmanivým promo videem. Množství fotografií z natáčení doprovodili zasvěceným komentářem tvůrci tohoto velmi zdařilého čtrnáctidílného seriálu, a to kreativní režisérka České televize paní Jana Škopková a producent pan René Šír. Střední škola chovu koní a jezdectví Kladruby nad Labem oslavila letos 70 let své existence. Přednášku o historii školy, výuce, spolupráci s NHK a atraktivních jezdeckých školních aktivitách si připravila vyučující teorie Ing. Jaroslava Pavelková ve spolupráci s vedoucí učitelkou odborného výcviku paní Janou Cincibuchovou. Na závěr byla zorganizována prohlídka stájí. V úvodu byli na nádvoří předvedeni nově zařazení plemenní hřebci Rudolfo Rydia XI, Generale Albuza XI, Sacramoso Corelia XXV a Generalissimus Barbilla IX. Součástí návštěvy hřebčína bylo také odpolední zahánění stáda chovných klisen, prohlídka stáje plemenných hřebců a ukázka prvních letos narozených hříbat ve volné stáji.

PŘEDNÁŠKA NA ODBORNÉ KONFERENCI V BOSKOVICÍCH

Na téma vliv chovu hospodářských zvířat na krajinu proběhlo dne 22. září 2022 v Zámeckém skleníku v Boskovicích celkem osm přednášek. Na této odborné konferenci nechyběla přednáška ředitele NHK Jiřího Machka na téma „Chov a výcvik starokladrubských koní v Kladrubech nad Labem a Slatiňanech".

Odborná konference v Boskovicích. *Foto archiv NHK*

VÝSTAVA KRAJINA PRO CHOV A VÝCVIK CEREMONIÁLNÍCH KOČÁROVÝCH KONÍ V KLADRUBECH NAD LABEM V NZM

Cyklus přednášek k výstavě v Národním zemědělském muzeu

Ve výstavním sále Národního zemědělského muzea byla v roce 2022 umístěna nová výstava, která prezentuje vznik a vývoj krajiny hřebčína v Kladrubech nad Labem, jež je od roku 2019 zapsána na Seznamu světového dědictví UNESCO. Výstava je společným dílem Národního zemědělského muzea a Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze a vznikla ve spolupráci s národním hřebčínem. Na čtyřiceti výstavních panelech je postupně představena krajina hřebčína v Kladrubech nad Labem. Národní zemědělské muzeum uspořádalo u příležitosti této výstavy cyklus přednášek. Na přednáškách se posluchači mohli dozvědět řadu podrobností o přírodních a kulturních hodnotách této výjimečné krajiny, o chovu a výcviku starokladrubských koní, i to, jak náročné je pečovat o starokladrubské koně a hodnoty jejich krajiny. Mezi přednášejícími byli autoři výstavy z Národního zemědělského muzea a Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze. 18. října vystoupil také ředitel Národního hřebčína Kladruby nad Labem Jiří Machek s tématem Chov a výcvik starokladrubského koně v Kladrubech nad Labem a Slatiňanech. Dne 15. listopadu se ujali slova náměstek ředitele pro služby a správu majetku Martin Lacina a vedoucí střediska Správa kulturní krajiny Jana Votrubová s tématem Praktická péče o hodnoty Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, Slatiňanech a Heřmanově Městci.

O STAROKLADRUBSKÝCH KONÍCH V NZM

V rámci přednáškového cyklu Z(věda)ví proběhla dne 3. listopadu 2022 v multifunkčním sále NZM přednáška ředitele NHK Jiřího Machka s názvem „Historie a současnost šlechtění starokladrubských koní“, zaměřená na specifika a zajímavosti ve šlechtění této málopočetné populace koní.

Přednáška Ing. Jiřího Machka v Národním zemědělském muzeu. *Foto archiv NHK*

V BRNĚ O JEŽDĚNÍ V DÁMSKÉM SEDLE

Na akcích národního hřebčína nechybí ani ukázky jízdy v dámském sedle s bočním sedem. K tomuto tématu se dne 24. listopadu 2022 konal na Masarykově univerzitě v Brně mezinárodní workshop a výstava s názvem ŽENSKÁ ZÁLEŽITOST: MINULOST, SOUČASNOST A BUDOUCNOST JEŽDĚNÍ BOKEM. O zkušenostech s tímto způsobem jízdy na starokladrubských koních se ve své přednášce podělil vedoucí výcviku z Hřebčína Slatiňany Ing. Karel Dvořák.

Přednáška v Brně o dámském ježdění. *Foto archiv NHK*

PROHLÍDKOVÉ OKRUHY

Foto archiv NHK

Od září roku 2015, kdy byly prohlídkové okruhy hřebčína Kladruby nad Labem otevřeny po dvouleté rekonstrukci, hřebčín v Kladrubech nad Labem uvítal téměř čtyři sta tisíc návštěvníků. Expozice v zámku, stájích, kočárovně, postrojovně a lesovně jsou průběžně doplňované o krátkodobé výstavy a prezentační akce. Díky nim a dalším úpravám se hřebčín stal atraktivnější institucí, která může prezentovat chov a využití starokladrubského koně a zároveň poskytovat kulturní i vzdělávací služby na vysoké úrovni. Pro přiblížení krajiny zapsané na prestižní Seznam světového dědictví UNESCO návštěvníkům, nesoucí název Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní Kladruby nad Labem, národní hřebčín pořádal v roce 2022 komentované projížďky krajinou ve výletním voze taženém dvojspřežím starokladrubských koní. V této činnosti budeme pokračovat i v následujícím roce. Národní hřebčín nabízí prohlídky v hřebčíně v Kladrubech nad Labem a v hřebčíně ve Slatiňanech.

NÁVŠTĚVNICKÁ SEZÓNA V NÁRODNÍM HŘEBČÍNĚ V KLADRUBECH NAD LABEM V ROCE 2022

Návštěvnická sezóna 2022 byla první sezónou bez covidových opatření a od zapsání Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní Kladruby nad Labem na Seznam světového dědictví UNESCO. Díky tomu navštívilo národní hřebčín v roce 2022 přes sedmdesát tři tisíc návštěvníků.

PŘEHLED NÁVŠTĚVNOSTI (1. 1. – 31. 12.)

	Standardní prohlídky	akce a mimořádné návštěvy	CELKEM
Kladruby nad Labem	38 050	9 267	47 317
Slatiňany	12 669	13 620	26 289
			73 606

KLADRUBY NAD LABEM

STÁJE

Poznejte zblízka stáje jednoho z nejstarších hřebčínů na světě, setkejte se s našimi starokladrubskými koňmi, koňmi císařů a králů, a odhalte, čím vším musí projít novorozená hříbata, než se z nich stanou chovné klisny nebo plemenní hřebci.

ZÁMEK

Přeneste se do dob císaře Františka Josefa I. a Alžběty Bavorské, zvané Sissi. Projděte se v jejich stopách dvanácti stylově zařízenými sály a komnatami, nahlédněte do kostela, který zde dali postavit, a nechte si vyprávět o jejich podivuhodných osudech.

KOČÁROVNA, POSTROJOVNA A MUZEUM

Prozkoumejte soukromý kočár císaře Ferdinanda V., státní kočár T. G. Masaryka a další cenné kočáry a saně. Nechte se ohromit dokonalým modelem císařského osmispřeží a v sále muzea se vydejte na výpravu více než pětisetletou historií chovu koní v Kladrubech nad Labem.

LESOVNA

Navštivte jednu z nejstarších roubenek v kraji a v ní úřadovnu c. a k. lesního správce. Za ní objevte unikátní simulátor jízdy v kočáře a vydejte se na virtuální projížďku Kladrubským Polabím. V pracovní dny lze také nahlédnout do stále fungující sedlářské dílny.

ROZHLEDNA

Vystoupejte po 87 schodech do výšky 17 metrů na bývalou vodárenskou věž, nově přestavěnou na rozhlednu, a užijte si pohled na areál hřebčína z ptačí perspektivy.

Návštěvnická sezóna: od 1. dubna do 31. října
Otevírací doba pokladny: 9:30–16:00
Časy prohlídek: 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00 a 16:00 hod.

SLATIŇANY

STÁJE, KOČÁROVNA A SEDLOVNA

Návštěvníci se mohou těšit na komentovanou prohlídku stájí, které jsou již přes 70 let domovem vraných starokladrubských koní. Prohlídka zahrnuje stáj plemenných hřebců, stáj klisen, kde jsou v jarních měsících k vidění naše nejmladší hříbata; kočárovnu a historickou sedlovnu rodu Auerspergů.

Návštěvnická sezóna: od 1. dubna do 31. října
Otevírací doba pokladny: 9:30–16:00 hod.
Časy prohlídek: 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00 a 16:00 hod.

SPOLUPRÁCE S KRÁLOVSKÝMI STÁJEMI

Foto Jesper Clausen

STAROKLADRUBSKÝ BĚLOUŠ PRO DÁNSKOU KRÁLOVNU MARKÉTU II.

Dánská královna Markéta II. a ředitel Národního hřebčína Jiří Machek. *Foto Dalibor Gregor*

Zástupci NHK, ředitel Ing. Jiří Machek a šlechtitelka a zároveň manažerka prodeje koní do královských stájí Ing. Zuzana Šancová, se 5. května 2022 na základě pozvání zúčastnili mimořádně slavnostní akce v paláci Christiansborg v samém srdci Kodaně. Jednalo se o předání daru královně Markétě II. k padesátiletému výročí usednutí na trůn. Společnost podporující dánské královské stáje věnovala královně bělouše Rudolfo Raggiera V – 54, který byl v hřebčíně v Kladrubech nad Labem zakoupen v roce 2021.

Předvedení bělouše Rudolfo Raggiera V-54 dánské královně Markétě II. *Foto Dalibor Gregor*

Pro zástupce NHK bylo pozvání na tuto noblesní oslavu velkou ctí. Během akce byl královně promítnut v dánštině film o NHK a s královnou bylo možné i krátce pohovořit.

Akce se také zúčastnil velvyslanec ČR v Kodani Radek Pech. Dlouhodobá úspěšná spolupráce s NHK a rovněž rozvoj hřebčína jako instituce s jedinečným kulturně historickým významem byly královnou oceněny udělením řádu Dannebrog, rytíř Dánského království, Ing. Jiřímu Machkovi. Ten mu osobně předal Lord Chamberlain Kim Kristensen.

Jiří Machek a Lord Chamberlain Kim Kristensen. *Foto Dalibor Gregor*

Během této návštěvy proběhlo na letním sídle královské rodiny, na zámku Fredensborg, přijímání nových diplomatů královnou. Nedílnou součástí tohoto slavnostního aktu je cesta diplomatů v kočáře taženém starokladrubskými koňmi.

Trénink starokladrubských koní před palácem Christiansborg v Kodani.
Foto Dalibor Gregor

Po celém Dánsku probíhaly v roce 2022 oslavy půl století panovnice na trůnu. Reprezentativní zápřež běloušů z Kladrub nad Labem tak byla k vidění na mnoha významných místech jako jeden z atributů, který k ceremoniálům lidem ctěné královny neodmyslitelně patří.

Národní hřebčín je dvorním dodavatelem kočárových starokladrubských koní do královských stájí v Kodani od roku 1994. Za téměř třicetileté období spolupráce bylo královskému dvoru v Dánsku dodáno celkem 32 starokladrubských běloušů. Jejich přísný výběr je prováděn na základě pravidelných návštěv královského podkoního a jeho kolegů.

CEREMONIÁLNÍ SLUŽBA STAROKLADRUBSKÝCH KONÍ VE STOCKHOLMU

První návštěva zástupců Asociace švédské jízdní gardy v roce 2022 se uskutečnila ve dnech 16. a 17. března. Výprava pod vedením Marcuse Lundholma se skládala z lidí, kteří se práci s koňmi a jejich přípravě pro ceremoniální službu přímo věnují. Programem těchto dní bylo tedy předvedení tří nadějných mladých hřebců v základním výcviku, prezentace jejich dosavadní práce pod sedlem a přirozených předpokladů pro náročnou službu ve velmi rušném prostředí centra Stockholmu.

Předvedení koní pro Asociaci švédské jízdní gardy. Zleva Harald Jönsson, Jakub Hlávka a Generalissimus Arcola II-3, kap. Roger Johansen, Diana Pazderková a Favory Eminenza XXVII-20, Marcus Lundholm, Jakub Mack, Jan Holec a Favory Agara XXVII-22, Martina Torstensson.
Foto archiv NHK

Druhá návštěva kolegů ze Švédska proběhla 22. a 23. srpna, při této příležitosti navštívil hřebčín v Kladrubech nad Labem nový generální tajemník asociace, pan Carol Paraniak. Tato návštěva tedy měla rovněž společenský ráz, kromě podnětného hovoru o budoucí spolupráci asociace a NHK pan Paraniak absolvoval v doprovodu ředitele hřebčína Ing. Jiřího Machka a Ing. Zuzany Šancové prohlídku stájí, kočárovny a zámku.

Předvedeni byli samozřejmě i dva z jara již předvybraní čtyřletí valaši, na ruce, pod sedlem a v zápřeži. Oba běloušci, synové hřebce Favory Albuza XXVII, by měli do Švédska odcestovat v lednu 2023.

Z průběhu slavnosti v dánských královských stájích dne 5. května 2022, zleva Jiří Machek, Zuzana Šancová, dánský královský podkonní Niels Randlov, bývalý královský podkonní Per Thuesen. *Foto archiv NHK*

SPOLUPRÁCE SE ZEMSKÝMI HŘEBČINCI

Foto Michaela Purnochová

Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov jsou státní příspěvkové organizace zřízené Ministerstvem zemědělství. Plní funkci chovatelského zařízení uskutečňujícího šlechtitelskou činnost a provádějícího šlechtitelská opatření, jehož úkolem je významným způsobem přispívat k čistokrevné plemenitbě, uchování genetických rezerv v chovu koní. K tomu také plní funkci uchovatele kulturního dědictví. Národní hřebčín s oběma hřebčinci úzce spolupracuje, a to jak v oblasti zajištění plemenitby u privátních chovatelů starokladrubských koní, tak v oblasti prezentační a osvětové.

STAROKLADRUBŠTÍ PLEMENNÍ HŘEBCI V ZEMSKÉM HŘEBČINCI TLUMAČOV

V roce 2022 působili v Zemském hřebčinci Tlumačov v inseminaci čerstvým spermatem níže uvedení hřebci:
Bělouš 2391 Rudolfo Extracta VIII, narozen v roce 2013, do plemenitby zařazen v roce 2017.
Hřebec působí aktivně v plemenitbě od roku 2019, v chovu NHK se po něm dosud narodilo 9 hříbat, 4 hřebečci a 5 klisniček. Potomstvo je v odchovu.
Hřebec má velmi dobrou mechaniku pohybu, je mimořádně charakterní a všestranně využitelný, dobře krmitelný.
V sezóně 2022 bylo inseminováno 13 klisen, z toho 5 bylo zjištěno jako březí.

Plemenný hřebec Rudolfo Extracta VIII. *Foto archiv NHK*

Vraník 2913 Siglavi Pakra Escala XIII, narozen v roce 2017, do plemenitby zařazen v roce 2021.
Hřebec ochotný k práci, s dobrým charakterem, jeho výhodou je vraná barva bez odznaků. Hřebec je z hlediska příbuznosti využitelný na relativně vysoký počet vraných klisen privátního chovu.
Hřebec působil v sezóně 2022 v plemenitbě prvním rokem. Zapuštěno bylo 9 klisen, pouze 2 zjištěny březí.

Plemenný hřebec Favory Albuza XXVII. *Foto archiv NHK*

Bělouš 1651 Favory Albuza XXVII v roce 2021 připustil 9 klisen privátních chovatelů, z toho 7 bylo zjištěno březích a v roce 2022 se narodilo 7 hříbat. Tento šestnáctiletý hřebec má celkem 43 potomků, 5 dcer je zařazeno v chovu, jeden syn byl vybrán do plemenitby.
Vraník 2282 Sacramoso Capeta XVII působil v roce 2021 v plemenitbě druhým rokem, zapuštěno bylo 18 klisen privátních chovatelů, z toho 12 bylo zjištěno březích.
V roce 2022 se u privátních chovatelů narodilo 7 hříbat.

STAROKLADRUBŠTÍ PLEMENNÍ HŘEBCI V ZEMSKÉM HŘEBČINCI PÍSEK

V Zemském hřebčinci Písek byl v sezóně 2021 umístěn v inseminaci čerstvým spermatem vraný hřebec 2828 Romke Elvona XIII. Zapuštěny byly dvě klisny. Na podzim 2022 byla po tomto hřebci registrována první klisnička.
V roce 2022 nebyl do ZH Písek starokladrubský plemenný hřebec umístěn.

V roce 2022 bylo inseminací čerstvým spermatem zapuštěno celkem 22 klisen privátních chovatelů.

OSTATNÍ SPOLUPRÁCE

Národní hřebčín spolupracuje se zemskými hřebčinci i při pořádání prezentačních akcí. V roce 2022 se koně s jezdci ze Zemského hřebčince Písek a Tlumačov účastnili programu Dne starokladrubského koně dne 28. května 2022. Koně a jezdci z národního hřebčína se zúčastnili dne 5. března 2022 tradiční Jarní jihočeské přehlídky plemenných koní v ZH Písek, dne 26. června 2022 Chovatelského dne v ZH Tlumačov, dne 27. srpna 2022 Chovatelského dne v ZH Písek a ve dnech 28.–31. července 2022 MČR v soutěžích spřežení v ZH Tlumačov.

SPOLUPRÁCE SE STŘEDNÍ ŠKOLOU CHOVU KONÍ A JEZDECTVÍ KLADRUBY NAD LABEM

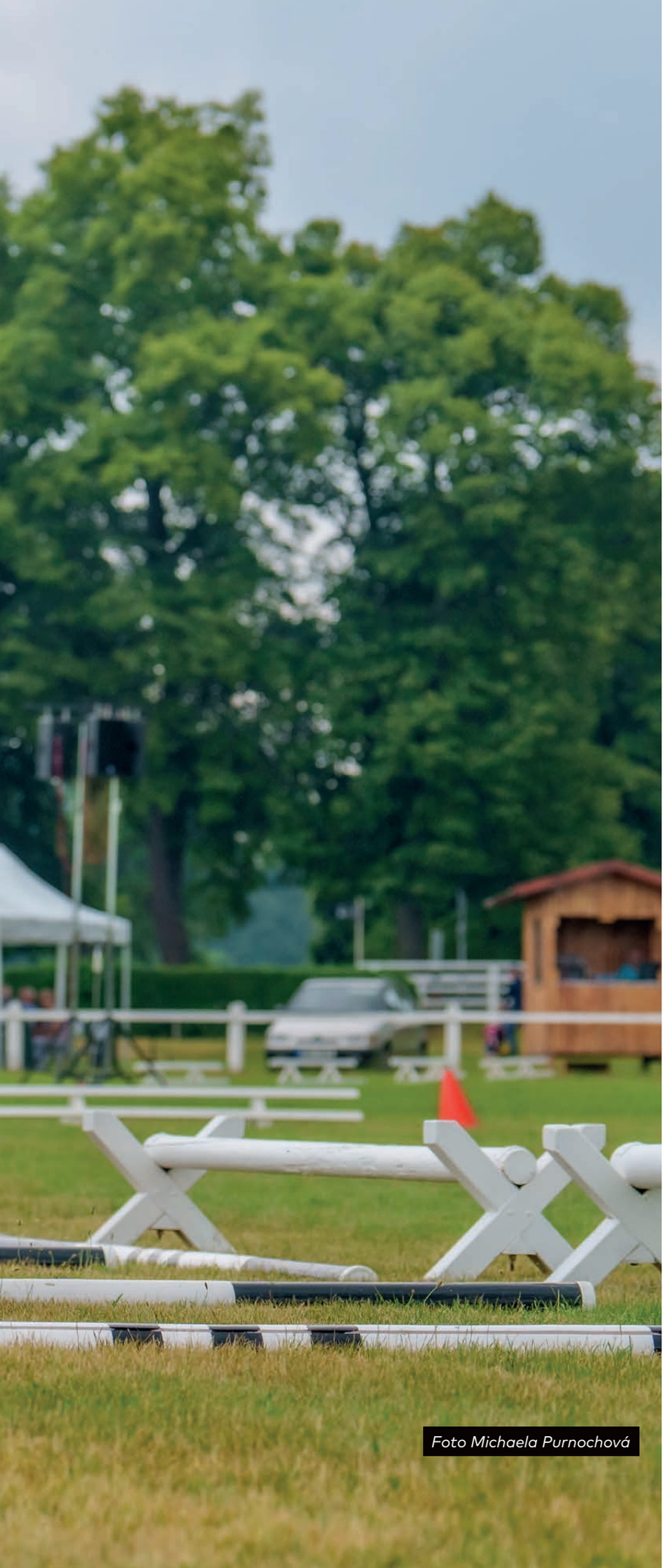

Foto Michaela Purnochová

Spolupráce Střední školy chovu koní a jezdectví Kladruby nad Labem s Národním hřebčínem Kladruby nad Labem je pevným pilířem chodu obou institucí. Také v roce 2022 vykonávali žáci školy ve stájích hřebčína odbornou praxi, která probíhá pod odborným vedením zkušených učitelů odborného výcviku.

Škola se jako tradičně spolupodílela na organizaci pravidelných akcí národního hřebčína. Žáci školy se tak například účastnili odstavu hříbat či třídění koní. Vystupovali také v zábavném rodinném odpoledni Kladruby Naruby či na Dni starokladrubského koně. Během výstavy Země živitelka v Českých Budějovicích předváděli žáci starokladrubské koně v jezdeckých ukázkách.

Dne 25. 6. 2022 uspořádala Střední škola chovu koní a jezdectví Kladruby nad Labem ve spolupráci s národním hřebčínem a obcí Kladruby nad Labem oslavu výročí 70 let od založení školy. Střední odborné učiliště zemědělské bylo založeno v roce 1952. Škola původně sídlila v areálu kladrubského hřebčína, od roku 1978 se přestěhovala do vlastních prostor nově vybudovaného areálu. Úzká spolupráce s národním hřebčínem však zůstala nenarušena.

Hlavní část programu oslav, která se konala na závodišti národního hřebčína, byla zahájena nástupem žáků střední školy na starokladrubských klisnách. Následovalo předvedení starokladrubských koní a ukázka jezdeckých dovedností. Ve spolupráci se Sokolem Kladruby nad Labem byla poté prezentována voltižní ukázka. Své dovednosti nakonec předvedli rovněž bývalí absolventi střední školy a současní zaměstnanci národního hřebčína.

Za 70 let činnosti školy prošlo jejími branami přes 2200 absolventů. Mnozí z nich se stali pojmem ve světě koní. Škola tak svým významem přesáhla hranice republiky. Pevná spolupráce s národním hřebčínem je jedním z klíčových předpokladů naplnění této skutečnosti.

Střední škola chovu koní a jezdectví Kladruby nad Labem
příspěvková organizace zřizovaná Pardubickým krajem
Obor 41-53-H/02 Jezdec a chovatel koní
Denní studium
Kapacita 144 žáků
Délka studia 3 roky
Dosažený stupeň vzdělání – střední odborné
Ukončení studia – závěrečná zkouška – vysvědčení a výuční list

SPOLUPRÁCE S NÁRODNÍM ZEMĚDĚLSKÝM MUZEEM A ZÁMKEM KAČINA

Foto Michaela Purnochová

Národní zemědělské muzeum uspořádalo ve spolupráci s Fakultou životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze a ve spolupráci s Národním hřebčínem Kladruby nad Labem výstavu s názvem Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, jež je zaměřena na vznik a vývoj kladrubské krajiny zapsané od roku 2019 na Seznam světového dědictví UNESCO. Čtyřicet výstavních panelů představilo ve dnech 20. 9. 2022 – 1. 2. 2023 krajinu Kladrubského Polabí optikou její přírodní charakteristiky, dějinného rámce a zahradně-architektonických principů, které byly aplikovány při tvorbě krajiny především v první polovině 19. století.

Výstava v Národním zemědělském muzeu. *Foto archiv NHK*

Výstava byla také zaměřena na téma chovu a výcviku starokladrubského koně. K preparaci a následnému vystavení byly také NZM ze strany NHK poskytnuty ostatky plemenného hřebce Rudolfo Curiosa V, který musel být po dlouhotrvajících zdravotních problémech uspán. K výstavě byl také natočen krátký výukový film a dále byl vydán tištěný česko-anglicko-německý katalog, který na 242 stranách podrobněji přibližuje prezentovaná témata výstavy. Jedná se o výstupy výzkumného projektu České zemědělské univerzity a Národního zemědělského muzea, schváleného Ministerstvem kultury v roce 2019 ve výzvě NAKI II. (Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022). Řešen byl v letech 2020 až 2022 a jeho hlavním cílem bylo popsat účel, vznik a dějinné etapy této světově unikátní krajiny zapsané od roku 2019 v Seznamu světového dědictví, posoudit dochované dílo, vymezit jeho kulturní hodnoty a stanovit efektivní metody jejich uchování a prezentace, které budou využitelné také v obdobných částech našeho kulturního dědictví. Cílem bylo také popsat tradované metody výcviku kočárových koní starokladrubského plemene, včetně stanovení způsobu jejich zachování.

EDUKAČNÍ ČINNOST

V rámci doprovodného programu výstavy Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem se uskutečnila v Národním zemědělském muzeu Praha řada přednášek. S tématem Chov a výcvik starokladrubského koně v Kladrubech nad Labem a Slatiňanech vystoupil ředitel národního hřebčína Jiří Machek. Cyklus přednášek dále obohatili na téma Praktická péče o hodnoty Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem, Slatiňanech a Heřmanově Městci náměstek ředitele pro služby a správu majetku Martin Lacina a vedoucí střediska Správa kulturní krajiny Jana Votrubová.

SPOLUPRÁCE V MUZEJNICTVÍ

Pokračuje také spolupráce obou institucí při vypůjčování sbírkových předmětů. Národní hřebčín takto získal pro svou výstavu Ušlechtilá krása s podtitulem Šlechtění starokladrubských koní v průběhu staletí, zpřístupněnou od 1. 5. 2022 do 30. 9. 2022, tři modely koní. Součástí prohlídkového okruhu Zámecká jízdárna Muzea českého venkova v zámku Kačina je dlouhodobě kočár typu Phaeton ze sbírek národního hřebčína. Kočár je původem z Paříže a byl vyroben okolo roku 1900.

POPULARIZAČNÍ A PREZENTAČNÍ AKCE

Příkladem vzájemné spolupráce je účast národního hřebčína na akcích Národního zemědělského muzea. První říjnovou sobotu se již tradičně na zámku Kačina konala akce nesoucí název Koně na Kačině. Ani tento rok nechyběla ukázka pas de deux v podání starokladrubských vraníků Solo Bandira XXXV v sedle s Karlem Dvořákem a Sacramoso Xatina X-31 se Zuzanou Hovorkovou v dámském sedle. Své vystoupení předvedlo také voltižní družstvo dětí z Kladrub nad Labem pod vedením Bohunky Rosůlkové s koněm Generale Corinzia XLIX-26.

Národní zemědělské muzeum bylo jedním ze spolupořadatelů 26. Generální konference ICOM, která se uskutečnila

v týdnu od 20. do 28. 8. 2022 v Praze a národní hřebčín se coby člen Asociace muzeí a galerií ČR v pondělí 22. 8. při této příležitosti prezentoval na slavnostním zahajovacím večeru ukázkou čtyřspřeží starokladrubských běloušů.

Obě instituce spolupracovaly i v roce 2022 na prezentaci starokladrubského koně budoucím generacím při organizaci příměstských táborů.

Výstava v Národním zemědělském muzeu. *Foto archiv NHK*

SPOLUPRÁCE S MÍSTNÍMI SAMOSPRÁVAMI A OSTATNÍMI INSTITUCEMI

Foto Petr Šimerda

SLATIŇANSKÉ POZASTAVENÍ

V sobotu 21. 5. 2022 proběhl ve Slatiňanech 12. ročník Slatiňanského pozastavení. Kulturní akce pořádaná městem Slatiňany ve spolupráci s Národním hřebčínem Kladruby nad Labem a dalšími nabídla bohatý program včetně ukázek vystoupení starokladrubských koní či projížděk kočárem. Od 11 do 16 hodin byly volně zpřístupněny vybrané části Hřebčína Slatiňany. Akce se uskutečnila v areálu jízdárny Na Rembáni ve Slatiňanech.

DO NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA ZAVÍTALO NA ZAČÁTKU LETNÍCH PRÁZDNIN VÁLKOVO KOČOVNÉ DIVADLO

Do národního hřebčína na začátku letních prázdnin zavítalo Válkovo kočovné divadlo. V pondělí 4. 7. od 16:30 byla uvedena pohádka pro děti „Čertovská pohádka". Ochuzeni nebyli ani dospělí diváci, pro které bylo od 19:00 připraveno představení „Střípky národního poblouznění". Hrálo se i v úterý 5. 7. Opět od 16:30 byla připravena pohádka „O statečné Marušce" a od 19:00 „Komedie o chytrosti". Akce byla připravena ve spolupráci s obcí Kladruby nad Labem.

Válkovo kočovné divadlo. *Foto archiv NHK*

NÁRODNÍ HŘEBČÍN SOUČÁSTÍ PROJEKTU „ŽIVOT JE TEĎ"

Národní hřebčín součástí projektu Život je teď. *Foto archiv NHK*

Již čtvrtým rokem je realizován projekt, jehož cílem je udělat radost obyvatelům Domova důchodců Dvůr Králové nad Labem. V rámci projektu s názvem „Život je teď" jsou klienti Domova profesionály nalíčeni, načesáni a nakonec vyfoceni v atraktivním prostředí. Z následných portrétních fotografií vznikne nástěnný kalendář pro další rok. Místem pro fotografování v roce 2022 se začátkem května stal Národní hřebčín Kladruby nad Labem. Střední škola chovu koní a jezdectví Kladruby nad Labem pro přípravu zase poskytla své prostory a studenty 2.A, kteří mohli s připravenými starokladrubskými koňmi pózovat celému fotografickému týmu. Ten tvořili dva profesionální fotografové a studenti SPŠel·it Dobruška. Díky účasti studentů, a to dokonce ze dvou škol, nesl projekt v letošním roce motto „Spojujeme generace". Skvělou atmosféru a krásu celé akce dokumentuje vzniklý kalendář. Realizační tým pod vedením ředitelky Domova Ludmily Lorencové jeho prostřednictvím seniorům vzkazuje: „Život je teď a pojďme ho žít. Jste krásní, máte svou důstojnost. Děkujeme, že jsme Vám mohli vnést trochu radosti do života". Představení nového kalendáře a poděkování všem, kteří se na jeho přípravě podíleli, proběhlo v prostorách Muzea východních Čech v Hradci Králové dne 23. června 2022. Tam byla také zahájena výstava fotografií z tohoto projektu. Součástí zahájení výstavy bylo také předání pomyslné štafety dalšímu místu, kde vznikne kalendář v příštím roce, a tím budou prostory hospitálu Kuks.

HIPOREKONDIČNÍ TERAPIE V NÁRODNÍM HŘEBČÍNĚ

Ve dnech 6.–10. 6. 2022 probíhala v národním hřebčíně hiporekondiční terapie pro nadaci ROSKA, která se věnuje pacientům s roztroušenou sklerózou. Tuto tradiční akci v tomto roce pořádala Střední škola chovu koní a jezdectví Kladruby nad Labem pod vedením Bohunky Rosůlkové. Národní hřebčín poskytl pro již 30. ročník hiporekondičního pobytu čtyři starokladrubské koně: tři klisny 409 Agonia, 399 Elogia, 381 Eminenza a valacha Generale Corinzia XLIX-26.

Hiporekondiční terapie pro nadaci ROSKA. *Foto Michaela Purnochová*

RESTAUROVÁNÍ – SOCHA SV. GOTTHARDA

Národní hřebčín pečuje o svěřené kulturní památky. Jednou z nich je i vrcholně barokní socha sv. Gottharda z roku 1729, umístěná na západním konci obce Selmice. V roce 2022 byla tato pískovcová socha značné kvality, na které je patrný vliv M. B. Brauna, kompletně zrestaurována. Během restaurování byla socha očištěna, zatmelena, chybějící části, především obě ruce, domodelovány dle existujících analogií. Překvapení nás čekalo při demontáži, kdy jsme pod zemským povrchem objevili další řadu kamenných stupňů. Sochu ve znovuobnovené kráse můžete od srpna obdivovat na jejím původním místě.

Restaurátorské práce probíhaly v ateliéru MgA. Kateřiny Čihákové Myškové. Socha byla odhalena dne 13. srpna 2022 na slavnosti obce Selmice, pořádané k výročí 880 let od jejího založení.

Socha sv. Gottharda po rekonstrukci. *Foto archiv NHK*

ZÁSTUPCI NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA NAVŠTÍVILI ZEMSKÝ HŘEBČINEC V MORITZBURGU

Na základě pozvání ředitelky Landgestüt Moritzburg Dr. Kati Schöpke navštívili ředitel národního hřebčína Jiří Machek a šlechtitelka Zuzana Šancová saský zemský hřebčinec. Návštěva proběhla v sobotu 24. září 2022, a to v souvislosti s konáním jedné ze tří letošních slavnostních přehlídek hřebců tzv. Hengstparade. Velmi bohatý program této slavnosti se ze všech ostatních pořádaných dalšími státními německými hřebčíny a hřebčinci nejvíce podobá akcím pořádaným národním hřebčínem. Podobnost tkví především v četnosti vystoupení různých druhů spřežení, jejichž předvedení má v Moritzburgu velmi dlouhou tradici. V letošním roce nechyběla společná vystoupení čtyř pětispřeží či tří desetispřeží, na závěr programu bylo předvedeno šestnáctispřeží. Na závěrečné recepci byla také možnost se potkat jak se zástupci místního hřebčince, tak i s ředitelkou hřebčína Graditz Antje Kerber.

Hengstparade Moritzburg. *Foto archiv NHK*

SVATOVÁCLAVSKÁ PŘEDVEČERNÍ MŠE V NÁRODNÍM HŘEBČÍNĚ KLADRUBY NAD LABEM

Národní hřebčín Kladruby nad Labem, obec Kladruby nad Labem a Římskokatolická farnost Kladruby nad Labem uspořádali v úterý 27. 9. 2022, v předvečer svátku patrona české země sv. Václava, v kostele sv. Václava a Leopolda mši svatou.

SETKÁNÍ ŠÉFŮ VETERINÁRNÍCH SLUŽEB EU V NÁRODNÍM HŘEBČÍNĚ

V rámci českého předsednictví v Radě EU probíhalo v Praze ve dnech 28.–30. září 2022 neformální zasedání členů Pracovní skupiny vedoucích veterinárních služeb zemí Evropské Unie (PS CVO). Ve čtvrtek 29. září navštívili účastníci zasedání Národní hřebčín Kladruby nad Labem. Po slavnostním zahájení v Císařské jízdárně a předvedení plemenného hřebce Generalissimus Farina V byly všem přítomným ukázány historické prostory národního hřebčína. Zlatým hřebem byla vyjížďka dvojspřežím krajinou zapsanou na Seznam světového dědictví UNESCO.

Neformální zasedání členů Pracovní skupiny vedoucích veterinárních služeb zemí EU. *Foto archiv Státní veterinární správy*

SV. MARTIN OPĚT ZÁVÍTAL DO SLATIŇAN

Svatomartinská tradice má dávné kořeny, které sahají až do raného středověku. Svatý Martin je patronem vojáků a jezdců a bývá znázorňován jako římský voják na bílém koni. Ovšem v kostele sv. Martina ve Slatiňanech je zpodobněn na koni černém, a protože národní hřebčín chová starokladrubské koně ve dvou barevných variantách, na letošním průvodu 11. listopadu se ten náš Martin svezl jak na vraníkovi, tak na bělouši. Hojně navštívenou akci uspořádal národní hřebčín ve spolupráci s městem Slatiňany a slatiňanským zámkem.

Příjezd sv. Martina do Slatiňan. *Foto Petr Šimerda*

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMEČKU V KLADRUBECH NAD LABEM

V pátek 25. listopadu se v Kladrubech nad Labem konala před obecním úřadem již tradiční vánoční událost, při níž byl rozsvícen obecní vánoční stromeček. Pro účastníky akce připravil národní hřebčín nejen projížďky v kočáře taženém dvěma starokladrubáky, ale pro nejmenší nově i svezení na jednom z našich poníků.

Rozsvícení vánočního stromečku. *Foto arcvhiv NHK*

ADVENTNÍ KONCERT V NÁRODNÍM HŘEBČÍNĚ

Třetí prosincový pátek mohli návštěvníci načerpat vánoční atmosféru v prostorách národního hřebčína. Od 17 hodin na návsi před kostelem zpříjemnily čekání na adventní koncert vánoční koledy v podání dechové hudby Josefa Pecky. Na zahřátí byl podáván čaj a svařené víno. Kdo měl zájem, mohl také využít připravený kočár tažený starokladrubskými bělouši ke krátké vyjížďce. Od 18 hodin se v kostele sv. Václava a Leopolda odehrál instrumentální koncert s názvem „Poslán jest od Boha anděl…" v podání Jindřicha Macka s loutnou a Jitky Baštové s akordeonem. Tato již tradiční akce je pořádána ve spolupráci s obcí Kladruby nad Labem.

Adventní koncert. *Foto archiv NHK*

ČINNOST NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA KLADRUBY NAD LABEM JAKO UZNANÉHO CHOVATELSKÉHO SDRUŽENÍ

Chov starokladrubských koní Maneo, s.r.o. *Foto Michaela Purnochová*

Národní hřebčín mimo jiné vykonává činnost tzv. uznaného chovatelského sdružení pro starokladrubského koně. Pro toto plemeno vede celosvětovou plemennou knihu (PK) a stanovuje obecné zásady jeho šlechtění, které jsou platné pro všechny chovatele tohoto plemene koní. Ty jsou stanoveny v chovném cíli, šlechtitelském programu a řádu plemenné knihy.

Starokladrubský kůň je původním českým plemenem koní, které svým významem překračuje hranice České republiky. Zároveň patří, vzhledem k malému počtu jedinců, mezi ohrožená plemena. Starokladrubský kůň je zařazen do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství a jeho chov je podporován MZe ČR.

STAVY STAROKLADRUBSKÝCH KONÍ

Velikost populace starokladrubských koní v České republice se v posledních letech stále mírně navyšuje. K 31. 12. 2022 je evidováno **1952** starokladrubských koní, což je meziroční nárůst o 30 jedinců. Počet plemenných hřebců a chovných klisen se meziročně významně nezměnil.

Početní stav koní je k 31. 12. 2022:

- 57 plemenných hřebců (28 běloušů, 29 vraníků)
- 551 chovných klisen (278 bělek, 273 vranek)

Jako genetický zdroj (GZ) starokladrubský kůň je z celkového stavu 57 plemenných hřebců evidováno 54 hřebců – 26 běloušů a 28 vraníků, z celkového stavu 551 chovných klisen je evidováno jako GZ 338 klisen (61 %) – 158 bělek a 180 vranek.

Stavy starokladrubských koní v ČR ke dni 31. 12. 2022

	NH			PCH			CELKEM		
	Běl.	**Vr.**	**Celk.**	**Běl.**	**Vr.**	**Celk.**	**Běl.**	**Vr.**	**Celk.**
Plemenní hřebci	19	18	37	9	11	20	28	29	57
z nich v GZ	17	17	34	9	11	20	26	28	54
Chovné klisny	82	80	162	196	193	389	278	273	551
z nich v GZ	74	79	153	84	101	185	158	180	338
Odchov ročník 2021	34	35	69	16	25	41	50	60	110
Odchov ročník 2020	43	25	68	14	23	37	57	48	105
Odchov ročník 2019	22	34	56	17	16	33	39	50	89
Výcvik ročník 2018	21	29	50	21	18	39	42	47	89
Ostatní ročník 2017	15	14	29	15	23	38	30	37	67
Ostatní ročník 2016	5	1	6	18	20	38	23	21	44
Ostatní ročník 2015	1	3	4	20	26	46	21	29	50
Ostatní ročník 2014	1	2	3	19	41	60	20	43	63
Ostatní ročník 2013	2	3	5	19	30	49	21	33	54
Ostatní ročník 2012	1	2	3	24	19	43	25	21	46
Starší koně	6	8	14	309	304	613	315	312	627
CELKEM	252	254	506	697	749	1446	949	1003	**1952**

** Ve stavu PCH jsou započítáni starší koně (narození do roku 2011 včetně), což může být mírně zkreslené, neboť majitelé ne vždy nahlásí jejich prodej, úhyn atd., proto jich může být i menší počet.*

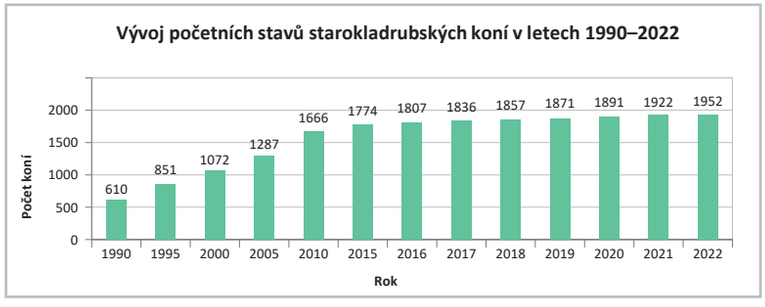

UDRŽOVACÍ ŠLECHTĚNÍ

Pro zachování starokladrubských koní je nutné udržovat co nejširší základnu tohoto málopočetného plemene (bez možnosti importu). Pro udržení charakteristických znaků plemene je třeba klást důraz na původní klasické kmeny Generale, Generalissimus, Sacramoso, Solo a Favory. Avšak

zároveň podporovat uplatnění kmenů neklasických Siglavi Pakra, Romke, Rudolfo, které vznikly právě za účelem udržení genetické variability, zpomalení procesu zvyšování stupně příbuzenské plemenitby.

Přehled zastoupení kmenů v současné populaci plemenných hřebců v ČR

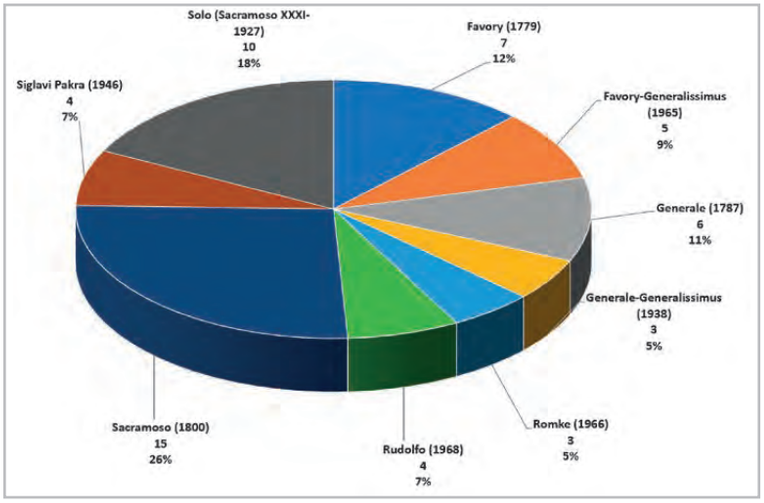

V grafu nejsou zahrnuti tři plemenní hřebci působící na Slovensku: Sacramoso Seňorita XXII, Solo Balerína XXXVI a Romke Eleja X.

V roce 2022 uhynuli plemenní hřebci:

- Generale Aversa XLIX
- Solo Farola XXX
- Rudolfo Curiosa V
- Generalissimus Ravella XLI
- Siglavi P.Basilika VIII
- Rudolfo Rocala VII

V roce 2022 byl z plemenitby vyřazen hřebec:

- Generalissimus Amiga IV

V roce 2022 byli do plemenitby zařazeni hřebci:

- 3042 Sacramoso Montera XXVI majitel NHK
- 3043 Favory Corelia XXXIV majitel NHK

VÝSLEDKY REPRODUKCE

Národní hřebčín Kladruby nad Labem

Zapuštění dostatečného počtu klisen je předpokladem pro chovatelskou práci, výběr kvalitních jedinců a optimální obrat stáda chovných klisen.

Celkem bylo v roce 2021 zapuštěno 128 klisen z celkového stavu 156 chovných klisen (82 %), z nichž se živě narodilo 73 hříbat. Před odstavem bylo registrováno 69 hříbat.

V roce 2022 bylo zapuštěno 118 klisen z celkového stavu 162 klisen (73 %).

Privátní chov

V privátním chovu se oproti předešlým letům v roce 2022 narodil významně vyšší počet hříbat. Celkem bylo v roce 2021 zapuštěno 67 klisen (z celkového stavu 389 chovných klisen – to je 17 %), z nichž se narodilo 42 hříbat (nejsou započítána hříbata narozená v zahraničí). Všechna tato živě narozená hříbata byla před odstavem zaregistrována.

V roce 2022 bylo zapuštěno 62 klisen z celkového stavu 389 klisen (16 %), z toho 22 klisen inseminací čerstvým spermatem.

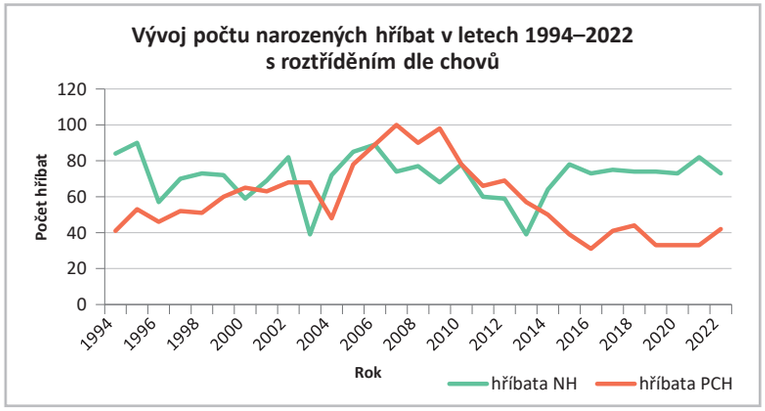

Rekapitulace:

Celkem se v ČR v roce 2022 živě narodilo 115 hříbat, ta připadají na 195 klisen zapuštěných v roce 2021. Počet aktivních plemeníků v populaci, tj. plemenných hřebců s narozeným potomstvem v roce 2022, je 30.

V roce 2022 bylo zapuštěno celkem 180 klisen z celkového stavu 551 klisen (33 %)., což je srovnatelné s předešlými lety (v roce 2021 bylo zapuštěno 195 klisen, v roce 2020 bylo zapuštěno 178 klisen, v roce 2019 bylo zapuštěno 174). Celkem 22 klisen bylo zapuštěno umělou inseminací čerstvým spermatem. V Zemském hřebčinci Tlumačov působili v inseminaci čerstvým semenem plemeníci – bělouš Rudolfo Extracta VIII (13 klisen zapuštěných, z toho 5 březích) a vraník Siglavi P. Escala XIII (9 klisen zapuštěných, z toho 2 březí). V Zemském hřebčinci Písek nebyl v sezoně 2022 starokladrubský plemenný hřebec umístěn.

Poměr zapuštěných klisen v majetku Národního hřebčína Kladruby nad Labem ke klisnám v majetku privátních chovatelů je 66 % ku 34 %.

VÝKONNOSTNÍ ZKOUŠKY V ROCE 2022

Výkonnostní zkoušky starokladrubských hřebců v Klarubech nad Labem, 10.–11. 5. 2022
Ke zkouškám výkonnosti bylo předvedeno 10 hřebců (5 běloušů a 5 vraníků), z toho jeden bělouš a jeden vraník v majetku privátních chovatelů.

Všichni hřebci výkonnostní zkoušky dokončili, pouze 4, všichni v majetku NHK, však splnili podmínky pro zápis do plemenné knihy hřebců, zároveň mohou být evidováni jako genetický zdroj.

Vítězem zkoušek se stal Favory Corelia XXVII – 21, který dosáhl celkového bodového hodnocení 8,42 a z předvedené kolekce hřebců výrazně vynikal typem a exteriérem, nejlépe byl také hodnocen známkou za celkovou výkonnost. Tento hřebec byl při podzimním třídění vybrán do plemenitby, kde bude působit pod kmenovým jménem 3043 Favory Corelia XXXIV.

Favory Corelia XXVII - 21 vítězem výkonnostních zkoušek starokladrubských hřebců. *Foto archiv NHK*

Výkonnostní zkoušky starokladrubských klisen ve Slatiňanech, 14.–15. 9. 2022
K výkonnostním zkouškám nastoupilo celkem 19 klisen, z toho 8 vranek v majetku NHK, pět bělek a šest vranek privátních.

18 klisen úspěšně dokončilo výkonnostní zkoušky, 11 splnilo podmínky pro zápis do hlavní plemenné knihy (HPK), 6 klisen splnilo podmínky pro zápis do plemenné knihy (PK), jedna klisna byla zapsána do první pomocné plemenné knihy (1.PPK). Všechny tyto klisny mohou být evidovány jako genetický zdroj.

Vítězkou zkoušek se stala vranka Renesme – 30 z chovu Maneo, s.r.o. (celk. 8,56 bodu), která získala výborné hodnocení za typ, exteriér, ale zejména prokázala vynikající charakter a ochotu k práci. Z chovu stáje Maneo byly ve VZ velice úspěšné i další klisny.

Vítězka výkonnostních zkoušek ve Slatiňanech klisna Renesme - 30. *Foto archiv NHK*

Výkonnostní zkoušky starokladrubských klisen v Kladrubech nad Labem, 10.–11. 10. 2022
K výkonnostním zkouškám nastoupilo 10 bělek v majetku NHK a privátní klisna Sophia – 47 k opravné zkoušce přiježděnosti pod sedlem.

Všechny klisny dokončily výkonnostní zkoušky, 4 splnily podmínky pro zápis do hlavní plemenné knihy (HPK), šest klisen, včetně klisny Sophia – 47, splnilo podmínky pro zápis do plemenné knihy (PK), jedna klisna byla zapsána z důvodu KVH mimo standard do první pomocné plemenné knihy (1.PPK). Všechny tyto klisny mohou být evidovány jako genetický zdroj.

Nejlepšího bodového hodnocení (celk. 8,45 bodu) dosáhla klisna Rabita – 42 po hřebci Generale Aversa XLIX.

Celkem bylo po úspěšném absolvování VZ zapsáno 15 klisen do HPK, 12 klisen do PK a 2 klisny do 1. PPK. Do 2. PPK (bez absolvování VZ) bylo v privátním chovu v rámci registrace hříbat zapsáno 10 klisen v ČR a 2 klisny na Slovensku.

ZASEDÁNÍ RADY PLEMENNÉ KNIHY STAROKLADRUBSKÉHO KONĚ

Rada PK STKL má 9 členů: zástupci NHK jsou Ing. Jiří Machek (předseda), Ing. Kateřina Neumannová, Ing. Zuzana Šancová, Zdenka Dyková, zástupci privátních chovatelů jsou Tomáš Barták, Ladislav Dobrovský, Ing. Eva Halenková, Ing. Gabriela Ošťádalová, MZe ČR je zastoupeno Ing. Martinou Krejčí, Ph.D. Jednání Rady PK se pravidelně jako host účastní Vlastimil Váňa (náměstek ředitele pro chov koní a kulturní krajinu v NHK).

Zasedání Rady PK STKL se uskutečnila v termínech: 18. 2. 2022, 10. 5. 2022, 10. 10. 2022 – zápisy z jednání jsou k dispozici na www.nhkladruby.cz

NÁRODNÍ PROGRAM – FINANČNÍ PODPORA NA GENETICKÝ ZDROJ STAROKLADRUBSKÝ KŮŇ

Každoročně je chov privátních koní evidovaných jako genetický zdroj podporován v rámci Národních dotací financemi z MZe ČR. NHK je administrátorem žádosti o dotace.

V roce 2022 bylo na genetický zdroj starokladrubský kůň vyplaceno 321.000 Kč. Jednalo se o kategorie – 19 klisen ohřebených dle alternativního připařovacího plánu, přičemž živé hříbě je po registraci zapsané v ÚEK (12.000 Kč/klisna), 9 klisen zaevidovaných jako GZ po absolvování výkonnostních zkoušek (9.000 Kč/klisna), 4 klisny ohřebené po ukončeném 8. měsíci březosti (3.000 Kč/klisna).

PREZENTACE STAROKLADRUBSKÝCH KONÍ PRIVÁTNÍHO CHOVU

V letošním roce se podařilo uskutečnit prezentaci starokladrubských koní privátního chovu na půdě Národního hřebčína Kladruby nad Labem v rámci hlavního programu Dne starokladrubského koně 28. května 2022.

Chov firmy Maneo, s.r.o. v Maršově u Veverské Bítýšky je veden Ing. Gabrielou Ošťádalovou. Manželé Ošťádalovi se věnují chovu starokladrubských koní více než 20 let a jejich zásluhou se jedná o chovné stádo vysoké kvality z pohledu typu, exteriéru, charakteru i výkonnosti. Za chovem takové úrovně stojí kontinuální zájem o problematiku, odborné znalosti, vysoké nároky na výběr klisen a hřebců do plemenitby, v neposlední řadě profesionální personál a vynikající zázemí. Ing. Ošťádalová je členkou Rady plemenné knihy starokladrubského koně a jako komisařka se aktivně účastní zkoušek výkonnosti starokladrubských koní a třídění v NHK.

V Kladrubech nad Labem byly představeny mladé klisny po hřebci Sacramoso Majorita IV, klisna Favia – 3 (vítězka ZV klisen Slatiňany 2021) a Renesme – 37 (vítězka ZV klisen Slatiňany 2022) pod sedlem, klisna Frizzante – 37 (3. místo v ZV klisen Slatiňany 2022) v zápřeži s valachem SP Farola V – 4.

V chovu společnosti Maneo, s.r.o. se každoročně narodí z hlediska velikosti populace starokladrubských koní významný počet hříbat. V chovu se v uplynulých letech uplatnili zejména plemenní hřebci Sacramoso Majorita IV a Solo Farola XXX, v současné době je aktivně využíván Solo Fasciola XXXI. Pravidelně jsou ke zkouškám výkonnosti připravováni hřebci a klisny a dosahují vysokého hodnocení.

NHK chce i nadále v rámci pořádaných akcí umožňovat soukromým majitelům starokladrubských koní prezentovat svou chovatelskou práci.

Předvedení koní z chovu Maneo, s.r.o. v rámci programu Dne starokladrubského koně. *Foto Michaela Purnochová*

Michaela Chylíková vede klisny 411 Pezzata a Erica - 51 ve zkoušce maratonu při výkonnostních zkouškách klisen. *Foto archiv NHK*

Třídění starokladrubských koní. *Foto Michaela Purnochová*

Veronika Brázdová a klisna Ega - 58 při výkonnostních zkouškách starokladrubských klisen v Kladrubech nad Labem. *Foto archiv NHK*

Roman Vyskočil s klisnou Ega-58 při zkoušce spolehlivosti v tahu v samotě. *Foto archiv NHK*

Michal Žák s klisnami Frizzante-37 a Fabianne-35 při výkonnostních zkouškách ve Slatiňanech. *Foto archiv NHK*

Zkouška ovladatelnosti spřežení v podání Šárky Zahradníkové a klisen Arima-5 a Roela-18. *Foto archiv NHK*

ÚSTŘEDNÍ EVIDENCE KONÍ

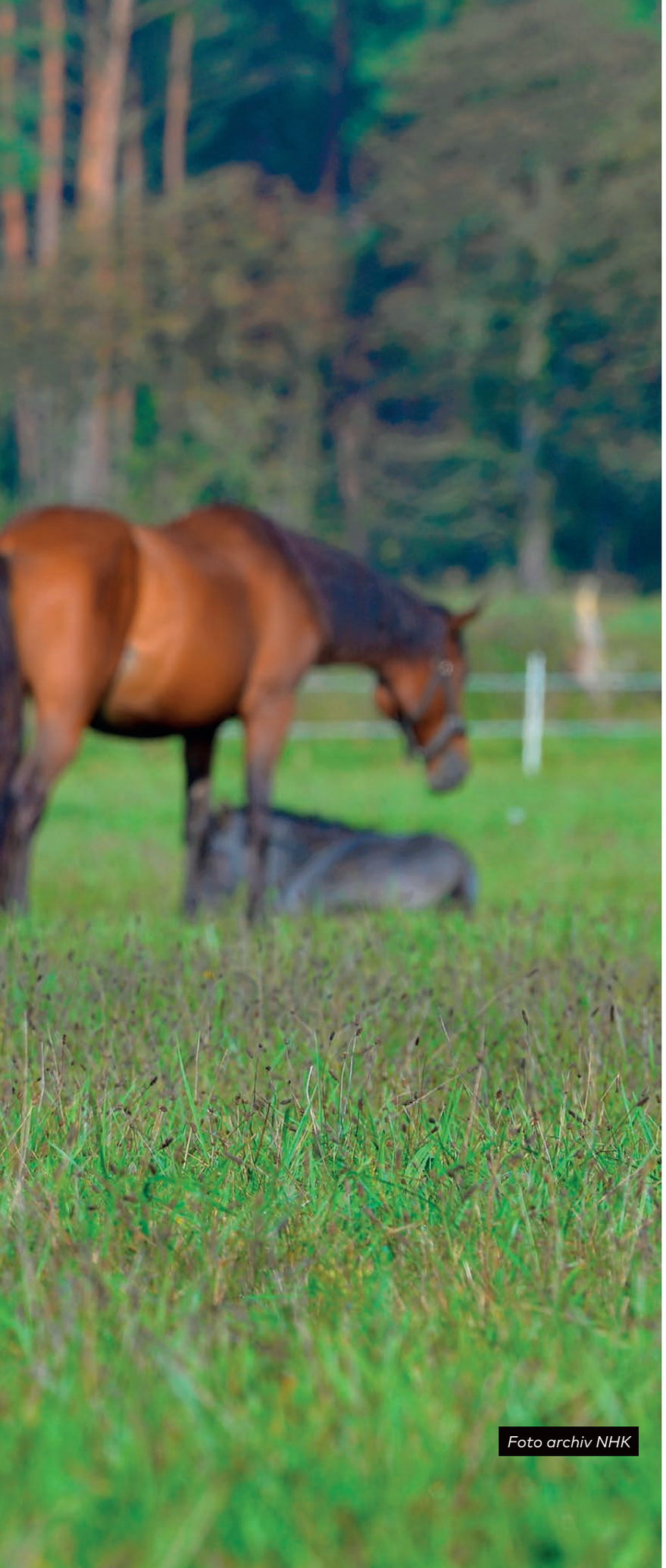

Foto archiv NHK

Středisko ústřední evidence koní (dále jen ÚEK) pod vedením Ing. Aleny Dvořákové zajišťuje vedení ústřední evidence koní na základě smlouvy mezi Národním hřebčínem Kladruby nad Labem a objednatelem – osobou pověřenou MZe k vedení ústřední evidence zvířat, kterou je Českomoravská společnost chovatelů a.s. Hradištko. Podklady za plemena anglický plnokrevník a klusák zajišťují pro ÚEK subdodavatelsky Jockey Club ČR a Česká klusácká asociace.

ÚEK zajišťuje dle smlouvy níže uvedené činnosti dané plemenářským zákonem č. 154/2000 Sb., jeho prováděcími vyhláškami č. 136/2004 Sb. a č. 448/2006 Sb. a nařízením Komise (EU) č. 2021/963 o identifikaci koňovitých:

- evidenci koní – k 31. 12. 2022 činil aktuální stav koňovitých v ČR 103 662 ks, z toho 101 887 ks koní a 1775 ks oslů a ostatních koňovitých – *viz tabulka 1*
- označování a registraci koní, kteří nejsou evidováni v žádné plemenné knize vedené v ČR
- vydávání identifikačních dokladů pro koně, tj. průkazů koní, duplikátů průkazů koní a náhradních identifikačních dokladů
- archivaci vrácených průkazů koní po dobu 3 let, případně navracení zneplatněných průkazů chovatelům na památku
- registraci trvale dovezených koní – *viz tabulka a graf 3*
- vedení ústředního registru plemeníků včetně poskytování připouštěcích rejstříků držitelům plemenných hřebců
- evidování údajů o změnách majitelů koní, úhynech, porážkách, vývozech, kastracích a ztrátách koní
- vybavení hospodářství registrovaných k chovu koňovitých potřebnými formuláři – Registr koní držených v hospodářství – blok 1 a 2
- evidování údajů o plemenitbě
- evidování údajů o hodnocení koní potřebných k vyhodnocování šlechtitelských programů plemenných knih vedených v ČR
- poskytování informací chovatelům prostřednictvím vydaných Pokynů pro vedení ústřední evidence koní, včetně poskytování potřebných formulářů
- předávání aktuálních dat dle požadavků pověřené osoby do informačního systému ústřední evidence 1× týdně

Na základě smluv uzavřených mezi Národním hřebčínem Kladruby nad Labem a jednotlivými uznanými chovatelskými sdruženími, které jsou oprávněny k vedení plemenných knih (PK) v ČR, středisko ÚEK zajišťuje technické vedení

PK, tzn., že eviduje dle Řádů PK všechny poskytované údaje o hodnocení a zápisech klisen a hřebců do příslušné PK, vystavuje potvrzení o původu, výpisy z PK, poskytuje katalogové rodokmeny pro zkoušky výkonnosti, přehlídky a výstavy a podílí se na přípravě dat pro vyhodnocování šlechtitelských programů. V roce 2022 byla uzavřena smlouva s Českou asociací Connemara pony,z.s., nově uznaným chovatelským sdružením pro plemeno Connemara pony.

Úsek ÚEK se během podzimu podílel na připravované novelizaci vyhlášky č. 136/2004 Sb., o označování a evidenci hospodářských zvířat, podáním připomínek.

V roce 2022 byly uzavřeny čtyři nové smlouvy na označování a registraci koní, kteří nejsou evidováni v žádné plemenné knize vedené v ČR, a to s Michaelou Kvisovou, Stanislavem Hošákem, Ing. Davidem Vackem a Veronikou Krulichovou.

Tab. 1 – Stavy koní k 31. 12. daného roku

rok	koňovití celkem (ks)	koně (ks)	osli a ostatní (ks)
2002	38 766	38 754	12
2003	43 725	43 708	17
2004	49 512	49 482	30
2005	54 956	54 884	72
2006	59 165	59 022	143
2007	63 196	63 033	163
2008	66 671	66 386	285
2009	71 515	71 223	292
2010	74 305	73 932	373
2011	76 835	76 365	470
2012	80 073	79 473	600
2013	81 792	81 124	668
2014	82 901	82 105	796
2015	85 654	84 703	951
2016	88 347	87 287	1 060
2017	91 365	90 219	1 146
2018	94 013	92 735	1 278
2019	96 314	94 906	1408
2020	98 702	97 172	1530
2021	100 899	99 260	1639
2022	103 662	101 887	1775

Tab. 2 – Nejpočetnější plemena – stav k 31. 12. daného roku

rok	2010	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022
český teplokrevník	20177	17960	17812	17673	17515	17449	17339	17222
anglický plnokrevník	7736	8689	8940	9056	8969	9054	9067	9269
velšská plemena pony a kob	1401	2369	2802	3082	3327	3540	3753	4057
slovenský teplokrevník (CS)	1733	2511	2879	3049	3277	3463	3565	3565
Quarter Horse	1182	2036	2297	2452	2564	2716	2837	3050
českomoravský belgický kůň	2304	1933	1960	1966	1961	1971	1996	2018
Paint Horse	634	1328	1554	1658	1811	1912	1980	2074
hafling	1469	1863	1930	1968	1982	1972	1968	1971
starokladrubský kůň	1592	1759	1818	1837	1846	1902	1922	1952
klusák	1667	1766	1791	1785	1780	1790	1787	1741
slezský norik	1081	1160	1250	1294	1330	1365	1414	1491
holandský teplokrevník (KWPN)	315	902	1057	1143	1212	1261	1344	1386
shetlandský pony	590	951	1081	1126	1186	1219	1340	1408
český norický kůň	2145	1439	1403	1377	1352	1344	1305	1323
huculský kůň	1325	1170	1125	1089	1096	1047	1080	1074

Tab. a graf 3 – Dovoz a vývoz koní

rok	2005	2008	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
vývoz	527	729	895	593	720	1007	972	1158	1093	1159	1088	1144	918	732	619
dovoz	1077	1416	1654	1616	1386	1248	1413	1679	1300	1427	1427	1212	1255	1401	1614

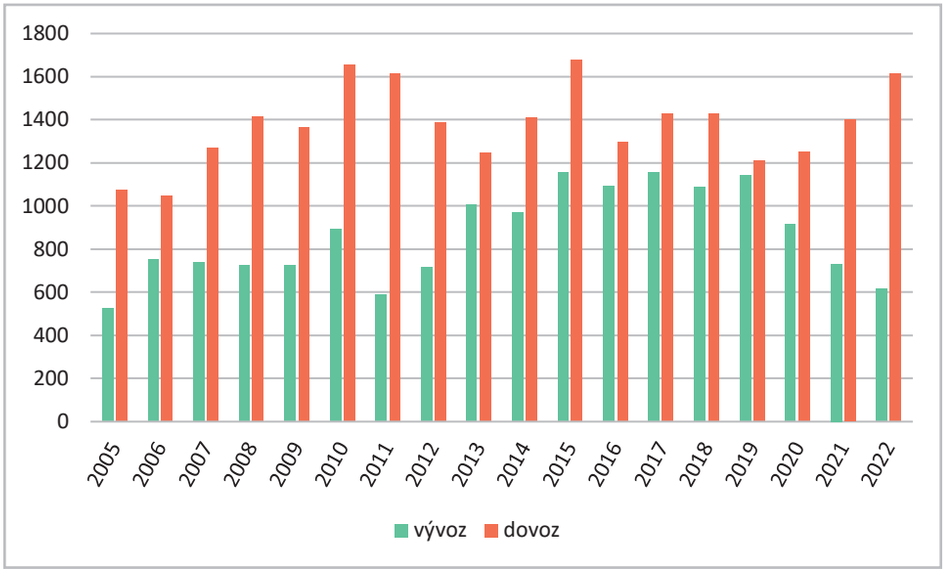

PREZENTAČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Foto archiv NHK

NOVÁ KNIHA VYDANÁ V EDICI PAMÁTKY UNESCO

Foto archiv NHK

Novou knihu *Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem* vydalo v edici Památky UNESCO nakladatelství FOIBOS BOOKS. Publikace seznámí čtenáře s hodnotami krajiny a unikátním chovem a výcvikem starokladrubských koní, díky jemuž získala tato jedinečná polabská krajina svou podobu. Kniha je doplněna o bohatou obrazovou dokumentaci Jiřího Podrazila, archivní materiály, dobové fotografie, obrazy a plány. Publikace byla pokřtěna při příležitosti zahájení hlavní návštěvnické sezony v Kladrubech nad Labem dne 1. dubna 2022 autory Ing. Zdeňkem Novákem, Ing. Romanem Zámečníkem, Ph.D. a Ing. Jiřím Machkem, za nakladatelství se křtu zúčastnili Dr. Oldřich Janota a PhDr. Lenka Jirátová a za Radu památky Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem byl přítomen náměstek hejtmana Pardubického kraje Ing. Roman Línek, MBA.

Křest nové publikace Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem. Zleva Zdeněk Novák, Roman Línek, Roman Zámečník, Jiří Machek, Oldřich Janota a Lenka Jirátová. *Foto archiv NHK*

VÝSTAVA „JAKO FÉNIX Z POPELA“

V roce 2022 jsme si připomněli padesáté výročí úmrtí proslulého zoologa a hipologa prof. Františka Bílka, jenž se do historie chovu starokladrubských koní nesmazatelně zapsal jako zachránce starokladrubského vraného stáda. Na počest pana profesora jsme připravili panelovou výstavu nazvanou „Jako fénix z popela“, věnovanou jeho unikátnímu šlechtitelskému počinu – regeneraci starokladrubských vraníků. Výstava byla umístěna před správní budovou slatiňanského hřebčína do konce roku 2022.

Výstava Jako fénix z popela. *Foto archiv NHK*

UŠLECHTILÁ KRÁSA – ŠLECHTĚNÍ STAROKLADRUBSKÝCH KONÍ V PRŮBĚHU STALETÍ

Výstavou věnovanou problematice historie chovu a šlechtění starokladrubských koní jsme se připojili k celorepublikovým oslavám dvousetletého výročí narození významného přírodovědce a zakladatele genetiky Johanna Gregora Mendela. Díky spolupráci s významnými paměťovými institucemi mohli návštěvníci obdivovat sofistikované modely ze sbírek Národního zemědělského muzea, kosterní pozůstatky prakoní z Národního muzea, historické archiválie laskavě zapůjčené Státním oblastním archivem v Hradci Králové a další cenné exponáty z depozitářů Národního památkového ústavu, Orlického muzea v Chocni a muzea v Přelouči. Výstava byla pro veřejnost otevřena od 1. května do 30. září 2022 ve výstavním sále Národního hřebčína Kladruby nad Labem.

Plakát k výstavě Ušlechtilá krása

NOVÁ PUBLIKACE – RUDOLF MOTLOCH: HISTORIE A CHOV KLADRUBSKÉHO PLEMENE

Foto archiv NHK

V říjnu roku 2022 národní hřebčín vydal publikaci, kterou lze bez nadsázky ocenit jako mimořádný ediční počin. Jedná se o první české vydání knihy Geschichte und Zucht Kladruber Race, která poprvé spatřila světlo světa ve Vídni v roce 1886 v nakladatelství Verlag der Buchhandlung für Sport.

Jejím autorem byl významný odborník na chov nejen starokladrubských koní Rudolf Motloch, jenž v letech 1891–1913 zastával pozici ředitele – Gestütmeistera – c. k. dvorního hřebčína v Kladrubech nad Labem. Publikace, u které nakladatel ctil původní vzhled a grafiku, jen ji doplnil několika dalšími historickými fotografiemi, je věnována především procesu šlechtění starokladrubských koní v 19. století v kontextu hlubší historie chovu, klimatu a krajiny, v níž se kladrubský hřebčín nachází. Součástí textu jsou tabulky s původy hřebců, kteří působili v Kladrubech nebo v Kopčanech v 18. století, a nechybí ani rozsáhlé mnohogenerační rodokmeny linií hřebců a rodin klisen. Mnohdy nelehkého překladu se na výbornou zhostila MVDr. Dominika Švehlová. Kniha je určena nejen chovatelům, ale i všem milovníkům starokladrubských koní a kladrubským patriotům. Lze ji zakoupit na pokladnách národního hřebčína – v Kladrubech nad Labem nebo ve Slatiňanech.

UNESCO SPOJUJE

Dne 16. listopadu 2022 uběhlo padesát let od přijetí Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Tuto událost si národní hřebčín, jenž byl na Seznam zapsán roku 2019, připomněl spolu s Nadací Kutná Hora formou výstavy UNESCO spojuje. Výstavu, na které jsou prezentovány rovněž sbírkové předměty NHK, lze navštívit ve Vzdělávacím a prezentačním centru kulturního dědictví UNESCO, v Dačickém domě v Kutné Hoře až do července roku 2023.

Výstava UNESCO spojuje - Kutná hora. *Foto archiv NHK*

V CENTRU POZORNOSTI

Foto archiv NHK

NÁRODNÍ HŘEBČÍN V POŘADECH ČESKÉ TELEVIZE, TV NOVA A RADIOŽURNÁLU

V rámci pořadu Regiony ČT24 byla na stanici ČT24 v sobotu 5. února 2022 odvysílána reportáž „Na zkušenou v hřebčíně". Videoreportáž divákům představila tradiční akci „V pololetí koně letí", při níž mají školáci za výstavní pololetní vysvědčení volný vstup na jednu z prohlídek. Zapřahání starokladrubských koní předvedl vedoucí výcviku Jakub Mack.

Ve čtvrtek 3. února 2022 navštívil Národní hřebčín Kladruby nad Labem štáb TV Nova. V průběhu vysílání pořadu „Snídaně s Novou" byly odvysílány tři vstupy, z volné stáje chovných klisen, z výcvikové stáje a z hlavního nádvoří. Národní hřebčín prezentoval ředitel Ing. Jiří Machek s vedoucím výcviku Jakubem Mackem.

V sobotu 7. května byl ředitel národního hřebčína Jiří Machek na stanici ČT24 hostem Studia 6 víkend, kdy se podělil o čerstvé dojmy ze slavnostního předání starokladrubského bělouše Rudolfo Raggiera V-54 dánské královně Markétě II. Dále v neděli 22. května odvysílala Česká televize v rámci pořadu Zajímavosti z regionů reportáž z národního hřebčína.

Natáčení ČT24. *Foto archiv NHK*

Celkem pět živých vstupů do vysílání stanice ČT24 připravila Česká televize dne 28. května, kdy národní hřebčín uspořádal další ročník divácky atraktivního Dne starokladrubského koně.

Erudované informace poskytl emeritní ředitel národního hřebčína MVDr. Norbert Záliš, stávající ředitel Ing. Jiří Machek, Ing. Cyril Neumann z České zemědělské univerzity v Praze a dále zaměstnanci hřebčína Jiří Nesvačil jun., Libor Vratislav, Michal Forísek, Petr Pazderka a Jakub Hlávka.

Na začátku srpna byl hostem Českého rozhlasu Radiožurnál ředitel národního hřebčína Ing. Jiří Machek, který seznámil reportéra se starokladrubskými koňmi i kulturní krajinou zapsanou na Seznamu světového dědictví UNESCO. Společně se také vydali na vyjížďku kočárem taženým starokladrubskými koňmi.

RADA NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA KLADRUBY NAD LABEM

Rada státní příspěvkové organizace je zřízena Ministerstvem zemědělství jako dozorčí orgán zřizovatele. Jejími členy jsou Mgr. Ludmila Hromádková (předseda), Ing. Monika Schmidová, MVDr. Radek Axmann, prof. MVDr. et RNDr. Petr Hořín, CSc., René Živný a Ing. Zuzana Šancová. Zasedání Rady NHK se v roce 2022 uskutečnilo v termínech 14. 2., 9. 5., 8. 8. a 7. 11.

NOVÝ KOČÁR TYPU LANDAUER

V únoru rozšířil národní hřebčín svou sbírku hipomobilií o historický kočár typu landauer z přelomu 19. a 20. století. Kočár je unikátní svým luxusním provedením a pochází z dílny jednoho z nejproslulejších českých výrobců kočárů Jana Otakara Jecha. Továrna J. O. Jech sídlila na starém městě pražském a patřila k největším svého druhu v Rakousko-Uhersku. Zhotovovala jak užitkové, tak luxusní kočáry a patřila k prvním, které po roce 1900 začaly vyrábět automobilové karoserie. Zakoupený landauer je druhým exemplářem firmy J. O. Jech, který se ve sbírkách národního hřebčína nachází.

Historický kočár typu landauer. *Foto archiv NHK*

NÁVŠTĚVA SENÁTORŮ

Členové Výboru pro sociální politiku Senátu PČR Miroslav Adámek, Miluše Horská, Jitka Chalánková a Rostislav Koštial navštívili dne 28. dubna národní hřebčín. Součástí návštěvy byla prohlídka stájí a nechyběla ani projížďka kočárem.

Členové výboru pro sociální politiku Senátu zleva Miroslav Adámek, Miluše Horská, Jiří Machek, Jitka Chalánková, Rostislav Koštial. *Foto archiv NHK*

STAROKLADRUBŠTÍ VRANÍCI PRO JÍZDNÍ POLICII

Pro jízdní oddíl městské policie v Pardubicích byli v Národním hřebčíně Kladruby nad Labem zakoupeni dva mladí starokladrubští vraníci Siglavi P. Federica XI-24 a Sacramoso Balsamina XV-10. Ve službách jízdní policie tak nahradí své předchůdce, kteří sloužili u oddílu v Pardubicích plných dvacet let a nyní je čeká zasloužený odpočinek ve Vlčkovicích v Podkrkonoší. Oba vraníci odjeli z Hřebčína Slatiňany do stájí jízdní policie na pardubickém závodišti v úterý 3. května 2022. V ten samý den se ve Slatiňanech klisně 515 Federica, která je matkou vraníka Siglavi P. Federica XI-24, narodil nový potomek.

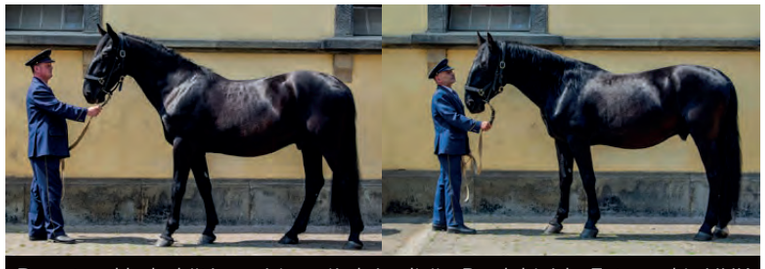

Dva starokladrubští vraníci pro jízdní policii v Pardubicích. *Foto archiv NHK*

MINISTRYNĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ NAVŠTÍVILA HŘEBČÍN SLATIŇANY

Cestou na seminář „Udržitelnost silniční doprovodné zeleně", který se konal v obci Trpišov dne 24. května, navštívila ministryně životního prostředí Anna Hubáčková slatiňanský hřebčín. Během prohlídky stájí a při projížďce kočárem ji osobně doprovázel ředitel Národního hřebčína Kladruby nad Labem Jiří Machek a vedoucí střediska Chov koní Slatiňany Kateřina Neumannová.

Ministryně životního prostředí Anna Hubáčková ve Slatiňanech. *Foto archiv NHK*

NÁRODNÍ HŘEBČÍN SI 6. ZÁŘÍ PŘIPOMNĚL TŘI VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

Dne 6. září 2022 si národní hřebčín připomněl tři významná výročí. Je tomu již 30 let, kdy byl založen Národní hřebčín Kladruby nad Labem, a 20 let od prohlášení kladrubského hřebčína spolu s kmenovým stádem starokladrubských koní bílé barvy za národní kulturní památku. Posledním významným milníkem je zapsání Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Od této významné události uplynuly 10. července 3 roky. Po slavnostním zahájení ředitele národního hřebčína Jiřího Machka vystoupili v Císařské jízdárně se svým příspěvkem někteří z významných hostů, a to náměstek hejtmana Pardubického kraje Roman Línek, senátorka Miluše Horská, člen České komise pro UNESCO Michal Beneš a zástupkyně Ministerstva zemědělství Ludmila Hromádková. Pro hosty bylo také připraveno předvedení starokladrubských koní a ukázka výcviku jezdců. K vidění byla ukázka výuky jízdy pod sedlem, kdy Barbora Hanžlová na lonži předvedla bělouše Generale Animosa II-22 s Kateřinou Mokřížovou v sedle. Předvedena byla i ukázková výcviková hodina čtyř jezdců Diany Pazderkové s Favory Eminenza XXVII-20, Veroniky Brázdové s Rudolfo Rydia XI, Anežky Navrátilové s Generale Albuza XI a Denisy Listíkové s Favory Roncha XXVII-6, a to pod vedením Jakuba Macka. Nechyběla ani ukázka výuky jízdy se spřežením, a to s dvojspřežím hřebců Generale Raggiera IX a Rudolfo Raggiera IX vedené Julií Fedorovou s přísedícím Františkem Šebkem. Ve druhé části programu se jednalo o ukázku všestranné dovednosti jezdců národního hřebčína, kdy Jakub Hlávka předvedl s klisnami 409 Agonia a 388 Sandera uherskou poštu, drezurní ukázku předvedl Jakub Mack v sedle Generalissimus Rarita II, ukázky všestrannosti se ujal Jan Holec s klisnou 392 SAGIRA-K a čtyřspřeží s Rudolfo Ecrasita II-34, Favory Risa XXXII, Sacramoso Aversa XI-5 a Rudolfo Pastorella VI-4 předvedl Jiří Nesvačil jun. s přísedícími Pavlínou Lupínkovou a Romanem Vyskočilem. Zlatým hřebem programu bylo střídání koní či spřežení mezi všemi jezdci tak, že nakonec každý z nich předvedl všechny čtyři ukázky. Slavnostní den byl zakončen varhanním koncertem v kostele sv. Václava a Leopolda. V rámci oslav byly také uděleny dva stříbrné odznaky Národního hřebčína Kladruby nad Labem za významný přínos k rozvoji a propagaci národního hřebčína a starokladrubských koní, a to Petře Ulbrichové a Petru Vozábovi. Celkem devět zaměstnanců, kteří pracují v národním hřebčíně minimálně 30 let, bylo oceněno pamětním listem, a to Jana Danzerová, Monika Škodová, Josef Korbel, Eva Kozlová, Věra Jelínková, František Kollert, Jitka Vašková, Karel Dvořák a Jiří Beer.

Oslavy 6. 9. 2022. *Foto archiv NHK*

SLAVNOSTNÍ KŘEST NOVÝCH POŠTOVNÍCH ZNÁMEK A NOVÉ PUBLIKACE NÁRODNÍHO HŘEBČÍNA

Akademický malíř Jan Kavan – autor nové poštovní známky. *Foto archiv NHK*

Replika poštovního dostavníku z první poloviny 20. století se čtyřspřežím vedeným Jakubem Mackem. *Foto archiv NHK*

Třetí říjnové pondělí 2022 se v Národním hřebčíně neslo ve slavnostním duchu. Byly představeny a pokřtěny nové poštovní známky na téma Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem. Součástí slavnosti byl i křest nové publikace národního hřebčína, kterou je překlad knihy od bývalého ředitele kladrubského hřebčína Rudolfa Motlocha z roku 1886 „Historie a chov kladrubského plemene". Slavnostní zahájení proběhlo v 10 hodin v sále Císařského hostince za přítomnosti zástupců národního hřebčína, České pošty a Poštovního muzea. Průběh vzniku nových poštovních známek hostům přiblížil ředitel Poštovního muzea Jiří Střecha, akademický malíř Jan Kavan a autor rytiny Martin Srb. Následně byl představen autorkou překladu Dominikou Švehlovou a odpovědnou redaktorkou Renátou Tetřevovou překlad knihy Rudolfa Motlocha z roku 1886 „Historie a chov kladrubského plemene". Křtu nové publikace se vedle autorky překladu a odpovědné redaktorky zhostil ředitel národního hřebčína Jiří Machek a senátorka Miluše Horská. Poté se všichni hosté přemístili na náves před hlavní stájový dvůr hřebčína, kde byly pokřtěny nové poštovní známky. Tohoto aktu se opět ujal ředitel národního hřebčína Jiří Machek, ředitel Poštovního muzea Jiří Střecha, akademický malíř Jan Kavan, autor rytiny Martin Srb a vedoucí oddělení Známková tvorba České pošty Martin Holý. Pro hosty bylo také připraveno překvapení v podobě čtyřspřeží, které přivezlo repliku poštovního dostavníku z první poloviny 20. století, z něhož vylétli poštovní holubi.

Křest knihy Historie a chov kladrubského plemene od Rudolfa Motlocha. *Foto archiv NHK*

FILM BUKO SE PROMÍTAL I V KLADRUBECH NAD LABEM

V úterý 15. listopadu byl v prostorách sálu Císařského hostince promítán film s názvem Buko, příběh o překonávání strachu, léčí duši krásným pohledem na svět, humorem i velkou dávkou emocí. Osobně film přijela představit režisérka a scénáristka Alice Nellis a jeden z herců Marián Roden, který zároveň vycvičil starokladrubského bělouše Rudolfo Estocada II-15 alias filmového Buka. Pro oba byla zároveň připravena vyjížďka čtyřspřežím a prohlídka stájí.

Promítání filmu Buko, režisérka Alice Nellis a herec Marian Roden. *Foto archiv NHK*

PŘEDVÁNOČNÍ SETKÁNÍ

Konec roku je časem setkávání a bilancování. Národní hřebčín v tomto období tradičně pořádá setkání bývalých pracovníků úseku chovu koní a místní Střední školy chovu koní a jezdectví. To konané v roce 2022 proběhlo dne 14. prosince v sále Císařského hostince v Kladrubech nad Labem. Po roce se tak před vánočními svátky opět setkali (na fotografii zleva) Jiří Kopecký, František Slavík, Pavel Kopecký, Pavel Liebich, Josef Nims, Jiří Kocman, František Machek, Ing. Miroslav Ondráček, Ing. Jiří Machek, Vlastimil Zoul, Petr Vozáb, Ing. František Petřík, Ing. Jiří Vencl, Václav Čermák, Josef Fencl, Jan Tvarůžek a Ing. Karel Regner. Součástí setkání bylo i shrnutí uplynulé sezony a představení plánů hřebčína do roku 2023.

Předvánoční setkání bývalých zaměstnanců NHK. *Foto archiv NHK*

OBNOVA JABLOŇOVÝCH ALEJÍ

V Kladrubech nad Labem byly 19. prosince 2022 oficiálně představeny znovuobnovené jabloňové aleje. Ty zaměstnanci Národního hřebčína Kladruby nad Labem vysázeli v původní lokaci, v okolí stáje Josefov a na Kmínce, které jsou součástí Krajiny pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem zapsané na Seznamu světového dědictví UNESCO. Obnova historických jabloňových alejí dlouhých 2450 m se realizovala od roku 2020 do podzimu 2022. Jedná se o jabloňové aleje pravděpodobně vysazené okolo roku 1925, složené z vysokokmenů starých krajových odrůd. Celkem bylo vysázeno 549 stromů. Program pondělního setkání u jabloňových alejí zpestřily saně se čtyřspřežím starokladrubských běloušů, vedené Jiřím Nesvačilem jun.

Znovuobnovené jabloňové aleje. *Foto archiv NHK*

MANAGEMENT NHK

Organizační struktura NHK je rozdělena na čtyři úseky, které vedou jednotliví náměstci. Úsek ekonomika a personalistika vede Ing. Jaroslava Nešporová, Úsek služby a správa majetku vede Ing. Martin Lacina, Úsek právní služby a styk s veřejností vede Mgr. Jiří Šlesarik a Úsek chov koní a kulturní krajina vede Vlastimil Váňa. Vedle náměstků jsou přímo řediteli NHK ještě podřízeni vedoucí střediska Ústřední evidence koní Ing. Alena Dvořáková a asistentka ředitele Simona Králová.

Management NHK. Zleva Jiří Šlesarik, Vlastimil Váňa, Jaroslava Nešporová, Jiří Machek, Martin Lacina. *Foto archiv NHK*

PROGRAMOVÉ A PROJEKTOVÉ FINANCOVÁNÍ V ROCE 2022

Park Mošnice. *Foto Přemysl Krejčiřík*

Národní hřebčín Kladruby nad Labem využívá pro financování investičních a neinvestičních akcí především zdroje programového či projektového financování a dále fond rozvoje majetku.

Zdroje programového financování jsou poskytovány na základě rozhodnutí o dotaci z rozpočtu Ministerstva zemědělství. V roce 2022 organizace v rámci programového financování proinvestovala 95,5 mil. Kč. Jednalo se především o rekonstrukci areálu výcviku koní v Heřmanově Městci ve výši 57,2 mil. Kč, novostavbu skladového objektu v Kladrubech nad Labem ve výši 19,9 mil. Kč, stavební úpravy areálu Borek ve výši 5,4 mil. Kč, pořízení strojů ve výši 4 mil. Kč či nákup zvířat ve výši 370 tis. Kč. U dosud neukončené stavební investice do nových zdrojů tepla v objektech NHK bylo v roce 2022 proinvestováno 3,1 mil. Kč a na probíhající rekonstrukci objektů vrátnice v Kladrubech nad Labem a její adaptaci na budoucí návštěvnické centrum bylo v roce 2022 vynaloženo 3,3 mil. Kč.

V rámci projektového financování organizace realizuje projekt „Revitalizace krajinářského parku Mošnice v Kladrubech nad Labem – podpora biodiverzity" CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_107/0008827. Projekt je financován z Operačního programu Životní prostředí, prioritní osa 4 – Ochrana a péče o přírodu a krajinu – posílení biodiverzity. Rok 2022 byl druhým rokem následné péče. Vynaložené náklady byly ve výši 246 tis. Kč, z toho evropská dotace ve výši 209 tis. Kč. Projekt zvítězil pod názvem Obnova krajiny kočárových koní v kategorii Krajinářská architektura Grand Prix Architektů – Národní cena za architekturu. Je dílem Ateliéru Krejčiříkovi. Autory projektu jsou Doc. Ing. Přemysl Krejčiřík, Ph.D. a Ing. Kamila Krejčiříková, Ph.D.

Dalším projektem je „ Soubor opatření pro podporu biotopu páchníka hnědého ve Slavické oboře – 2. etapa" CZ.1.02/6.2.00/14.24515. Projekt je podpořen z Operačního programu Životní prostředí, prioritní osa 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny (ERDF) – podpora biodiverzity. Projekt je v současné době v období udržitelnosti.

Organizace tvoří a využívá také fond rozvoje majetku. Nevýznamnějšími akcemi financovanými z fondu byly rekonstrukce objektu staré váhy v Kladrubech nad Labem ve výši 1,6 mil. Kč a rekonstrukce návštěvnického zázemí v Kladrubech nad Labem ve výši 1,5 mil. Kč.

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ INVESTICE A PROJEKTY V ROCE 2022

Foto archiv NHK

CELKOVÁ STAVEBNÍ OBNOVA AREÁLU VÝCVIKU KONÍ V HEŘMANOVĚ MĚSTCI

Patrně nejrozsáhlejší investice posledních let byla zahájena v březnu 2021 předáním staveniště zhotoviteli s plánovaným dokončením v říjnu 2022.

Vlastní stav stavebních objektů byl před zahájením stavby takřka havarijní a bylo zřejmé, že stav některých konstrukcí bude znám až po rozkrytí konstrukcí. Následovalo tedy zpracování doplňujících průzkumů dřevěných konstrukcí krovů a stropů ve všech stavebních objektech. Průzkumy bylo potvrzeno, že degradace dřevěných prvků vlivem biotického napadení je rozsáhlejší a zasahuje i do konstrukcí, které byly v době zpracování dokumentace nepřístupné. Velkou změnou tedy bylo rozšíření výměn či tzv. protézování prvků i na konstrukci trámových stropů, stejně tak i rozsah oprav krovu byl podstatně navýšen.

Dalším náročným prvkem prací byly zdobné fasády z lícových cihel ve dvojí barevnosti, které jsou pro objekty v Heřmanově Městci typické. Zde opravy komplikoval fakt, že se rozměrově jedná o netypický prvek, který svojí výškou (75mm) neodpovídá standardu používaného historicky v českých zemích. Pro náhradu chybějících nebo hloubkově poškozených cihel bylo nutné zhotovit formy a individuálně vyrobit několik tisíc cihel v odpovídající barevnosti. Ta je dosažena jiným materiálovým složením jílů, a především teplotou vypalování. Zároveň byla zřejmě v 80. letech minulého století nešťastně aplikována vrstva sjednocujícího syntetického nátěru fasád, která výrazně komplikovala dosažení původního vzhledu.

Cílem rekonstrukce bylo dosažení vzhledu tak, jak je zachycen na několika fotografiích z přelomu 19. a 20. století, byly tedy odstraněny nepůvodní přístavby či jiné utilitární úpravy. Zároveň však bylo pamatováno i na soudobé potřeby výcviku koní a do areálu byly citlivě zakomponovány některé úpravy, především nová kruhová jízdárna a kruhový trenažer pro koně. Zároveň došlo k rozšíření venkovní jízdárny včetně jejího nového povrchu.

Investiční náklady této obnovy dosáhly téměř 96 milionů korun, stavba byla předána objednateli v listopadu 2022 a na začátku následujícího roku bude připravována kolaudace stavby.

NOVOSTAVBA SKLADOVÉHO OBJEKTU, KLADRUBY NAD LABEM

Vlastní stavba byla zahájena 5. října 2021 předáním staveniště zhotoviteli a úspěšně zkolaudována v prosinci roku 2022, kdy zároveň došlo k přestěhování administrativní části Úseku služby a správa majetku do nových prostor. Zároveň je v objektu situován sklad, který po demolici starého objektu v roce 2020 byl provizorně umístěn do jiných prostor.

Jedná se o stavbu, která vzhledem koresponduje se stávajícími objekty kovárny a tzv. staré sedlárny a tvoří s nimi celek s podobným architektonickým řešením. Cena realizace díla je 23,9 mil. Kč.

Novostavba skladového objetku v Kladrubech nad Labem. *Foto archiv NHK*

STAVEBNÍ ÚPRAVY AREÁLU BOREK

V roce 2022 pokračovala realizace dalších staveních objektů v areálu Borek v Kladrubech nad Labem. Zde se navázalo na významnou investici v letech 2020–2021, kdy byla realizována vestavba ubytovacích prostor do stávajícího objektu a zároveň připraveny inženýrské sítě v areálu pro další stavební objekty. V loňském roce, v rámci tzv. II. etapy, proběhla stavba venkovní jízdárny o rozměru 30 × 70 m, instalace nového oplocení v délce téměř 400 m a provedena demolice bývalého rodinného domu č. p. 34. Ten byl dodatečně v areálu vystavěn v 70. letech minulého století a představoval jisté omezení při využívání areálu pro potřeby výcviku koní. V roce 2023 se předpokládá realizace posledního stavebního objektu, a to kruhového trenažeru pro koně – tím by měla být tato několikaletá investiční akce uzavřena.

Investiční náklady realizace výše zmíněných stavebních úprav přesáhly 6 milionů korun.

Demolice bývalého rodinného domu č. p. 34 na Borku. *Foto archiv NHK*

Demolice bývalého rodinného domu č. p. 34 (2). *Foto archiv NHK*

Stavba nové venkovní jízdárny na Borku. *Foto archiv NHK*

Nová jízdárna na Borku. *Foto Magdalena Musilová*

Nové oplocení na Borku. *Foto archiv NHK*

REKONSTRUKCE OBJEKTŮ VRÁTNICE V KLADRUBECH NAD LABEM

Dlouho připravovaná realizace dvojice staveb, které tvoří funkční celek a jsou viditelné všem návštěvníkům Kladrub nad Labem, byla zahájena 8. listopadu 2022. Obě stavby byly v průběhu 20. stol. výrazně pozměněny provozními úpravami a rekonstrukcí bude obnoven jejich vzhled z počátku minulého století, který je poměrně detailně zachycen na historických fotografiích. Součástí zadání zhotovitele je i úprava přilehlé zahrady, která bude zpřístupněna návštěvníkům.

Vzhledem k příznivým klimatickým podmínkám byly intenzivně zahájeny bourací práce, které byly v závěru roku 2022 téměř dokončeny. Průběžné náklady na realizaci v roce 2022 byly ve výši 3,3 mil. Kč.

Po předání a kolaudaci díla v závěru roku 2023 bude do nových prostor přemístěna pokladna, návštěvnické centrum a prodej upomínkových předmětů pro návštěvníky. Cena za realizaci rekonstrukce je předpokládána ve výši 34 mil. Kč.

Rekonstrukce objektů vrátnice v Kladrubech nad Labem. *Foto archiv NHK*

REKONSTRUKCE OBJEKTU „STARÉ VÁHY“

V závěru roku 2022 se podařilo realizovat rozsahem drobnou, zároveň však pohledově exponovanou stavbu, bývalou mostní váhu. Stavba pochází z 30. let 20. století a sloužila svému účelu do 70. let minulého století, kdy byla nahrazena váhou u objektů vrátnice v Kladrubech nad Labem.

Součástí stavebních prací byla i úprava přilehlého parteru stavby, kdy došlo k obnovení komunikace z lomového kamene a instalaci nového hrazení, tvarově a materiálově kopírující již existující hrazení v areálu stájí. Barevné řešení je pro objekty v Kladrubech typické – kombinace zelené barvy s bílými prvky byla doložena i dříve proběhlým stavebně historickým průzkumem. Celkové náklady na realizaci dosáhly 1,6 mil. Kč.

Zrekonstruovaný objekt staré váhy. *Foto archiv NHK*

REKONSTRUKCE NÁVŠTĚVNICKÉHO ZÁZEMÍ V KLADRUBECH NAD LABEM

V druhé polovině roku 2022 se povedlo zrealizovat rekonstrukci interiérů toalet pro návštěvníky hřebčína v Kladrubech nad Labem. Ty jsou situované do nevelké stavby, sloužící dříve jako domek pro potřeby zahradníka zámecké zahrady, na návsi obce. Byly vyměněny obklady, dlažby a sanitární vybavení za nové. Celkový vzhled interiéru se stal pro návštěvníky esteticky zdařilejším a zároveň i díky instalaci moderních zařizovacích předmětů provozně úspornějším. Cena zakázky byla dle uzavřené smlouvy o dílo 1,5 mil. Kč.

Zrekonstruované toalety pro návštěvníky. *Foto archiv NHK*

OPRAVA HRAZENÍ KONÍ, SLATIŇANY

V polovině roku 2022 se podařilo realizovat dvě zakázky na opravu stávajícího hrazení koní v širším areálu hřebčína Slatiňany. První z nich byla oprava dřevěného hrazení v areálu Slavické obory, jejíž pastviny jsou využívány odchovem Hřebčína Slatiňany. Tyto ohrady byly dříve průběžně opravovány svépomocí, vzhledem k požadavkům odchovu však bylo přistoupeno k celkové opravě se zachováním osvědčeného materiálového a technického řešení. Druhou zakázkou, celkovým finančním objemem náročnější, byla oprava kovového hrazení, které je dlouhodobě používáno na části pastvin Hřebčína Slatiňany. Zde byl na základě zkušeností z provozu zdokonalen systém uchycení jednotlivých prvků pro snadnější opravu či přímo výměnu a použity pozinkované trubkové profily pro vyšší trvanlivost. Celkově tyto opravy přesáhly 4,1 mil. Kč a byly financovány z provozního rozpočtu.

Nové hrazení Slavice. *Foto archiv NHK*

Nové hrazení Slatiňany. *Foto archiv NHK*

KALENDÁŘ AKCÍ 2023

Foto Michaela Purnochová

Měsíc	Termín	Název akce	Místo konání
leden	6. 1.	Tříkrálový koncert	Kladruby n. L.
	14. 1.	Jezdecký ples	Kladruby n. L.
únor	3.–5. 2.	„V POLOLETÍ KONĚ LETÍ" – Otevření areálů NHK pro návštěvníky	Kladruby n. L., Slatiňany
	11. 2.	Zimní jezdecký pohár	Slatiňany
	18. 2.	Seminář a setkání chovatelů starokladrubských koní	Kladruby n. L.
březen	6.–12. 3.	O jarních prázdninách do národního hřebčína	Kladruby n. L., Slatiňany
duben	1. 4.	Zahájení hlavní návštěvnické sezony	Kladruby n. L., Slatiňany
	8. 4.	Závody spřežení CAN1*	Slatiňany
	15. 4.	Komentovaná projížďka Krajinou UNESCO	Kladruby n. L.
	20.–23. 4.	Mezinárodní závody spřežení Rudolfův pohár	Kladruby n. L.
	29. 4.	Drezurní závody	Slatiňany
květen	10.–11. 5.	VÝKONNOSTNÍ ZKOUŠKY STAROKLADRUBSKÝCH HŘEBCŮ	Kladruby n. L.
	13. 5.	Komentovaná projížďka Krajinou UNESCO	Kladruby n. L.
	16. 5.	Jarní třídění starokladrubských koní	Kladruby n. L.
	17. 5.	Jarní třídění starokladrubských koní	Slatiňany
	20. 5.	Slatiňanské pozastavení	Slatiňany
	27. 5.	Den starokladrubského koně	Kladruby n. L.
červen	10.–11. 6.	Závody spřežení	Kladruby n. L.
	14. 6.	Prohlídka koní určených k prodeji	Kladruby n. L.
	17. 6.	Komentovaná projížďka Krajinou UNESCO	Kladruby n. L.
červenec	1. 7.	Závody spřežení CAN1*	Kladruby n. L.
	8. 7.	Drezurní závody	Slatiňany
	12. 7.	Komentovaná projížďka Krajinou UNESCO	Kladruby n. L.
srpen	3.–6. 8.	MČR spřežení	Heřmanův Městec
	12. 8.	Drezurní závody	Slatiňany
	13. 8.	Dámský den	Slatiňany
	16. 8.	Komentovaná projížďka Krajinou UNESCO	Kladruby n. L.
	26. 8.	HRADOZÁMECKÁ NOC	Kladruby n. L.
září	9. 9.	Komentovaná projížďka Krajinou UNESCO	Kladruby n. L.
	13.–14. 9.	VÝKONNOSTNÍ ZKOUŠKY STAROKLADRUBSKÝCH KLISEN NHK	Slatiňany
	15. 9.	DEN EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ	Kladruby n. L.
	16. 9.	„KLADRUBY NARUBY" – Zábavné rodinné odpoledne	Kladruby n. L.
	26.–27. 9.	VÝKONNOSTNÍ ZKOUŠKY STAROKLADRUBSKÝCH KLISEN	Kladruby n. L.
říjen	7. 10.	Drezurní závody	Slatiňany
	11. 10.	Podzimní třídění starokladrubských koní	Slatiňany
	12. 10.	Podzimní třídění starokladrubských koní	Kladruby n. L.
	14. 10.	Hubertova jízda I.	Kladruby n. L.
	28. 10.	Hubertova jízda II. pro veřejnost	Kladruby n. L.
listopad	11. 11.	Příjezd sv. Martina	Slatiňany
prosinec	15. 12.	Adventní koncert	Kladruby n. L.
	26.–27. 12.	ZIMNÍ KRÁLOVSTVÍ starokladrubských koní	Kladruby n. L., Slatiňany

Vydal Národní hřebčín Kladruby nad Labem

Text: Jana Cincibuchová, Kristina Chaloupková, Alena Dvořáková, Martin Lacina, Jiří Machek, Jaroslava Nešporová, Zuzana Šancová, Jiří Šlesarik, Renáta Tetřevová, Jana Votrubová

Fotografie: Foto archiv Dostihového závodiště Pardubice, Foto archiv Národního hřebčína Kladruby nad Labem, Foto archiv Státní veterinární správy, Jan Andrash, Dalibor Gregor, Jan Kameník, Přemysl Krejčiřík, Martina Kůstková, Jiří Kvasnovský, Marcela Kvochová, Magdaléna Musilová, Foto Pferd Bodensee, Foto Pferd&Jagd, Michaela Purnochová, Marcel Runštuk, Ulrike Schaeben, Petr Šimerda

Grafický design: Jindřich Fialka

Jazyková korektura: Jan Kašpar

Tisk: H.R.G. spol. s r.o.

Rok vydání: 2023

Náklad 750 výtisků

ISBN 978-80-908538-2-9

Fotografie na obálce: Den starokladrubského koně 2022, foto Michaela Purnochová
Fotografie na zadní straně: Slavnosti NAVALIS, foto Dalibor Gregor

ISBN 978-80-908538-2-9